

ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΡΙΤΟ
ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Ο Κόσμος των Ελληνικών

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΚΣΟΧΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΠΑΙΔΕΙΑ ΜΠΡΟΣΤΑ
2^ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΚΣΟΧΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΠΑΙΔΕΙΑ ΜΠΡΟΣΤΑ
2^ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

Ο Κόσμος των Ελληνικών

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ Δ.Ε.
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (ΕΔΙΑΜΜΕ)
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

Το “Πρόγραμμα Παιδείας Ομογενών” συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο της Ε.Ε. και του ΥΠΕΠΘ στα πλαίσια του Β΄ και Γ΄ ΚΠΣ και υλοποιήθηκε από το “Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών” του Πανεπιστημίου Κρήτης.
Για την παραγωγή του διδακτικού υλικού που περιέχεται στο παρόν τεύχος εργάστηκαν τα πρόσωπα:

ΣΥΓΓΡΑΦΗ

**Δήμητρα Αναστάση, Χρυσάνθη Ασμέτη, Μιχάλης Βάμβουκας,
Ανδρονίκη Γερογιαννάκη, Αναστασία Κορφιάτη, Μαρία Χατζάκη**

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Μιχάλης Βάμβουκας

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Υβέτ Παπαδοπούλου

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΡΓΟΥ

Μιχάλης Δαμανάκης

ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΡΙΤΟ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Ο Κόσμος των Ελληνικών

Τετράδιο δραστηριοτήτων
για τα παιδιά ηλικίας 11-12 ετών (5ης τάξης)

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Αξέκαστες Καλοκαιρινές Διακοπές

1. Θυμάμαι το κείμενο και αντιστοιχίζω το πρώτο με το δεύτερο μέρος της πρότασης έτσι ώστε να βγαίνει σωστό νόημα:

Πολλοί συγγενείς ήρθαν στο σπίτι	•	τους τάφους του βασιλιά Φιλίππου του Β΄.
Στην Πέλλα θαύμασαν	•	του εύζωνα φρουρού.
Οι γονείς σχεδίαζαν ένα ταξίδι	•	στην Ελλάδα και στην Κύπρο.
Ο Παύλος και η Ναυσικά	•	και τους καλωσόρισαν.
Τα παιδιά τράβηξαν πολλές φωτογραφίες	•	πήγαιναν για κολύμπι.

Παρατατικός = κάτι γινόταν στο παρελθόν εξακολουθητικά

2. Γράφω τα παρακάτω ρήματα έτσι ώστε να μου δείχνουν κάτι που γινόταν στο παρελθόν εξακολουθητικά

Ενεργητική φωνή		Παθητική φωνή	
Ενεστώτας	Παρατατικός	Ενεστώτας	Παρατατικός
πηγαίνω	πήγαινα	κατάγομαι	καταγόμουν
σχεδιάζω	γίνομαι
καταλαβαίνω	ντύνομαι
ρωτώ	γεννιέμαι
μιλώ	κρατιέμαι

3. Συμπληρώνω τα άδεια κουτάκια στους πίνακες.

εγώ	σχεδιάζα		
εσύ		καταλάβαινες	
αυτός			ρωτούσε
εμείς	σχεδιάζαμε		
εσείς			ρωτούσατε
αυτοί		καταλάβαιναν	

εγώ		γεννιόμουν	
εσύ	καταγόσουν		
αυτός			ντυνόταν
εμείς		γεννιόμασταν	
εσείς	καταγόσασταν		
αυτοί			ντύνονταν

4. Φτιάχνω προτάσεις με τις λέξεις της παρένθεσης και το ρήμα στον Παρατατικό.

(μαθητές, μιλώ, ασταμάτητα)

(Κώστας, καταλαβαίνω, πρόβλημα)

(παιδιά, ρωτώ, δάσκαλος)

(φίλοι, κολυμπώ, κάθε πρωί)

Αόριστος = κάτι γινόταν στο παρελθόν σε μία στιγμή

5. Γράφω τα παρακάτω ρήματα στον Αόριστο έτσι ώστε να μου δείχνουν κάτι που έγινε στο παρελθόν σε μια στιγμή.

Ενεργητική φωνή		Παθητική φωνή	
Ενεστώτας	Αόριστος	Ενεστώτας	Αόριστος
θαυμάζω	θαύμασα	αναγκάζομαι	αναγκάστηκα
γυρίζω	υπόσχομαι
φεύγω	ετοιμάζομαι
τραβώ	χαίρομαι
ταξιδεύω	συναντιέμαι

6. Συμπληρώνω τα άδεια κουτάκια στους πίνακες.

εγώ	θαύμασα		
εσύ		ταξίδεψες	
αυτός			γύρισε
εμείς			γυρίσαμε
εσείς		ταξιδέψατε	
αυτοί	θαύμασαν		

εγώ		υποσχέθηκα	
εσύ			αναγκάστηκες
αυτός	συναντήθηκε		
εμείς		υποσχεθήκαμε	
εσείς			αναγκαστήκατε
αυτοί	συναντήθηκαν		

7. Φτιάχνω προτάσεις με τις λέξεις της παρένθεσης και το ρήμα στον Αόριστο.

(πατέρας, ποτίζω, λουλούδια)

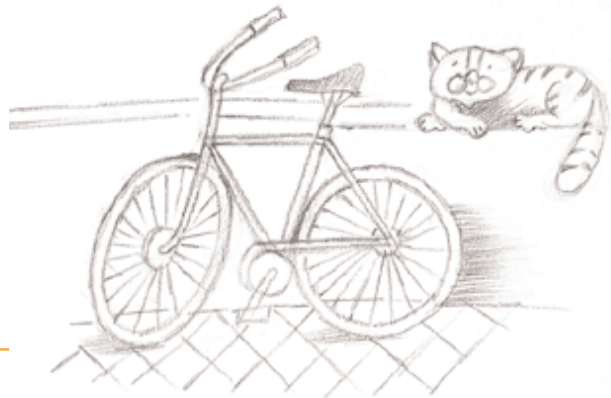
(γιαγιά, διηγούμαι, παραμύθια)

(επισκέπτης, φεύγω, νωρίς)

(Χρυσάνθος, τραβώ, φωτογραφίες)

8. Συμπληρώνω τις παρακάτω προτάσεις με τα ρήματα της παρένθεσης στον Παρατατικό ή στον Αόριστο. Όπου δυσκολεύομαι κοιτάζω πάλι το κείμενο.

- Το περασμένο καλοκαίρι η Ναυσικά και ο Παύλος με τους γονείς τους (πηγαίνω) διακοπές στην Ελλάδα.
- Μέχρι την Αθήνα (ταξιδεύω) με αεροπλάνο.
- Οι συγγενείς, μικροί και μεγάλοι, (ρωτώ) τα παιδιά, αν (μιλώ) ελληνικά.
- (ανεβαίνω) στην Ακρόπολη και (θαυμάζω) τον Παρθενώνα της.
- Όταν (συναντώ) η χαρά και η συγκίνηση δεν περιγράφονται.
- Όλα μαζί (κολυμπώ), (παίζω) πεντόβολα και άλλα παιχνίδια και (λέω) ξεκαρδιστικές ιστορίες και ανέκδοτα.

9. Σχηματίζω λέξεις, σύμφωνα με το παράδειγμα.

όλος		γαλανός, ή, ό		ολογάλανος, η, ο
όλος		γυμνός, ή, ό	
όλος		ζωντανός, ή, ό,	
όλος	+	καθαρός, ή, ό	=
όλος		καινούριος, α, ο	
όλος		μοναχός ή, ό	
όλος		λαμπρός, ή, ό	

10. Αυτός που έχει πολλά χρώματα λέγεται πολύχρωμος. Εξήγησε τι σημαίνουν οι λέξεις:

πολυσύλλαβος, η, ο (λέξη)	πολύγλωσσος, η, ο (άνθρωπος)
πολύτεκνος, η, ο (μάννα)	πολύχρονος, η, ο (δουλειά)
πολύτιμος, η, ο (δακτυλίδι)	πολυθόρυβος, η, ο (πόλη)
πολύφυλλος, η, ο (δέντρο)	πολύξερος, η, ο (παιδί)

11. Μαθαίνω τις πολλές σημασίες της λέξης παίρνω ενώνοντας τα δύο κομμάτια της κάθε πρότασης:

Κέρδισαν πολλά χρήματα και το	πήραν •	• πάνω τους.
Μόλις άκουσαν το ανέκδοτο, τους	πήραν •	• αρκετά κιλά.
Τρώγοντας πολύ	πήραν •	• μιαν ανάσα.
Επειδή γιόρταζαν	πήραν •	• τα γέλια.
Οι ορειβάτες κάθισαν και	πήραν •	• πολλά δώρα.

Κέρδισαν πολλά χρήματα και το πήραν πάνω τους

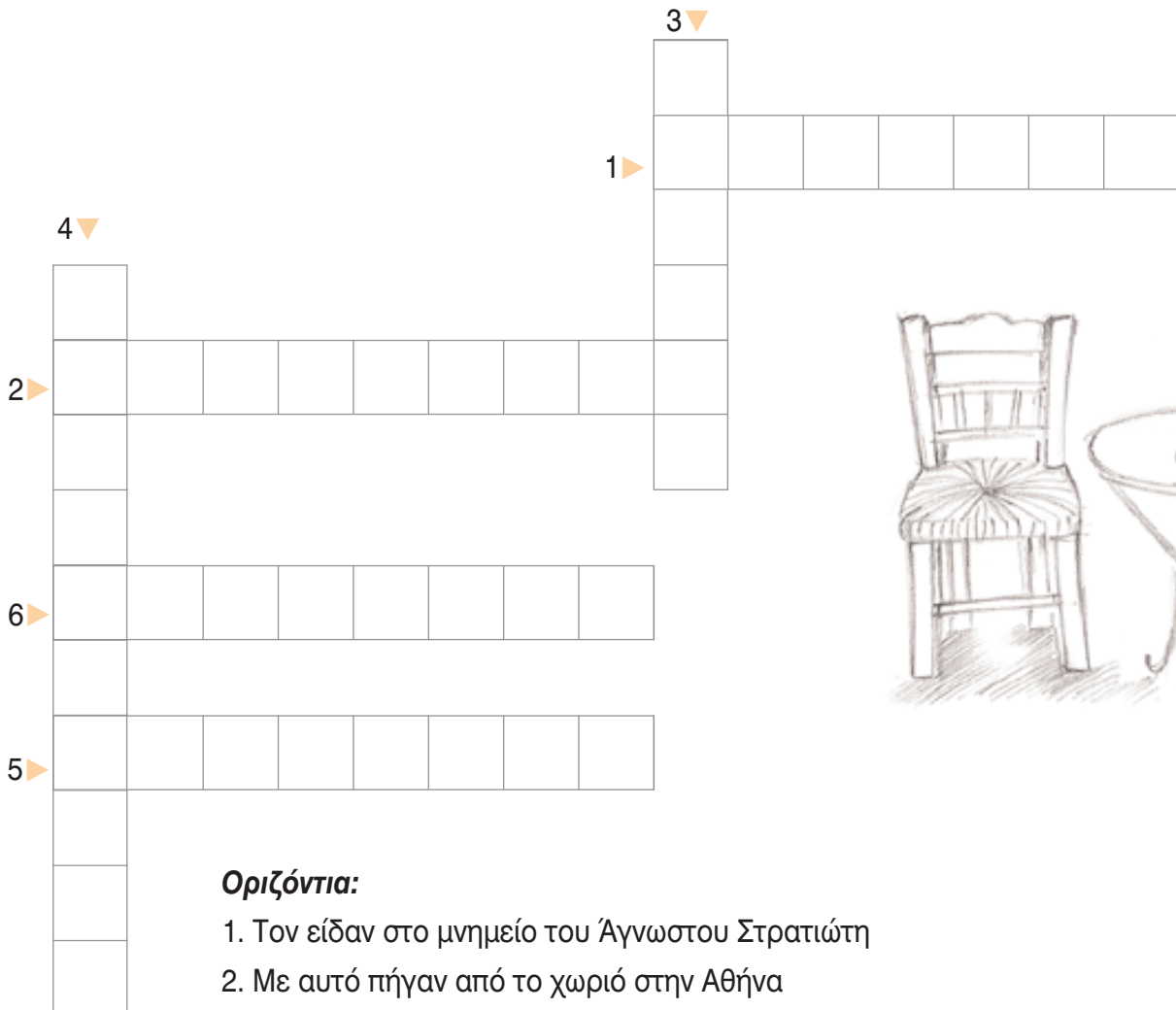
.....

.....

.....

.....

12. Λύνω το σταυρόλεξο. Αν βάλω τα αρχικά των λέξεων στη σειρά, η λέξη που σχηματίζεται μου δείχνει τη χώρα που επισκέφτηκαν ο Παύλος, η Ναυσικά και οι γονείς τους.

Οριζόντια:

1. Τον είδαν στο μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη
2. Με αυτό πήγαν από το χωριό στην Αθήνα
5. Για τα παιδιά αυτές θα τους μείνουν αξέχαστες
6. Την επισκέφτηκαν όταν βρέθηκαν στην Αθήνα

Κάθετα:

3. Έτσι λέγεται ο Πύργος της Θεσσαλονίκης
4. Γεννήθηκε στην Πέλλα και ήταν γιος του βασιλιά Φίλιππου του Β΄

Το όνομα της χώρας είναι

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

2

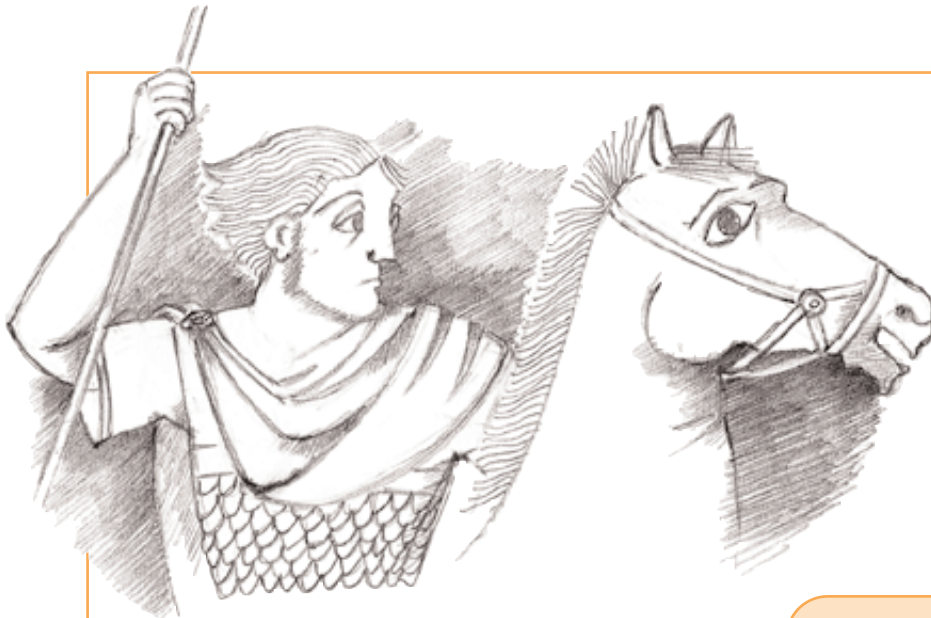
Μαθαίνουμε για την Ελλάδα

Η Ελλάδα σε 25 ερωτήσεις

Διάβασε και απάντησε. Αν απαντήσεις σωστά στις ερωτήσεις, παίρνεις άριστα.

1. Σε ποια ήπειρο βρίσκεται η Ελλάδα;
2. Πόσος είναι ο πληθυσμός της Ελλάδας και της χώρας όπου ζεις; Σύγκρινε τους δυο πληθυσμούς. Τι διαπιστώνεις;
3. Σε πόσα και ποια γεωγραφικά διαμερίσματα χωρίζεται η Ελλάδα;
4. Ποιες είναι οι πέντε μεγαλύτερες πόλεις της Ελλάδας και της χώρας όπου ζεις; Ποιος είναι ο πληθυσμός τους;
5. Ποια είναι τα χρώματα της ελληνικής σημαίας και ποια της σημαίας της χώρας όπου ζεις;
6. Ποιο είναι το νόμισμα της Ελλάδας και ποιο το νόμισμα της χώρας όπου ζεις;
7. Ποια είναι τα κυριότερα προϊόντα της Ελλάδας και ποια της χώρας όπου ζεις;
8. Σε ποια πόλη της Ελλάδας βρίσκεται η Ακρόπολη με τον Παρθενώνα;
9. Ποιους μεγάλους Έλληνες του πνεύματος γνωρίζεις;
10. Ποιους Έλληνες νομπελίστες ξέρεις;
11. Ποιος μεγάλος ποιητής έγραψε τον Εθνικό Ύμνο των Ελλήνων;
12. Ποια είναι η κυριότερη θρησκεία των Ελλήνων και ποια των κατοίκων της χώρας όπου ζεις;
13. Ποια μεγάλα ελληνικά νησιά ξέρεις; Να τα δείξεις στο χάρτη της Ελλάδας.
14. Τι ξέρεις για τη Βεργίνα, τα Μετέωρα και την Κνωσό;
15. Σε ποιο μέρος της Ελλάδας ζουν συγγενείς σου; Δείξε το στο χάρτη.
16. Ποιες μέρες πηγαίνουν στο σχολείο τα παιδιά στην Ελλάδα;
17. Ποιες ξένες γλώσσες μαθαίνουν στο σχολείο τα παιδιά στην Ελλάδα;
18. Ποια ώρα αρχίζουν και ποια ώρα τελειώνουν τα μαθήματά τους τα παιδιά της Ε΄ τάξης στην Ελλάδα;
19. Στην Ελλάδα λειτουργούν σχολεία για τα παιδιά που δεν μιλούν ελληνικά;
20. Ένα ευρώ με πόσα περίπου χρήματα της χώρας όπου ζεις ισοδυναμεί;
21. Από την πόλη όπου ζεις έως την Αθήνα, πόσες ώρες διαρκεί ένα αεροπορικό ταξίδι;
22. Η Θεσσαλονίκη βρίσκεται προς βορρά ή προς νότο της Αθήνας;
23. Ποια μέσα συγκοινωνίας μπορείς να χρησιμοποιήσεις για να ταξιδέψεις από την πόλη σου στην Αθήνα;
24. Οι τέσσερις εποχές του χρόνου στην Ελλάδα και στη χώρα όπου ζεις συμβαίνουν συγχρόνως; Γιατί;
25. Πώς επικοινωνείς με συγγενείς ή φίλους στην Ελλάδα;

Μέγας Αλέξανδρος

τα επίθετα χαρακτηρίζουν

1. Υπογραμμίζω στο κουτί επίθετα που ταιριάζουν γιατί, σύμφωνα με το κείμενο, χαρακτηρίζουν το άλογο.

μαύρο, σγουρό, γενναίο, ήσυχο,
πανέμορφο, περήφανο, υπέροχο,
πεισματάρικο, σοβαρό, ανήσυχο,
ακίνητο, έξυπνο

→ άλογο

2. Διαλέγω το σωστό ρήμα και συμπληρώνω τα κενά:

- (κατόρθωσε- βασίλεψε- ονόμασε)
Η ιστορία τον Αλέξανδρο «Μεγάλο».
- (έγινε- θαυμάζει - ρωτά)
Ο Αλέξανδρος βασιλιάς της Μακεδονίας στα είκοσί του χρόνια.
- (κράτησε, έπαψε, διάβαζε)
Ο Μ. Αλέξανδρος τους μεγάλους ποιητές της Ελλάδας: τον Αισχύλο, το Σοφοκλή, τον Ευριπίδη.

3. Η Αλεξάνδρα φέρει στο σχολείο ένα βιβλίο με τον τίτλο «Μέγας Αλέξανδρος». Η δασκάλα διαβάζει: Ο Αλέξανδρος γίνεται βασιλιάς της Μακεδονίας πολύ νέος.
Ο πατέρας του ο Φίλιππος φροντίζει για τη μόρφωσή του.
Ο Αντρέας θαυμάζει το έργο του Μ. Αλεξάνδρου.

Προσέχω τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου. Συνεχίζω όπως στο παράδειγμα:

Όνομα	ρήμα
Ποιος, α, ο Η Αλεξάνδρα	τι κάνει; φέρει

-
-
-

4. Διαβάζω τα ρήματα. Προσέχω τις καταλήξεις της ενεργητικής και παθητικής φωνής.

Ενεργητική φωνή

Ε ν ι κ ό ς	εγώ	ονομάζω
	εσύ	ονομάζεις
	αυτός, ή, ό	ονομάζει
Π λ η θ υ ν τ ι κ ό ς	εμείς	ονομάζουμε
	εσείς	ονομάζετε
	αυτοί, ές, ά	ονομάζουν

Παθητική φωνή

Ε ν ι κ ό ς	εγώ	ονομάζομαι
	εσύ	ονομάζεσαι
	αυτός, ή, ό	ονομάζεται
Π λ η θ υ ν τ ι κ ό ς	εμείς	ονομαζόμαστε
	εσείς	ονομάζεστε
	αυτοί, ές, ά	ονομάζονται

Συμπληρώνω τους πίνακες.

Εγώ			
Εσύ	φωνάζεις		
Αυτός, ή, ό			
Εμείς			συμφωνούμε
Εσείς			
Αυτοί, ες, α		θέλουν	
Εγώ		φαίνομαι	
Εσύ			συγκεντρώνεσαι
Αυτός, ή, ό	φοβάται		
εμείς			
Εσείς			
Αυτοί, ες, α			

5. Το χθες – το σήμερα – το αύριο

Σήμερα καθόμαστε στην τάξη ήσυχoi: Η δασκάλα διαβάζει ένα βιβλίο που μας ενδιαφέρει πολύ.

Δασκάλα: Ο Μ. Αλέξανδρος γεννήθηκε στην Πέλλα. Ήταν βασιλιάς της Μακεδονίας. Είχε δάσκαλο τον Αριστοτέλη. Στα δεκατρία χρόνια που βασίλεψε, κατόρθωσε πάρα πολλά...

Αντρέας: Κυρία, όταν μεγαλώσω θα προσπαθήσω να μοιάσω στον Μέγα Αλέξανδρο

Υπογραμμίζω τα ρήματα του κειμένου και τα τοποθετώ στην κατάλληλη στήλη:

παρελθόν

παρόν

μέλλον

•	•	•
•	•	•
•	•	•
•	•	•
•	•	•

6. Συμπληρώνω τον πίνακα όπως το παράδειγμα.

Ενεστώτας	Παρατατικός	Αόριστος
<i>Παρόν</i> (τι κάνω τώρα)	<i>Παρελθόν</i> (τι έκανα συνέχεια)	<i>Παρελθόν</i> (τι έκανα για λίγο)
θαυμάζω	θαύμαζα	θαύμασα
διαβάζω		
	χάριζα	
		φώναξα
	φρόντιζα	
		αγκάλιασα
μεγαλώνω		
	κρατούσα	
		έδωσα
κατορθώνω		

7. Μεταφέρω τις προτάσεις από τον Ενεστώτα (παρόν) στον Αόριστο (παραελθόν) όπως το παράδειγμα:

Η Αλεξάνδρα δίνει το βιβλίο στη δασκάλα.

Η Αλεξάνδρα έδωσε το βιβλίο στη δασκάλα.

α. Ο Αλέξανδρος κατορθώνει πολλά.

.....

β. Ο Φίλιππος χαρίζει τον Βουκεφάλα στον Αλέξανδρο.

.....

γ. Η δασκάλα αρχίζει το διάβασμα του βιβλίου.

.....

δ. Η ιστορία ονομάζει τον Αλέξανδρο «Μεγάλο».

.....

8. Βάζω το ρήμα της παρένθεσης στο σωστό πρόσωπο και αριθμό, όπως το παράδειγμα:

Τα παιδιά *παρακάλεσαν* (παρακάλεσα) τη δασκάλα να (διαβάσω)
το βιβλίο που (έφερα) η Αλεξάνδρα. Το βιβλίο
(μιλούσα) για το Μ. Αλέξανδρο. Η δασκάλα (διαβάζω):

Ο Αλέξανδρος (ήμουν) βασιλιάς της Μακεδονίας (Είχα)
δάσκαλο τον Αριστοτέλη. (κατόρθωσα) να δαμάσει τον Βουκεφά-
λα, ένα άλογο .

Τα προτερήματα του Αλέξανδρου (φαίνομαι) από τη μικρή του ηλικία.
..... (βασίλεψα) για δεκατρία χρόνια αλλά (κατάφερα)
πολλά σε λίγα χρόνια.

9. Φτιάχνω κι εγώ προτάσεις, όπως στο παράδειγμα.

Αν συμφωνείτε (να) διαβάσετε

Αν συμφωνείς (να) διαβάσεις

α. αν (έχω χρήματα) (αγοράζω) βιβλίο

.....

β. αν (συμφωνώ) εγώ αντίρρηση (δεν έχω)

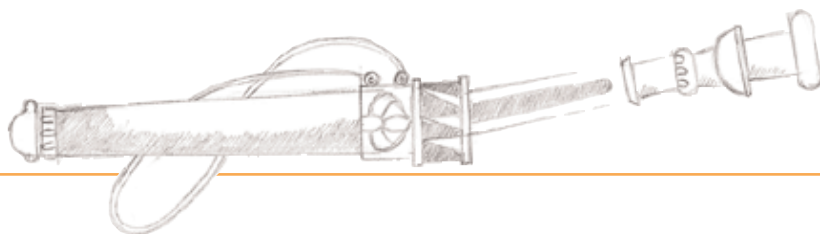
.....

γ. αν (βλέπω) ο βουκεφάλας τον ίσκιο του το άλογο (τρομάζω) και (αγριεύω)

.....

δ. αν (πλύνω) τα δόντια (έχω) πάντα γερά

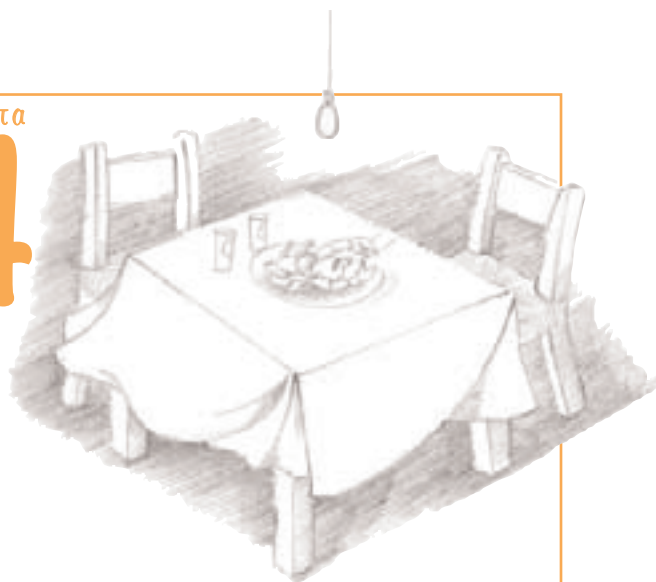
.....

ενότητα

4

Ψητοπωλείο - Εστιατόριο «Το Μπαϊκονάκι»

1. Διαβάζω αυτά που παρήγγειλαν η Ναυσικά, ο Παύλος και οι γονείς τους.

Ναυσικά	Παύλος	Πατέρας	Μητέρα
• Μπιφτέκι	• Αρνάκι γιουβέτσι	• Λαχανοντολμάδες	• Στιφάδο κουνέλι
• Σαλάτα ντομάτα	• Φέτα	• Μελιτζάνες τηγανητές	• Φασολάκια
• Ένα αναψυκτικό	• Ένα αναψυκτικό	• Μία μπίρα	• Μία μπίρα

Πόσο στοιχίζουν αυτά που πήρε ο καθένας τους;

Αυτά που παρήγγειλε	η Ναυσικά	στοιχίζουν	δρχ.	ευρώ
	ο Παύλος		δρχ.	ευρώ
	ο πατέρας		δρχ.	ευρώ
	η μητέρα		δρχ.	ευρώ

Η οικογένεια του Παύλου παρήγγειλε για όλους ακόμα μία σαλάτα χωριάτικη, μία μερίδα πατάτες τηγανητές και μία φέτα.

Πόσα πλήρωσαν όλοι μαζί;

Όλοι μαζί πλήρωσαν δρχ. ή ευρώ

2. Συζητώ και μαθαίνω αυτό που σημαίνουν οι φράσεις:

- α. Τα 'κανες σαλάτα.
- β. Ο Αγησίλαος είναι βουτυρόπαιδο.
- γ. Αυτά που λες είναι κολοκύθια με τη ρίγανη.
- δ. Θα σου τον κάνω εγώ με τα κρεμμυδάκια.

3. Συμπληρώνω τον παρακάτω διάλογο και μετά τον "παίζω" με συμμαθητές μου στην τάξη:

Σερβιτόρος: Παρακαλώ τι θα πάρετε;

Πατέρας: Για μένα θα φέρετε

Σερβιτόρος: Για σας κυρία;

Μητέρα:

Σερβιτόρος: Τα παιδιά τι θα φάνε;

Ναυσικά: Εγώ θέλω

Παύλος: Εγώ θέλω

Σερβιτόρος: Τι θα πιείτε παρακαλώ;

Πατέρας: Για μας φέρε

και για τα παιδιά

Ναυσικά: Μπαμπά, εγώ προτιμώ

Παύλος: Κι εγώ μπαμπά προτιμώ να πιω

4. Γράφω τα ρήματα από τα οποία παράγονται τα ουσιαστικά:

Ουσιαστικά	Ρήματα
μαγείρεμα
πείραγμα
ξέσπασμα
σερβιτόρος
ευχαρίστηση

5. Συμπληρώνω τα ουσιαστικά και τα ρήματα:

Επίθετα	Ουσιαστικά	Ρήματα
πικρός, ή, ό	πίκρα, πικράδα	πικρίζω
γλυκός, ιά, ό
νόστιμος, η, ο
αρμυρός, ή, ό
ξινός, ή, ό

6. Ενώνω τις δυο λέξεις και φτιάχνω μια καινούρια:

τυρί		κροκέτα	
τόνος		σαλάτα	
μελιτζάνα	+	σαλάτα	=
τυρί		σαλάτα	
κεφάλι		τυρί	
λάχανο		ντολμάδες	

7. Μεγαλώνω τις προτάσεις, όπως στο παράδειγμα:

Ο Παύλος έφαγε			
Ο Παύλος έφαγε	Τι;	Με τι;	
Ο Παύλος έφαγε	αρνάκι γιουβέτσι	με φέτα.	
Μαγειρεύω χταπόδι.	Πώς ;		
Μαγειρεύω χταπόδι		Με τι;	
Μαγειρεύω χταπόδι			
Η Ναυσικά και ο Παύλος πήγαν.	Με ποιους;		
Η Ναυσικά και ο Παύλος πήγαν		Πού;	
Η Ναυσικά και ο Παύλος πήγαν			Γιατί;
Η Ναυσικά και ο Παύλος πήγαν			

8. Συμπληρώνω με τα γράμματα που πρέπει τις ακόλουθες λέξεις:

μελι _ _ άνες, μελι _ _ ανοσαλάτα, παστί _ _ ιο,
γιουβέ _ _ ι, σου _ _ ουκάκια, γεμι _ _ ά,
κοκκινι _ _ ό, βρα _ _ ό, _ _ ιφάδο,

Χωρίζω τις λέξεις σε τρεις στήλες, όπως στο παράδειγμα:

στ	τσ	τζ
βραστό	παστίσιο	μελιτζάνες
.....
.....
.....
.....

9. Γράφω με το άρθρο τους τα παρακάτω προϊόντα στην ομάδα που ανήκουν. Συμπληρώνω κάθε ομάδα με άλλα τρόφιμα που ξέρω.

ντομάτες, πορτοκάλια, μαρούλι, μπριζόλα, γάλα, κρεμμύδι, λιθρίνι, μήλα, καρότα, μανταρίνια, βερίκοκα, φασολάκια, μελιτζάνες, σταφύλια, γιαούρτι, κοτόπουλο, βακαλάος, ροδάκινα, φράουλες, κεφαλοτύρι, σουβλάκι, μπαρμπούνι

 κρέατα	 ψαρικά	 φρούτα	 λαχανικά	 γαλακτομικά

Με τ' αυχουσιάτικο φεγγάρι στην ακρόπολη

1. Διαλέγω το σωστό.

γεμάτη σύγχρονη πλατιά

- Η Αθήνα είναι μια πόλη

ξύλινος επιβλητικός άσχημος

- Ο Παρθενώνας είναι

πλούσιες Αθηναίες μαρμαρωμένες βασιλοπούλες γοργόνες

- Σύμφωνα με κάποιο θρύλο, οι Καρυάτιδες ήταν:

στο μουσείο της Ακρόπολης στο Λούβρο στο Βρετανικό Μουσείο.

- Μια από τις Καρυάτιδες βρίσκεται

2. Διαβάζω την παρακάτω πρόταση. Προσέχω τις λέξεις που είναι γραμμένες με πλάγια γράμματα:

Το ολοστρόγγυλο φεγγάρι είχε ξεπροβάλει. Το φως του έλουζε τα ιερά μάρμαρα της Ακρόπολης. Ένα πελώριο, λαμπερό φεγγάρι. Η Αθήνα κάτω ήταν φωτεινή, πολύβουη, απέραντη.

Οι λέξεις που είναι γραμμένες με πλάγια γράμματα είναι επίθετα.

Από τις παρακάτω φράσεις ξεχωρίζω τα επίθετα από τα ουσιαστικά:

λαμπερό φεγγάρι, γαλήνια θάλασσα, αμίλητος άνθρωπος, ακίνητη κοπέλα, απέραντη πόλη, μαγευτική βραδιά, φωτεινή επιγραφή, ασημένιο δαχτυλίδι, πολύβουος δρόμος, ο λαμπερός ουρανός.

επίθετα
ο λαμπερός

ουσιαστικά
ουρανός

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Τα επίθετα έχουν τρία γένη: αρσενικό, θηλυκό, ουδέτερο

3. Τα επίθετα έχουν τρία γένη:

Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
ο λαμπερός	η λαμπερή	το λαμπερό
ο γαλήνιος	η γαλήνια	το γαλήνιο
ο θαλασσίης	η θαλασσιά	το θαλασσί
ο μαγευτικός	η μαγευτική	το μαγευτικό

Γράφω τα επίθετα στα τρία γένη:

ο φωτεινός
.....	η πολύβουη
.....	το γαλήνιο
ο ασημένιος
.....	η χλωμή
.....	το απέραντο
.....	το σταχτί

4. Επίθετα.

Ονομαστική: ο αμίλητος άνθρωπος, η αμίλητη κοπέλα, το αμίλητο παιδί.

Αιτιατική: τον αμίλητο άνθρωπο, την αμίλητη κοπέλα, το αμίλητο παιδί.

Συμπληρώνω τα επίθετα στην Αιτιατική:

Ονομαστική: ο πελώριος βράχος, η πελώρια πόλη, το πελώριο φεγγάρι

Αιτιατική:

Ονομαστική: ο φωτεινός ουρανός, η φωτεινή επιγραφή, το φωτεινό σπίτι

Αιτιατική:

Ονομαστική: ο υπέροχος άνθρωπος, η υπέροχη γιορτή, το υπέροχο θέαμα

Αιτιατική:

5. Συμπληρώνω τις προτάσεις με τα επίθετα που είναι στην παρένθεση, στον σωστό τύπο:

Η Ακρόπολη είναι (γνωστός) σε όλον τον κόσμο.

Ο Παρθενώνας ταίριαζε απόλυτα στο (γυμνός) βράχο της Ακρόπολης.

Η (σημερινός) Αθήνα είναι μια πόλη (σύγχρονος)

και (γοητευτικός). Η Αθήνα του 21ου αιώνα είναι

(γεμάτος) πολυκατοικίες. Στην εποχή του Περικλή η Αθήνα ήταν μια πόλη

(πλούσιος) και (δυνατός).

6. Διαβάζω το κείμενο «Με το αυγουσιάτικο φεγγάρι στην Ακρόπολη». Βρίσκω τα επίθετα που αναφέρονται:

στην Αθήνα:

στη θάλασσα:

στα μάρμαρα:

7. Ενώνω το επίθετο με το ουσιαστικό που ταιριάζει, όπως στο παράδειγμα:

λαμπερό	•	• ουρανός
σύγχρονη	•	• μοιρολόγι
μεγάλο	•	• πόλη
πεντάμορφη	•	• κοπέλα
σιγανό	•	• φεγγάρι
γκρίζος	•	• μποτιλιάρισμα

Ένα αλληλιώτικο τσαντίρι στον Καναδά

1. Βάζω Σ στις σωστές και Λ στις λαθεμένες φράσεις.

- Οι πρώτοι μετανάστες βοηθούσαν τους συμπατριώτες τους.
- Ο γαλατάς ήταν πονετικός άνθρωπος.
- Οι οκτώ μετανάστες είχαν στήσει το τσαντίρι τους στην πλατεία.
- Ο γαλατάς πέταξε τα χρήματα που βρήκε πάνω στον τενεκέ.
- Ο Λάμπης βρήκε δουλειά στους μετανάστες.
- Ο Κρανιδιώτης περιποιήθηκε τους άγνωστους συμπατριώτες του.

2. Γράφω τις λέξεις σε ενικό ή πληθυντικό.

Ενικός	Πληθυντικός
το κέρμα τα χρήματα
το γάλα τα σώματα
το γράμμα τα χώματα
το σκέπασμα τα καθίσματα
το όνομα τα ποιήματα
το νόμισμα

3. Γράφω τις λέξεις σε ενικό ή πληθυντικό.

Ενικός	Πληθυντικός
ο γαλα τ άς	οι γαλα τ άδες
ο παπάς
.....	οι ψαράδες
ο ανανάς
.....	οι σφουγγαράδες
ο αμαξάς
.....	οι καστανάδες
ο τενε κ ές	οι τενε κ έδες
ο καφές
.....	οι καναπέδες
.....	οι μιναρέδες

4. Νομισματοσυλλέκτης είναι αυτός που κάνει συλλογή νομισμάτων. Πώς λέγεται:

Αυτός που συλλέγει γραμματόσημα;

Αυτός που συλλέγει πίνακες;

Αυτός που συλλέγει κάρτες;

5. Γράφω τον πληθυντικό των επιθέτων και ουσιαστικών.

Ενικός

Πληθυντικός

η επιμελής μαθήτρια

το πολυετές φυτό

ο ευγενής άνθρωπος

το ευσεβές παιδί

6. Συμπληρώνω τον πίνακα και μετά φτιάχνω τέσσερις προτάσεις με τα ρήματα του πίνακα.

Ενεστώτας	Παρατατικός	Υπερσυντέλικος
τηλεφωνεί	τηλεφωνούσε	είχε τηλεφωνήσει
.....	εφτάναμε
.....	είχατε μοιράσει
δίνουν
.....	εγνώριζες
πλησιάζεις
.....	έχουν πληρώσει

-
-
-
-

7. Φτιάχνω τέσσερις προτάσεις παίρνοντας ένα ρήμα από τη στήλη των ρημάτων Α και μια λέξη ή φράση από τη στήλη Β, όπως το παράδειγμα:

A | χώνομαι
φοβούμαι
σηκώνομαι
κρύβομαι
σκέφτομαι
ζεσταίνομαι
χρειάζομαι

B | χθες, προχθές
την περασμένη βδομάδα
τον περασμένο μήνα
πέρυσι
το καλοκαίρι που πέρασε
πριν λίγο

• Πριν λίγο ο Κώστας σηκώθηκε από το κάθισμα

-
-
-
-

Συνάντηση στην Κρήτη

1. Περιγράψω την επίσκεψή μου σε έναν τόπο που πήγα για πρώτη φορά.

Πού πήγα;

Τι έκανα;

Τι είδα; Τι δεν είχα ξαναδεί;

Τι μου άρεσε; Τι όχι;

Τι μου φάνηκε περίεργο;

Πώς ένιωθα;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Συμπληρώνω τον παρακάτω πίνακα.

Ουσιαστικό	Επίθετο	Ρήμα
διασκέδαση	διασκεδαστικός	διασκεδάζω
	φιλόξενος	
	εντυπωσιακός	
		υπερηφανεύομαι
		φαντάζομαι
ζεστασιά		

3. Βάζω κόμμα όπου πρέπει, όπως το παράδειγμα:

Η μητέρα αγόρασε γάλα, ρύζι, ζάχαρη, φρούτα, λαχανικά και ψωμί.

- Έλληνες ζουν σε πολλά μέρη του κόσμου. Στην Αμερική την Αυστραλία την Αίγυπτο στον Καναδά την Αργεντινή τη Νότιο Αφρική και αλλού.
- Η Ελλάδα έχει πολλά νησιά. Τη Ρόδο τη Σάμο την Κέρκυρα την Κρήτη τη Σαντορίνη την Τήνο την Πάρο τη Μύκονο και πολλά άλλα.

4. Κάνω μια πρόταση χρησιμοποιώντας τη φράση που είναι σε παρένθεση.

(είμαι υπερήφανος / η)

(έχω στην καρδιά μου)

(έχω τη χαρά)

(έχω τη τύχη)

(έχω την ευκαιρία)

(δίνω την ευκαιρία)

5. Διαβάζω προσεκτικά τις παρακάτω προτάσεις και βρίσκω τη σημασία του «αν και» και του «παρόλο που».

- Αν και ζούμε μακριά από την Ελλάδα, δεν την ξεχνάμε.
- Αν και είμαι κουρασμένος, θα πάω μια βόλτα.
- Δεν ήρθε στο σπίτι, παρόλο που μου το είχε υποσχεθεί.
- Παρόλο που μου το είπες πολλές φορές, δεν το κατάλαβα.

Γράφω δυο τρεις προτάσεις με το αν και και μια με το παρόλο που.

.....

.....

.....

6. Ο δάσκαλος ρωτάει τα παιδιά πώς πέρασαν το Σαββατοκύριακο. Τα παιδιά απαντούν:

Βρίσκω τις μετοχές σε -οντας και -ώντας και γράφω δίπλα από ποια ρήματα βγαίνουν:

μιλώντας

μιλώ

.....
.....
.....
.....
.....

Τι παρατηρώ; ποιες γράφονται με -ώντας και ποιες με -οντας;

.....

.....

.....

7. Συμπληρώνω τη μετοχή του ρήματος που είναι στην παρένθεση:

- Ο Κώστας έφυγε από το σπίτι (τρέχω).
Το αυτοκίνητο ξεκίνησε (κάνω) δυνατό θόρυβο.
Ο Νίκος μιλάει (κουνώ) τα χέρια του.
Ο θεός μου ήρθε στο σπίτι (κρατώ) πολλά δώρα.

8. Συμπληρώνω τις παρακάτω προτάσεις, όπως στο παράδειγμα.

Διαβάζει εφημερίδα*ακούγοντας*..... (ακούω) το ραδιόφωνο.

- Περνούσε τον καιρό του (παίζω) ποδόσφαιρο.
- Μεγάλωνε (έχω) το νου και την καρδιά του στην Ελλάδα.
- (διαβάζω) ελληνικά βιβλία γνώρισε τον ελληνικό πολιτισμό.
- Διάβαζε το βιβλίο (πίνω) τον καφέ του.
- Περνούσε όμορφα (χορεύω), (τραγουδώ) και (διασκεδάζω).

9. Γράφω τον πληθυντικό των επιθέτων και ουσιαστικών.

Ενικός

Πληθυντικός

• αξέχαστη εντύπωση	
• αλησμόνητη επίσκεψη	
• θαυμάσια ξενάγηση	
• τυχαία συνάντηση	
• ευχάριστη ανάμνηση	
• καλή πράξη	
• εύκολη λύση	

Δύο διασκεδαστικοί διάλογοι

1. Βάζω στη σωστή σειρά τις λέξεις και φτιάχνω προτάσεις.

- κιλά/θέλετε/Πόσα/παρακαλώ/κρέας;

.....

- ώρα/θέλω/Πόση/παρακαλώ/για να/στο χωριό/πάω;

.....

- Έκανα/έχασα/και/κιλά/δίαιτα/τεσσεράμισι

.....

Μαθαίνω να χρησιμοποιώ το παρακαλώ κάνοντας διαλόγους με συμμαθητές μου.

- – Σας παρακαλώ, μου λέτε τι ώρα είναι;
- Μου λέτε, σας παρακαλώ, τι ώρα είναι;
- Τι ώρα είναι παρακαλώ;
- – Περάστε. Παρακαλώ.
- – Φέρε μου, σε παρακαλώ, έναν καφέ.
- – Ευχαριστώ πολύ.
- Παρακαλώ!

2. Γράφω ένα διάλογο, στον οποίο θα υπάρχουν και οι λέξεις παρακαλώ και ευχαριστώ.

.....

.....

.....

.....

3. Αντιστοιχίζω την πρώτη με τη δεύτερη στήλη για να δείξω τη σωστή σημασία των φράσεων.

Πόσο κάνει;	•	•	ερώτησε
Δε μου κάνει	•	•	περπατώ
Κάνε γρήγορα	•	•	κοστίζει
Κάνω περίπατο	•	•	δε μου ταιριάζει
Έκανε ένα κορίτσι	•	•	γέννησε
Έκανε μια εκατοσταριά μέτρα	•	•	βάδισε
Έκανε μια ερώτηση	•	•	τα μπέρδεψε
Τα έκανε θάλασσα	•	•	μην καθυστερείς

4. Παίρνω λέξεις από τον παρακάτω πίνακα και σχηματίζω φράσεις - ερωτήσεις. Πρώτα τις λέω φωναχτά και μετά γράφω τέσσερις.

πού	θέλεις	το τρένο;
πότε	είναι	να πας;
πόσο	φεύγει	το κρέας;
ποιο	κοστίζει	το σπίτι σου;

.....

.....

.....

.....

5. Πρώτα λέω και μετά γράφω τις ερωτήσεις που αντιστοιχούν στις υπογραμμισμένες λέξεις:

- Θέλω τρία κιλά κρέας.
- Το πλοίο φεύγει στις 7:30.
- Θα με περιμένει μπροστά στο άγαλμα.
- Θα είμαι στην Αθήνα στις 6 Αυγούστου.

Ο Κώστας θέλει να πάει στο ταχυδρομείο, αλλά δεν ξέρει που είναι. Προσέχω με ποιον τρόπο μπορεί να κάνει τις σχετικές ερωτήσεις.

- Πού είναι το ταχυδρομείο παρακαλώ;
- Ξέρετε, παρακαλώ, πώς θα βρω το ταχυδρομείο;
- Με συγχωρείτε, μπορείτε να μου πείτε πού είναι το ταχυδρομείο;
- Πώς μπορώ, παρακαλώ, να πάω στο ταχυδρομείο;

 6. Φαντάζομαι ότι βρίσκομαι στην Αθήνα και θέλω να επισκεφτώ την Ακρόπολη. Κάνω και εγώ ερωτήσεις, όπως τα προηγούμενα παραδείγματα.

.....

.....

.....

.....

.....

7. Βάζω στη σωστή θέση τα ρήματα: θα δεις, θα στρίψεις, θα συναντήσεις, θα κάνεις, θα πάρεις, θα προχωρήσεις

Ερώτηση

Ξέρετε, παρακαλώ, πώς θα βρω την οδό Κολοκοτρώνη;

Απάντηση

Για να πας στην οδό Κολοκοτρώνη ίσια μπροστά. Στη δεύτερη διασταύρωση αριστερά. Εκεί μια πλατεία. το γύρο της πλατείας και το δρόμο δεξιά. Στα εκατό μετρα την οδό Κολοκοτρώνη!

Η Γενική	
Ενικού αριθμού ποιανού τα φύλλα του δέντρου	Πληθυντικού αριθμού ποιανών τα φύλλα των δέντρων

8. Γράφω τη γενική ενικού και πληθυντικού των παρακάτω ουσιαστικών:

Ονομαστική	ο δρόμος	ο πελάτης	το κιλό	η ερώτηση	ο κήπος	η πόλη
Γενική ενικού	του δρόμου					
Γενική πληθυντικού	των δρόμων					

Σχηματίζω φράσεις, όπως το παράδειγμα:

δέντρο - δρόμος:	Το δέντρο του δρόμου	Τα δέντρα των δρόμων
φωνή - κηπουρός:
πελάτης - μαγαζί:
αλλαγή - ταχύτητα:
σελίδα - βιβλίο:
άρωμα - λουλούδι:

9. Συνδυάζω τις ερωτήσεις με τις απαντήσεις τους.

Ερωτήσεις

Απαντήσεις

<p>α. Τι κάνεις, όταν σε φωνάζει ο πατέρας ή η μητέρα σου;</p> <p>β. Τι κάνεις, όταν έρχεται στο σπίτι σου ένας φίλος (μια φίλη) σου για να σε δει;</p> <p>γ. Τι κάνεις, όταν ο μικρός (η μικρή) σου αδελφός (αδελφή) σ' ενοχλεί;</p> <p>δ. Ένας φίλος (μια φίλη) σου προσφέρει ένα δώρο. Εσύ τότε τι κάνεις;</p> <p>ε. Αν ένας (μια) συμμαθητής (συμμαθήτρια) σου δεν καταλαβαίνουν τις ασκήσεις των Ελληνικών, εσύ τι κάνεις;</p>	<p>A. Του (της) προσφέρω κάτι.</p> <p>B. Του (της) λέω να καθίσει ήσυχα.</p> <p>Γ. Του (της) απαντώ αμέσως.</p> <p>Δ. Του (της) εξηγώ και τον (την) βοηθώ.</p> <p>E. Του (της) λέω "ευχαριστώ πολύ".</p>
--	---

Απάντηση:

Ερωτήσεις	α	β	γ	δ	ε
Απαντήσεις	Γ				

Το μοιρασμένο φλουρί της Βασιλόπιτας

1. Βάζω σωστό (Σ) ή λάθος (Λ) στις παρακάτω προτάσεις σύμφωνα με το κείμενο.

- Το φλουρί έπεσε στο κομμάτι των αγίων.
- Ο πατέρας συνήθιζε να βάζει στη βασιλόπιτα μια ασημένια λίρα.
- Όταν ο γερο-ζητιάνος πήρε τη μισή λίρα δεν μπορούσε να πιστέψει πως κρατούσε χρυσάφι στα χέρια.
- Τα αδέρφια του Πέτρου τον έλεγαν «ο σύντροφος του ζητιάνου» για να τον πειράξουν.
- Όταν ο πατέρας μοίρασε την βασιλόπιτα, ξέχασε να κόψει το κομμάτι του σπιτιού.

2. Διαλέγω και γράφω από τις παρακάτω ευχές αυτές που θα ταίριαζαν να γράψω σε μια πρωτοχρονιάτικη κάρτα που θέλω να στείλω σε ένα πρόσωπο της οικογένειάς μου ή σε ένα φίλο μου.

Καλές διακοπές.

Καλό ταξίδι.

Να ζήσεις.

Και του χρόνου.

Περαστικά.

Να σε χαιρόμαστε.

Χρόνια Πολλά.

Χριστός Ανέστη.

Να τα εκατοστήσεις.

Καλό μήνα.

Καλή Ανάσταση.

Να σας ζήσει.

Καλή επιτυχία.

Καλή χρονιά.

Καλορίζικο.

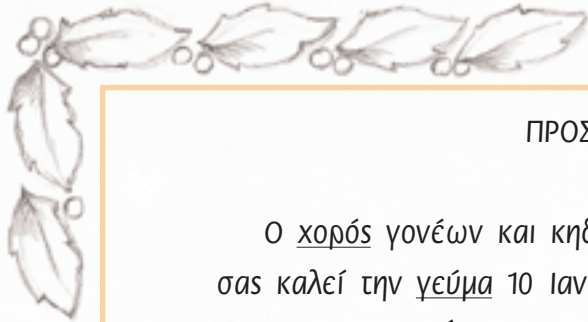
Καλά Χριστούγεννα.

Καλό Σαββατοκύριακο.

Ευτυχισμένος ο καινούριος χρόνος.

3. Διαβάζω την παρακάτω «τρελή» πρόσκληση. Βρίσκω τη σωστή θέση των υπογραμμισμένων λέξεων και την ξαναγράφω.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Ο χορός γονέων και κηδεμόνων του σχολείου μας σας καλεί την γεύμα 10 Ιανουαρίου 2000 και ώρα μ.μ. για το συγκρότημα της πρωτοχρονιάτικης πίτας. Θα ακολουθήσει σύλλογος με ελληνικούς μεζέδες και Δευτέρα με το παραδοσιακό κόψιμο «Διόνυσος».

ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ !

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Η πίτα που φτιάχνουμε την Πρωτοχρονιά για τον Άγιο Βασίλη είναι η γνωστή μας βασιλόπιτα. Γράφω με μια λέξη πως λέγεται :

η πίτα με σπανάκι	σπανακόπιτα
η πίτα με τυρί
η πίτα με λουκάνικο
η πίτα με κρέας
η πίτα με χόρτα
η πίτα με καρύδια
η πίτα με γιαούρτι
η πίτα με κολοκύθα
η πίτα με μήλα

5. Συμπληρώνω το διάλογο με τις λέξεις που είναι μέσα στην παρένθεση.

(Τον, του, μου, σου, το, του, σου, μου, μας)

- Έστειλες το γράμμα στον Άϊ-Βασίλη;
- Ναι, έστειλα.
- Τί ζητησες να φέρει την Πρωτοχρονιά;
- Τίποτα για τον εαυτό
- Τίποτα ; Τότε για ποιο λόγο έγραψες το γράμμα;
- Ήθελα να πω να δώσει φέτος το δώρο στον Αγησίλαο.
- ξέρεις τον Αγησίλαο ;
- Εννοείς το φτωχό αγόρι που μένει απέναντί
- Ακριβώς.
- Κι εσύ; Θα μείνεις χωρίς δώρο;
- Όχι, βέβαια. Θα φέρουν οι παππούδες και οι θείοι μου.
- Μπράβο , αξίζεις συγχαρητήρια.

6. Βρίσκω και γράφω τα δέκα ζευγάρια των ομόηχων λέξεων που υπάρχουν μέσα στον πίνακα.

η λίρα	η σκηνή	σήκω	η κλήση
η ψηλή	τα χείλια	το σκοινί	το βάζο
τα τείχη	κλείνω	χίλια	βάζω
η τύχη	η κλίση	η ψιλή	κλίνω
το κλήμα	το σύκο	η λύρα	το κλίμα

η λίρα	η λύρα
.....
.....
.....
.....

Έπειτα συμπληρώνω τις παρακάτω προτάσεις διαλέγοντας τη σωστή λέξη μέσα από την παρένθεση.

- (λύρα / λίρα)
 Το νόμισμα της Αγγλίας είναι η
 Στην Κρήτη παίζουν
- (κλίνω / κλείνω)
 Έχω μάθει να τα ρήματα στον Αόριστο.
 την πόρτα κάθε φορά που μπαίνω στο σπίτι.
- (σύκο / σήκω)
 Έφαγα ένα.....
 επάνω.
- (κλίμα / κλήμα)
 Στον κήπο μας φυτέψαμε ένα
 Το της Ελλάδας είναι μεσογειακό.
- (ψιλή / ψηλή)
 Χθες έπεσε βροχή.
 Η Κατερίνα είναι πιο από τη μητέρα της.

– (κλήση / κλίση)

Ο τροχονόμος έδωσε στον οδηγό γιατί πέρασε με κόκκινο.

Από μικρός είχα στις ξένες γλώσσες.

– (σκοινί / σκηνή)

Ο ηθοποιός ανέβηκε στη γελώντας δυνατά.

Φέρε ένα κομμάτι να δέσω το δέμα.

– (τύχη / τείχη)

Δεν έχει καθόλου

Παλιά τα προστάτευαν τις πόλεις από τους εχθρούς.

– (χείλια / χίλια)

Ο αδερφός μου ξέρει να μετρά μέχρι το

Τα του στέγνωσαν από τη δίψα.

– (βάζο / βάζω)

Το είναι γεμάτο λουλούδια.

..... τα παπούτσια μου.

7. Ξαναγράψω τις παρακάτω προτάσεις προσθέτοντας τις λέξεις της παρένθεσης όπου ταιριάζουν για να δείξω ότι θέλω να τονίσω κάτι.

Τα πρωτοχρονιάτικα δώρα θα ήθελα να τους τα δώσω με το χέρι μου.

(εγώ)

Τα ρούχα δώστε τα στους φτωχούς.

(αυτά)

Εσύ μου υποσχέθηκες πως θα πούμε μαζί τα κάλαντα.

(ο ίδιος)

Μου έτυχε φέτος το φλουρί της βασιλόπιτας.

(εμένα)

8. Διαβάζω πρώτα και μετά λέω την παρακάτω αγιοβασιλιάτικη ιστορία μετατρέποντας τα ρήματα που είναι υπογραμμισμένα από τον Ενεστώτα στον Αόριστο. Ξαναγράφω την πρώτη παράγραφο.

Ο Άϊ-Βασίλης και η βασιλόπιτα

Κάποτε, ο έπαρχος της Καππαδοκίας αποφασίζει να στείλει τους στρατιώτες του για να καταλάβουν την Καισάρεια. Μόλις ο επίσκοπος της Καισάρειας, ο Βασίλειος, μαθαίνει το κακό που περιμένει την πόλη του, καλεί τους άρχοντες και το λαό για να τους μιλήσει. Τους ζητά να δώσουν ό,τι μπορούν από τα πλούτη τους για να σώσουν την πόλη. Μέχρι τα μεσάνυχτα ένας μεγάλος σωρός από χρυσαφικά και κοσμήματα συγκεντρώνεται μπροστά στην Μητρόπολη. Κι ενώ όλοι περιμένουν να ξημερώσει, για να πάει ο Βασίλειος να συναντήσει τον έπαρχο στο στρατόπεδό του, ξαφνικά, φτάνει η είδηση πως οι εχθροί αποχωρούν. Χαρούμενες φωνές γεμίζουν την πόλη.

Το άλλο πρωί ο Βασίλειος σκέφτεται να επιστρέψει τα χρυσαφικά στους πολίτες. Επειδή, όμως, ο καθένας θα κοίταζε να πάρει το καλύτερο, διατάζει τους υπηρέτες να φτιάξουν ψωμάκια. Μέσα σε αυτά προσάξει να βάλουν από ένα χρυσαφικό και να τα μοιράσουν αμέσως σε όλα τα σπίτια.

Οι άνθρωποι βλέποντας τα κρυμμένα χρυσαφικά, νομίζουν ότι έγινε θαύμα. Γι' αυτό αποφασίζουν να ψήνουν κάθε χρόνο μια πίτα που μέσα της θα ρίχνουν ένα χρυσό ή ασημένιο νόμισμα για να θυμούνται πάντοτε αυτό το γεγονός.

Πηγή: Καραπατάκης Κ., Το Δωδεκάμερο, εκδ. Παπαδήμας, Αθήνα, 1981

Κάποτε ο έπαρχος της Καππαδοκίας **αποφάσισε** να στείλει τους στρατιώτες του για να καταλάβουν την Καισάρεια.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Το παιχνίδι της Πρωτοχρονιάς

Η παράδοση θέλει την παραμονή της Πρωτοχρονιάς να παίζουμε όλοι μαζί κάποιο παιχνίδι. Μπορείς να προτείνεις ένα διαγωνισμό «ντάμας» σε σκακιέρα που εσύ θα έχεις φτιάξει.

Υλικά:

- δυο φύλλα χαρτόνι 32 x 32 εκατοστά,
- χρώματα,
- χάρακας,
- διαβήτη,
- κόλλα,
- ψαλίδι

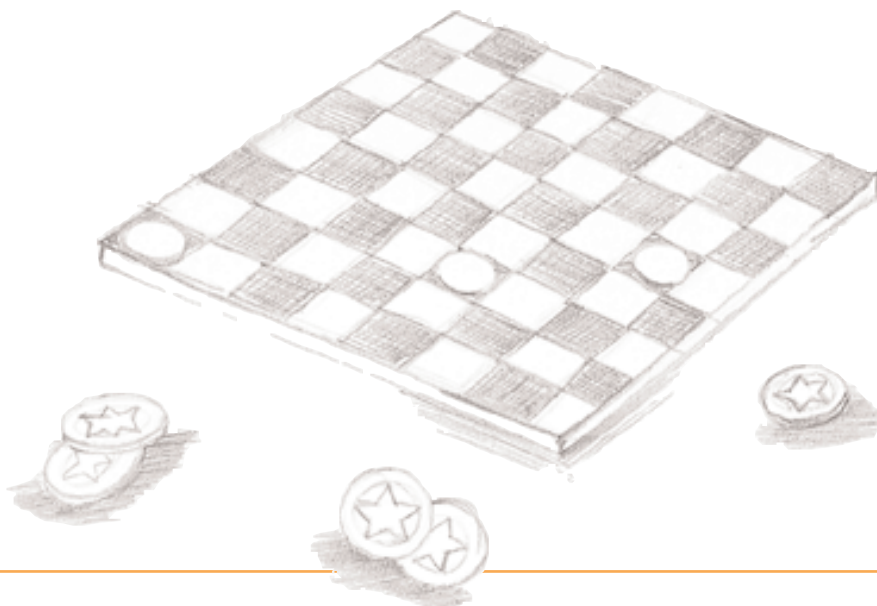

Εκτέλεση:

Πάρε ένα χαρτόνι και σχεδίασε 64 τετραγωνάκια με πλευρά 4 εκατοστά (8 τετράγωνα σε κάθε σειρά). Ζωγράφισε ύστερα τη σκακιέρα, έτσι ώστε τα χρώματα να εναλλάσσονται (όπως βλέπεις στην εικόνα).

Για να φτιάξεις τα πιόνια, κόψε στο άλλο χαρτόνι 48 κυκλάκια με διάμετρο περίπου 3 εκατοστά. Στα 12 από αυτά ζωγράφισε και χρωμάτισε ένα κόκκινο αστέρι και στα άλλα ένα πράσινο αστέρι. Για να είναι τα πιόνια πιο γερά, κόλλησε στο καθένα πιόνι ένα από τα υπόλοιπα 24 κυκλάκια.

Από το βιβλίο «Έρχονται Χριστούγεννα», μετάφραση Παπασταύρου Α., εκδ. Πατάκης, Αθήνα, 1998

Τι ζώδιο είσαι;

1. Διαβάζω τις προτάσεις. Υπογραμμίζω τα ρήματα που δείχνουν τι θα γίνει στο μέλλον μια φορά και βάζω σε κύκλο τα ρήματα που δείχνουν τι θα γίνεται στο μέλλον συνέχεια.

Κριός: Θ' αποκτήσετε αισιοδοξία και θα δημιουργήσετε για να κατακτήσετε όλο τον κόσμο. Όταν θα γνωρίζετε το μέτρο, θα νιώθετε ευχάριστα.

Δίδυμοι: Οι μέρες που θα έρθουν, θ' αποκτήσουν ιδιαίτερη σημασία για σας.

Λέων: Στο μέλλον θα λύσετε τα οικονομικά σας ζητήματα με τον καλύτερο τρόπο.

Τοξότης: Θα ζήσετε έντονες συγκινήσεις. Θα βρίσκετε λύσεις στα μεγάλα οικονομικά προβλήματα που θα έχετε.

Ζυγός: Οι επαφές σας αυτή την περίοδο θα παίζουν ένα σημαντικό ρόλο στη ζωή σας. Θα κάνατε φίλους που θα σας αγαπούν.

2. Διαβάζω τα παραδείγματα. Συμπληρώνω τους πίνακες .

Μέλλοντας (ενεργητική φωνή)

εγώ	θα λύνω	εγώ	θα δημιουργήσω
εσύ	θα λύνεις	εσύ	θα δημιουργήσεις
αυτός, ή, ό	θα λύνει	αυτός, ή, ό	θα δημιουργήσει
εμείς	θα λύνουμε	εμείς	θα δημιουργήσουμε
εσείς	θα λύνετε	εσείς	θα δημιουργήσετε
αυτοί, ές, ά	θα λύνουν	αυτοί, ές, ά	θα δημιουργήσουν

εγώ	εγώ
εσύ	εσύ	θα αγαπήσεις
αυτός, η, ο,	αυτός, ή, ό
εμείς	εμείς
εσείς	εσείς
αυτοί, ες, α,	θα παίζουν	αυτοί, ές, ά

Ενεστώτας = τι κάνω τώρα
Μέλλοντας = τι θα κάνω αργότερα

3. Τι κάνω τώρα

Ενεστώτας

βλέπω
λέω
τρώω
πηγαίνω
βρίσκω
πίνω

Τι θα κάνω: σε λίγο, αργότερα, αύριο, σε μια εβδομάδα, σ' ένα μήνα, σ' ένα χρόνο

Μέλλοντας

θα δω
θα πω
θα φάω
θα πάω
θα βρω
θα πιω

Ενώνω το σωστό όπως το παράδειγμα:

εγώ •	• θα πάνε	εγώ •	• θα πει
εσύ •	• θα πάμε	εσύ •	• θα πούμε
αυτός, ή, ό •	• θα πας	αυτός, ή, ό •	• θα πω
εμείς •	• θα πάτε	εμείς •	• θα πεις
εσείς •	• θα πάω	εσείς •	• θα πουν
αυτοί, ές, ά •	• θα πάει	αυτοί, ές, ά •	• θα πείτε

4. Η Μαρία διαβάζει το ωροσκόπιό της. Την βοηθώ συμπληρώνοντας με το ρήμα της παρένθεσης, όπως το παράδειγμα:

Το βράδυ**θα δεις**.... (βλέπω) καλούς φίλους και θα (λέω) για τα περασμένα. Όλοι μαζί (πηγαίνω) σ' ένα καλό εστιατόριο, θα (τρώω) και θα (πίνω) πολύ. Εκεί θα (βρίσκω) κι άλλους γνωστούς.

5. Υπογραμμίζω στις παρακάτω προτάσεις τα ρήματα που μου λένε «τι θα κάνω». Τα χωρίζω σε δύο στήλες όπως το παράδειγμα:

Παρθένος: Θα συναντήσετε κάποιο πρόσωπο που έχετε να το δείτε χρόνια και θα σας δώσει ένα πανάκριβο δώρο.

Καρκίνος: Ο Ερμής σε συνδυασμό με την Αφροδίτη θα σας επηρεάζουν θετικά.

Τοξότης: Θα καλέσετε τους φίλους σας σε τραπέζι και η μαμά σας θα θυμώσει πολύ.

Σκορπιός: Θα πάρετε προαγωγή στο σχολείο και θα γίνετε δασκάλα. Θα λάμπετε από ευτυχία.

Ζυγός: Σύντομα το σχολείο θα τελειώσει. Κλείστε τα βιβλία. Όλη μέρα θα χορεύετε και θ' ακούτε μουσική.

Θα κάνω κάτι χωρίς συνέχεια ή επανάληψη

Θα κάνω κάτι συνέχεια, με επανάληψη

Μέλλοντας στιγμιαίος

Μέλλοντας εξακολουθητικός

θα συναντήσετε

θα συναντάτε

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

6. Γράφω σε τρεις τέσσερις γραμμές τι θα ήθελα να διαβάσω στο ωροσκόπιό μου.

.....
.....
.....
.....

7. Να πάρετε ρήματα από το κουτί και χρησιμοποιώντας τις λέξεις «να, θα, αν, μη, δεν» να σχηματίσετε φράσεις, όπως στο παράδειγμα:

- Να προσέχετε, μην μπλέξετε.
- Αν προσέχετε, θα καταφέρετε να γράψετε.
- Συνεχίστε να γυμνάζεστε.

γίνετε, προσέχετε, προσέξετε, μπλέξετε, ταξιδέψετε, τσιμπήσετε, φανείτε, εξετάστε, πιστεύετε, καταφέρετε, συνεχίστε, γυμναστείτε, έχετε, συναντήσετε, περπατάτε, δυναμώσετε, γράψετε, γυμνάζεστε

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

γιατί, ότι, όταν είναι σύνδεσμοι

8. Συνδέω τις προτάσεις χρησιμοποιώντας κάθε φορά το σύνδεσμο που ταιριάζει:
(γιατί, ότι, όταν)

Μη μου πεις Αμαλία.

Ακόμα ασχολείσαι με ωροσκόπια και προβλέψεις.

.....
.....

Μην αγνοήσετε τις εκκρεμότητες που υπάρχουν.

Θα χάσετε πολύτιμο χρόνο.

.....
.....

Θα νιώσετε καλύτερα.

Θα βελτιωθούν τα οικονομικά σας.

.....
.....

9. Συμπληρώνω τις παρακάτω φράσεις με ρήματα που ακούω να χρησιμοποιούν οι δάσκαλοί μου / οι δασκάλες μου στην τάξη.

1. Απάντισε / απαντήσετε	(Απαντώ) στην ερώτηση.
2. /	(Διαβάζω) το κείμενο.
3. /	(Προσέχω) αυτό που λέει ο συμμαθητής σου.
4. /	(Γράφω) ένα ποίημα.
5. /	(Κοιτάζω) τις εικόνες.
6. /	(Ακούω) την κασέτα του μαγνητοφώνου.

Θ Μαρούκος

11

1. Στις παρακάτω φράσεις υπογραμμίζω τα ρήματα. Μετά τα συνδέω με τα ρήματα της διπλής στήλης και αριθμώ (1-5) τις φράσεις για να δείξω τη σειρά της ιστορίας.

☐ Το γαϊδούρι ξάπλωσε μέσα στο νερό.	•	• σηκώνω
☐ Τον φόρτωσε με δυο καλάθια.	•	• σαμαρώνω
☐ Το φορτίο δεν το σήκωναν τα πόδια του.	•	• ελαφρώνω
☐ Το αφεντικό σαμάρωσε τον Μαρούκο.	•	• φορτώνω
☐ Το φορτίο ελάφρωσε.	•	• ξαπλώνω

2. Γράφω τις λέξεις στην οικογένεια που ανήκουν:

αλατισμένος	δυναμώνω	γλυκαίνω
αλατίζω	ανάλατος	αλατιέρα
γλύκισμα	αδύναμος	δυναμωτικός
γλύκα	δυνατός	δυνάμωμα
γλυκομίλητος	γλυκός,	γλύκισμα

αλατίζω	δύναμη	γλυκός
.....
.....
.....
.....

3. Κυριολεξία και μεταφορά.

Όταν χρησιμοποιούμε λέξεις ή φράσεις με την κανονική τους σημασία λέμε ότι έχουμε **κυριολεξία**. Π.χ. Το φάρμακο είναι πικρό.

Πολλές φορές όμως χρησιμοποιούμε τις λέξεις ή τις φράσεις με διαφορετική σημασία από την κανονική.

Τότε λέμε ότι έχουμε **μεταφορά**. Π.χ. Η ζωή είναι πικρή.

Βάζω Κ, όπου είναι κυριολεξία και Μ, όπου είναι μεταφορά όπως το παράδειγμα:

έχει	→ χρυσό ρολόι	Κ
	→ χρυσή καρδιά	Μ
	→ χρυσή αλυσίδα	Κ
έχασε	→ τα λεφτά του	
	→ το λεωφορείο	
	→ τα μυαλά του	
βγήκε	→ στο παράθυρο	
	→ βόλτα	
	→ από τα ρούχα του	
μασάει	→ τσίκλα	
	→ τα λόγια του	
	→ σίδερα	
έπεσε	→ από τα σύννεφα	
	→ από το κρεβάτι	
	→ στην αγκαλιά της	

4. Διάλεξε τη σωστή φράση και συμπλήρωσε τα κενά:

(«Έχει αυτιά γαιδάρου», «με έχει στο μάτι», «δεν τον σήκωναν τα πόδια του»)

- Η δασκάλα δε με συμπαθεί καθόλου. Μου φαίνεται ότι
- Ο Νίκος δεν ακούει κανέναν. Δεν καταλαβαίνει τίποτα.
- Κουράστηκε τόσο πολύ που

5. Δίνω και παίρνω εντολές.

Ο Αλέξανδρος το μεσημέρι που επέστρεψε στο σπίτι του βρήκε ένα σημείωμα από τη μητέρα του.

Αλέξανδρε,

θα λείψω για λίγο από το σπίτι. Εσύ να κάνεις μπάνιο, να μαζέψεις το δωμάτιό σου, να διαβάσεις τα μαθήματά σου, να ταΐσεις το σκύλο και να τηλεφωνήσεις στο μπαμπά. Δεν θα αργήσω.

Φιλιά
Η μαμά

Γράφω πώς αλλιώς θα μπορούσε η μαμά του Αλέξανδρου να του δώσει τις εντολές:

- Κάνε μπάνιο
-
-
-
-

6. Θυμάμαι πώς δίνουμε εντολές ευγενικά!

- Άνοιξε το παράθυρο
- Μπορείς να ανοίξεις το παράθυρο;
 - Άνοιξε το παράθυρο, σε παρακαλώ.
 - Θέλεις να ανοίξεις το παράθυρο;

Γράφω κι εγώ τις παρακάτω εντολές ευγενικά:

- Φέρε μου νερό. {
-
 -
 -
- Σβήσε το φως. {
-
 -
 -
- Δώσε μου το βιβλίο. {
-
 -
 -

7. Τα παιδιά παίζουν την «τυφλόμυγα».

Δίνω τις οδηγίες στο φίλο/ στη φίλη μου.

- προχώρα ίσια μπροστά σου. (προχωρώ)
 - ! Υπάρχει ένα τραπέζι. (σταματώ)
 - δεξιά. (στρίβω)
 - κατευθείαν μπροστά. (συνεχίζω)
 - ! υπάρχει μια καρέκλα. (προσέχω)
 - αριστερά. (πηγαίνω)
 - ! υπάρχει μια πόρτα. (προσέχω)
 - Μπράβο! Κέρδισες! (βγάζω)
- τώρα το μαντήλι.

8. Συμπληρώνω τον πίνακα.

Ενικός	Πληθυντικός
το ψωμί τα αυτιά
το τσουβάλι τα ποτάμια
το γιοφύρι τα πόδια
το σφουγγάρι

9. Αντιστοιχίζω το πρώτο με το δεύτερο μέρος των προτάσεων και καταλαβαίνω τη σημασία του *παίζω* και τις γράφω πιο κάτω.

Ο ηθοποιός	έπαιζε •	• λυπητερά.
Το ραδιόφωνο	έπαιζε •	• με τη ζωή του.
Ο ακροβάτης	έπαιζε •	• τον Εθνικό Ύμνο.
Ο κόσμος	έπαιζε •	• θαυμάσια το ρόλο του.
Η καμπάνα	έπαιζε •	• στην παραλία.

.....

.....

.....

.....

.....

10. Γράφω τον ενικό των επιθέτων με ουσιαστικό και μετά γράφω τον πληθυντικό επιθέτου και ουσιαστικού.

Ενικός

ο μαύρος γάιδαρος
η μαύρη αγελάδα
το μαύρο άλογο

όμορφος

η όμορφη

το όμορφο

ο άσχημος

η άσχημη

το άσχημο

ο μεγάλος

η μεγάλη

το μεγάλο

ο αρμυρός

η αρμυρή

το αρμυρό

ο ευγενικός

η ευγενική

το ευγενικό

Πληθυντικός

οι μαύροι γάιδαροι
οι μαύρες αγελάδες
τα μαύρα άλογα

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ενότητα

12

Η πείνα και ο φόβος του Νίκου

1. Συμπληρώνω τον πίνακα των αντιθέτων, σύμφωνα με τα παραδείγματα:

α + σύμφωνο

δυνατός - **α**δύνατος

δίκαιος - **ά**δικος

γνωστός -

βέβαιος -

φυσικός -

θρήσκος -

αν + φωνήεν

ικανός - **αν**ίκανος

έτοιμος - **αν**έτοιμος

ήσυχος -

ισχυρός -

άξιος -

όμοιος -

2. Γράφω τα παρακάτω ρήματα στον Υπερσυντέλικο όπως στο παράδειγμα :

Ενεργητική φωνή		Παθητική φωνή	
Ενεστώτας	Υπερσυντέλικος	Ενεστώτας	Υπερσυντέλικος
καρφώνω	είχα καρφώσει	καρφώνομαι	είχα καρφωθεί
χρησιμοποιώ	χρησιμοποιούμαι
κρατώ	κρατιέμαι
διορθώνω	διορθώνομαι
συναντώ	συναντιέμαι

3. Συμπληρώνω τα άδεια κουτάκια στους πίνακες.

εγώ				είχα συναντήσσει
εσύ			είχες διορθώσσει	
αυτός	είχε καρφώσσει			
εμείς		είχαμε κρατήσσει		
εσείς	είχατε καρφώσσει			
αυτοί			είχαν διορθώσσει	

εγώ				είχα συναντηθεί
εσύ	είχες καρφωθεί			
αυτός			είχε διορθωθεί	
εμείς		είχαμε κρατηθεί		
εσείς	είχατε καρφωθεί			
αυτοί				είχαν συναντηθεί

4. Φτιάχνω με τις λέξεις της παρένθεσης προτάσεις προσέχοντας να είναι το ρήμα στον Υπερσυντέλικο.

(μαθητές, διορθώνω, λάθη)

.....

(φίλοι, συναντιέμαι, πέρυσι)

.....

(αυτοκίνητο, σταματώ, φανάρια)

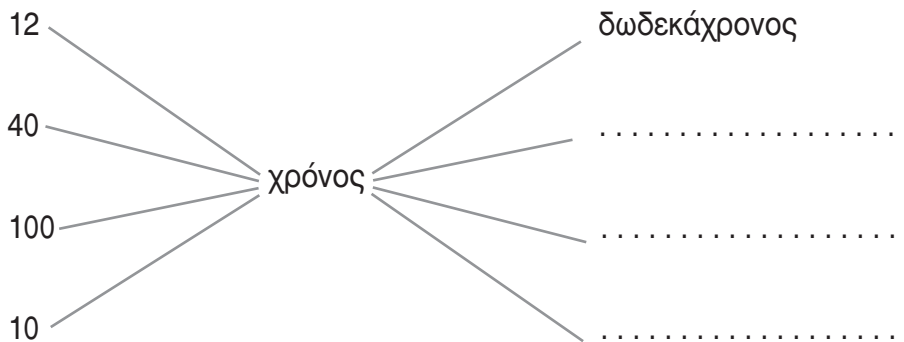
.....

5. Βάζω μέσα στα κουτάκια T για τις **ταυτόσημες** λέξεις (έχουν την ίδια ακριβώς σημασία) και Σ για τις **συνώνυμες** (έχουν περίπου την ίδια σημασία).

☐ κουραμάνα - ψωμί	☐ ξεμακραίνω - απομακρύνομαι
☐ σταθμεύω - σταματώ	☐ φρουρός - φύλακας
☐ αμάξι - αυτοκίνητο	☐ καπνοδόχος - καμινάδα
☐ περίστροφο - όπλο	☐ σοφέρ - οδηγός
☐ φαΐ - φαγητό	☐ έρημος - μόνος

6. Ενώνω τα ονόματα των αριθμών με τη λέξη χρόνος και φτιάχνω σύνθετες λέξεις.

7. Ζητώ ευγενικά, σύμφωνα με το παράδειγμα, ένα τoστ και ένα ποτήρι πορτοκαλάδα.

- (Σας) Παρακαλώ, μου δίνετε μια τυρόπιτα;
θα ήθελα ένα μικρό μπουκάλι νερό.
-
-

8. Σύμφωνα με το παράδειγμα, λέω και γράφω φράσεις.

Προτείνω

α. Λίγο ψωμί; Έναν καφέ;

β. Θέλετε λίγο ψωμί,
έναν καφέ;

γ. Μήπως θέλεις λίγο
ψωμί, έναν καφέ;

Αποδέχομαι

• Ναι ευχαριστώ.

• Ευχαρίστως.

• Ναι, μ' αρέσει το
ψωμί,
ο καφές...

Αρνούμαι

• Όχι, ευχαριστώ.

• Όχι, θα 'θελα
λίγο, ένα...

• Α, όχι.
• Δεν πίνω καφέ
τέτοια ώρα ή
Δεν μ' αρέσει το ...

δ.

.....

.....

ε
.....
.....

ζ
.....
.....

η
.....
.....

9. Σύμφωνα με το παράδειγμα φτιάχνω κι εγώ φράσεις.

Δρασκελίζει την πόρτα και κρατά τις κουραμένες.
Δρασκελίζει την πόρτα κρατώντας τις κουραμένες.
Δρασκελίζοντας την πόρτα κρατά τις κουραμένες.

α. (διαβάζω) εφημερίδα και (ακούω) ραδιόφωνο.

.....
.....

β. (πίνω) και (βλέπω) τηλεόραση

.....
.....

γ. (τρέχω) και (πυροβολώ)

.....
.....

δ. (σιδερώνω) και (ακούω) μουσική

.....
.....

10. Στις παρακάτω φράσεις υπογραμμίζω τα ρήματα. Μετά τα συνδυάζω με τα ρήματα της διπλανής στήλης.

α. Μόνο ένα σπουργίτι θα χόρταινε.

β. Ο φρουρός δεν τον προλάβαινε.

γ. Ο Νίκος παράβγαينه με αθλητή ταχύτητας.

δ. Ο Νίκος μπαίνει μέσα τρομαγμένος.

-
-
-
-

• 1. μπαίνω

• 2. παραβγαίνω

• 3. προλαβαίνω

• 4. χορταίνω

Απάντηση

α	β	γ	δ
4			

Χρησιμοποιείτε αφρόλουτρο «Μπλουμ-Μπλουμ»

1. Γράφω αυτό που λείπει, όπως στο παράδειγμα:

Χαμογελάστε (χαμογελώ) άφοβα μπροστά στον καθρέφτη σας.

Αλέξανδρε, (σημειώνω) τη διεύθυνση και τα τηλέφωνα του μαγαζιού.
 (αγοράζω) αφρόλουτρο «Μπλουμ, μπλουμ» και
 (νιώθω) υγιείς και ευτυχείς. (δροσίζω) στα γαλανά νερά της θάλασσας
 και (γνωρίζω) την ομορφιά της ελληνικής φύσης. Θα ενθουσιαστείς!

2. Γράφω τις εντολές πιο ευγενικά, όπως στο παράδειγμα:

Φέρε χαρτί και μολύβι!

{ Σε παρακαλώ, φέρε χαρτί και μολύβι!
 Γιατί δεν φέρνεις χαρτί και μολύβι;
 Θέλεις να φέρεις χαρτί και μολύβι;
 Μπορείς να φέρεις χαρτί και μολύβι;

Σημείωσε τη διεύθυνση!

{

Διάβασε την εφημερίδα!

{

Άνοιξε την τηλεόραση!

{
.....
.....
.....

Αγόρασε αφρόλουτρο!

{
.....
.....
.....

3. Οριστική και Προστακτική

- Προστακτική *Ενεστώτας*

Έλα, διάβαζε, Αλέξανδρε, σ' ακούω.

Παιδιά, διαβάζετε τις ασκήσεις από το πρόχειρό σας.

- Προστακτική *Αόριστος*

Αλέξανδρε, διάβασε τη διεύθυνση του καταστήματος που πουλάει υπολογιστές.

Παιδιά, διαβάστε τη χώρα κατασκευής του υπολογιστή.

Συμπληρώνω την προστακτική των ρημάτων στον παρακάτω πίνακα:

	Οριστική	Προστακτική	
Ενεστώτας	αδειάζω	άδειαζε	αδειάζετε
Αόριστος	άδειασα	άδειασε	αδειάστε
Ενεστώτας	διαβάζω		
Αόριστος	διάβασα		
Ενεστώτας	σημειώνω		
Αόριστος	σημείωσα		
Ενεστώτας	απλώνω		
Αόριστος	άπλωσα		
Ενεστώτας	αγοράζω		
Αόριστος	αγόρασα		

4. Διαβάζω τη διαφήμιση.

Κάνε όμορφη τη ζωή σου!

Έλα, στις χρυσές ελληνικές ακρογιαλιές.

Θα μείνεις ενθουσιασμένος από το γλυκό καιρό και τα ζεστά χαμόγελα των ανθρώπων.

Θα γνωρίσεις μια ελληνική φύση λουσμένη στο φως.

Η Ελλάδα λάμπει ολόκληρη!

Διακοπές στην Ελλάδα! Θα σου μείνουν αξέχαστες!

Ε.Ο.Τ (Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού)

Στο τέλος κάθε φράσης βάζω **K** αν είναι **κυριολεξία** και **M** αν είναι **μεταφορά**, όπως στο παράδειγμα:

όμορφη κοπέλα

K

χρυσή ακρογιαλιά

γλυκό σταφύλι

έχασε τα λόγια του

ζεστή μέρα

κοιμάται βαθιά

όμορφη ζωή

M

χρυσή αλυσίδα

γλυκός καιρός

έχασε την τσάντα του

ζεστή φωνή

κολυμπάει βαθιά

5. Μερικές φορές οι διαφημιστές χρησιμοποιούν υπερβολές στις διαφημίσεις για να πείσουν τους καταναλωτές να αγοράσουν κάποιο προϊόν. Διαβάζω τις παρακάτω διαφημίσεις και εντοπίζω τις υπερβολές:

Εμείς δεν πουλάμε!

ΧΑΡΙΖΟΥΜΕ!

Έπιπλα Ναβραζίδης

Ζαλόγγου 18

Χαλάνδρι

Κρέμα προσώπου P.I

Γίνε δέκα χρόνια νεότερη, μέσα σε τρεις εβδομάδες, χρησιμοποιώντας

την κρέμα προσώπου P.I

Δέρμα δροσερό και απαλό χωρίς ρυτίδες!

6. Αντιστοιχίζω τα ουσιαστικά με τα επίθετα που ταιριάζουν και μετά φτιάχνω τρεις προτάσεις που έχουν το συνδυασμό αυτό.

Ουσιαστικά

- κοπέλα ●
- αφρόλουτρο ●
- άνθρωπος ●
- σύννεφο ●
- δόντι ●

Επίθετα

- καινούριο
- πανέμορφη
- κάτασπρο
- υγιής
- γαλανό

-
-
-

7. Γράφω στον ενικό ή πληθυντικό επίθετα και ουσιαστικά.

Ενικός

Πληθυντικός

Ο ευτυχής άνθρωπος

.....

Η ευτυχής γυναίκα

.....

Το ευτυχές παιδί

.....

.....

οι υγιείς αιμοδότες

.....

οι υγιείς μαθήτριες

.....

τα υγιή παιδάκια

Στα δίκτυα του διαδικτύου (internet)

ενότητα

14

1. Προσέχω το /i/ των ουδέτερων ονομάτων.

Ενικός

το ψάρι

το εγγόνι

το χέρι

το μπατζάκι

Ενικός

το βράδυ

το δίκτυο

το δάκρυο

το δόρυ

Με τις παρακάτω λέξεις φτιάχνω δυο προτάσεις.

α. /ψαράς / βράδυ / δίκτυα / πηγαίνω / ψάρεμα /

β. /άγαλμα / χέρια / δόρυ / νόμισμα / κρατώ /

.....
.....

2. Συμπληρώνω τον παρακάτω πίνακα και τα κενά των προτάσεων.

Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός	
Ονομαστική	Γενική	Ονομαστική	Γενική
το χρήμα	του χρήματος	τα χρήματα	των χρημάτων
το νόμισμα
το άγαλμα
το ψάρεμα

Η αγορά ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή κοστίζει πολλά (χρήμα).
 Οι υπολογιστές λύνουν πολλά (πρόβλημα). Αλλά όσες δυνατότητες κι
 αν έχουν οι υπολογιστές δεν μπορούν να φτάσουν τα (χάρισμα) του αν-
 θρώπινου νου.

3. Συμπληρώνω τον παρακάτω πίνακα και μετά φτιάχνω τρεις προτάσεις σε μελλοντικό χρόνο.

Ενεστώτας: Κάνω κάτι τώρα και συνεχώς.

Μέλλοντας εξακολουθητικός: Θα κάνω κάτι συνέχεια και εξακολουθητικά.

Μέλλοντας στιγμιαίος: Θα κάνω κάτι μια στιγμή (χωρίς συνέχεια και χωρίς επανάληψη).

<i>Ενεστώτας:</i>	<i>Μέλλοντας εξακολουθητικός:</i>	<i>Μέλλοντας στιγμιαίος:</i>
εγώ δίνω	εγώ θα δίνω	εγώ θα δώσω
εμείς σκουπίζουμε		
εγώ αγοράζω		
εγώ ακούω		
αυτό κοστίζει		
εσύ αφήνεις		
εγώ ερωτώ		
εμείς σταματούμε		
εμείς σταματάμε		
αυτοί επικοινωνούν		
εγώ ξοδεύω	εγώ θα ξοδεύω	εγώ θα ξοδέψω
εμείς γράφουμε		
αυτές κοιτάζουν		
αυτά παίζουν		

4. Μετατρέπω τις προτάσεις σε ενικό ή πληθυντικό.

- Πόσα χρήματα θα ξοδέψεις;

.....

- Έχω πολλή δουλειά.

.....

- Πού τις μάθατε αυτές τις λέξεις;

.....

- Φοβάμαι αυτό το μηχάνημα.

.....

- Εσύ τι θα αγοράσεις;

.....

- Όταν έχουμε πονοκέφαλο αφήνουμε τα μηχανήματα.

.....

5. Διαβάζω τις παρακάτω προτάσεις. Ύστερα γράφω παρόμοιες προτάσεις χρησιμοποιώντας τις υπογραμμισμένες λέξεις:

Μου αρέσει να παίζω στον υπολογιστή.

Συνηθίζω να τον χρησιμοποιώ τα Σαββατοκύριακα.

Θέλω να σπουδάσω πληροφορική.

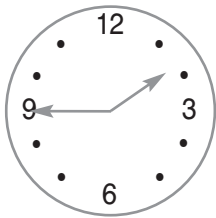
.....

.....

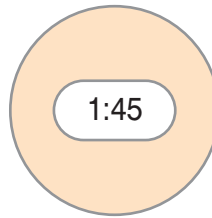
.....

.....

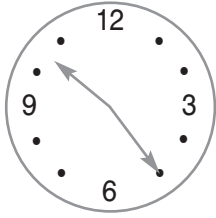
6. Λέω και γράφω την ώρα που δείχνουν τα ρολόγια με δύο τρόπους, όπως στο παράδειγμα:

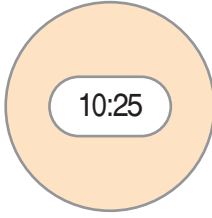
Είναι 2 παρά τέταρτο

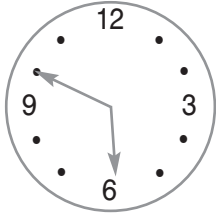
Είναι 1 και 45'

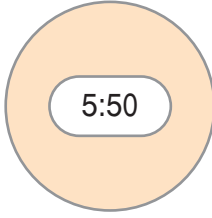
.....

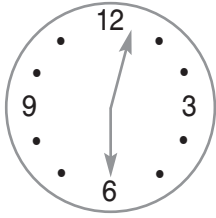
.....

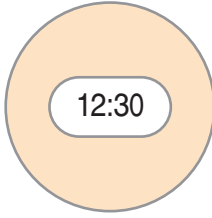
.....

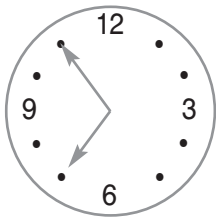
.....

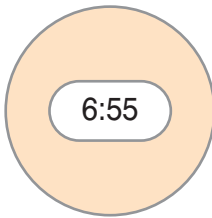
.....

.....

.....

.....

7. Διαβάζω και γράφω τις ημερομηνίες με δυο τρόπους:

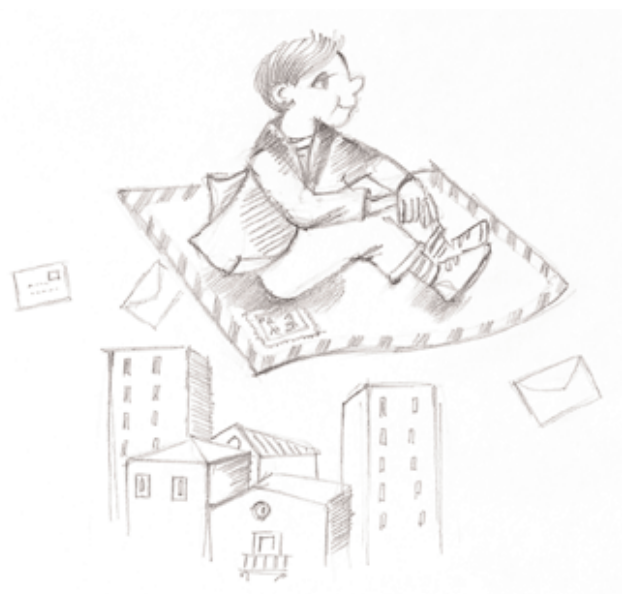
Γεννήθηκα στις 31-5-1984

Γεννήθηκα στις 31 Μαΐου του 1984

23-10-1999

3-1-1982

Τα παιδιά αλληλεπικοινωνούν

1. Συμπληρώνω όπως το παράδειγμα:

Χώρες	Κάτοικοι	Γλώσσα
Ελλάδα	Έλληνες- Ελληνίδα	Ελληνικά
Γερμανία
Αγγλία
Γαλλία
Ρωσία
Ιταλία
Τουρκία
Αυστραλία
Αμερική
Αργεντινή

2. Συμπληρώνω όπως το παράδειγμα:

Είναι από την	Κύπρο	Είναι
	Κρήτη	Είναι	Κρητικός
	Αθήνα	Είναι
	Καλαμάτα	Είναι
	Αμερική	Είναι
	Αυστραλία	Είναι

Είναι φτιαγμένος από	πέτρα	Είναι	πέτρινος
	γύψο	Είναι
	πηλό	Είναι
	χαρτί	Είναι
	γυαλί	Είναι

3. Γράφω δίπλα σε κάθε όνομα το ρήμα που ανήκει στην ίδια οικογένεια

ονόματα

φωνή

όνομα

-άζω

ταξίδι

χορός

-ευω

μικρός

γλυκός

-αίνω

αρχή

δώρο

-ίζω

ρήματα

φωνάζω

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Φτιάχνω έξι ερωτήσεις με τα ρήματα που είναι σε παρένθεση.

- (ονομάζομαι)
- (είμαι/έχω)
- (κατοικώ)
- (αγαπώ/προτιμώ)
- (εργάζομαι)
- (ομιλώ)

5. Διαβάζω το παρακάτω κείμενο και συμπληρώνω τον πίνακα:

Ο κύριος Αντώνης Παπαδόπουλος είναι από την Ελλάδα. Γεννήθηκε στην Αθήνα, αλλά ζει στο Μόναχο στην οδό Kaiser 12. Είναι πολιτικός μηχανικός και είναι 30 χρονών. Τον ελεύθερο χρόνο του γυμνάζεται, ακούει μουσική και διαβάζει.

•	Όνομα
•	Επίθετο
•	Ηλικία
•	Εθνικότητα
•	Τόπος γέννησης
•	Τόπος κατοικίας
•	Διεύθυνση
•	Επάγγελμα
•	Ενδιαφέροντα

6. Αλληλογραφώ με κάποιον σημαίνει ότι του γράφω και μου γράφει. Πώς θα πούμε με μια λέξη;

- Κοιτάζουν ο ένας τον άλλο =
- Αγαπούν ο ένας τον άλλο =
- Μισούν ο ένας τον άλλο =
- Πειράζουν ο ένας τον άλλο =
- Βοηθούν ο ένας τον άλλο =
- Κατηγορούν η μια την άλλη =

8. Αντικαθιστώ τις υπογραμμισμένες λέξεις στις παρακάτω προτάσεις με το κατάλληλο ρήμα.

Μου έκανε δώρο ένα δακτυλίδι

Μου δύρισε ένα δακτυλίδι

- Το όνομά μου είναι Κώστας.
.....
- Το όνειρό μου είναι να γίνω αεροσυνοδός.
.....
- Ο Γιώργος σκέφτεται να κάνει ένα ταξίδι στην Ελλάδα.
.....

9. Συμπληρώνω τις προτάσεις, γράφοντας με μια λέξη τις φράσεις των παρενθέσεων.

(έχει καλή καρδιά)

- Η γιαγιά μου είναι καλόκαρδη

(έχει γαλάζια μάτια)

(έχει ξανθά μαλλιά)

- Ο αδελφός μου είναι και

(έχει μαύρα μάτια)

(έχει καστανά μαλλιά)

- Η Κατερίνα είναι και

(έχει μεγάλο σώμα)

- Ο θείος μου είναι

10. Διαβάζω τις παρακάτω ερωτήσεις και απαντήσεις.

Συνδυάζω τις απαντήσεις στις ερωτήσεις τους, γράφοντας το νούμερο κάθε απάντησης κάτω από το γράμμα της ερώτησης στην οποία ταιριάζει.

Ερωτήσεις

- α. Πόσο χρονών είσαι;
- β. Γιατί θέλεις να μάθεις ελληνικά;
- γ. Σου αρέσει να παίζεις ποδόσφαιρο;
- δ. Πού συνήθως κολυμπάς;
- ε. Πόσα αδέρφια έχεις;
- στ. Από πού κατάγονται οι γονείς σου;
- ζ. Αγαπάς τα ζώα;
- η. Τι ονειρεύεσαι να γίνεις;

Απαντήσεις

- 1. Το καλοκαίρι κολυμπώ στην θάλασσα και το χειμώνα στην πισίνα.
- 2. Ναι. Αγαπώ πολύ τα ζώα.
- 3. Έχω μιαν αδελφή πιο μεγάλη και έναν αδελφό πιο μικρό από μένα.
- 4. Για να αλληλογραφώ με τους συγγενείς μου στην Ελλάδα.
- 5. Ονειρεύομαι να γίνω αεροσυνοδός.
- 6. Είμαι 11 χρονών
- 7. Ο πατέρας μου κατάγεται από τη Μακεδονία και η μητέρα μου από την Κύπρο.
- 8. Όχι. Προτιμώ να κολυμπώ.

Ερώτηση	α	β	γ	δ	ε	στ	ζ	η
Απάντηση								

Η φτωχή και το αλάτι

1. Διαβάζω τις λέξεις του πίνακα και σχηματίζω φράσεις σύμφωνες με το κείμενο. Πρώτα τις λέω και μετά τις γράφω:

Το βασιλόπουλο	κάθισαν	στο τραπέζι
Το φαγητό	συγχώρεσε	ανάλατο
Οι καλεσμένοι	ήταν	την κοπέλα
Η κόρη	παντρεύτηκε	τον πατέρα

-
-
-
-

2. Ενώνω δύο λέξεις και φτιάχνω μια καινούρια λέξη:

μαχαίρια		πιρούνια		μαχαιροπίρουνα
αλάτι		πιπέρι	
ψωμί	+	τυρί	=
γυναίκες		παιδιά	
χιόνι		νερό	

3. Λέω και γράφω με μια λέξη, όπως στο παράδειγμα.

Το παιδί του βασιλιά = βασιλιόπουλο
Το παιδί του άρχοντα =
Το παιδί του πρίγκιπα =
Το παιδί του βοσκού =
Το παιδί του παπά =
Το παιδί του Γιάννη =
Το παιδί του Χρήστου =

4. Συμπληρώνω τα κενά με τη λέξη για να.

- α. Ο πατέρας κάλεσε τις κόρες του δει πόσο τον αγαπάνε.
β. Η κοπέλα κάθισε σε μια πέτρα ξεκουραστεί.
γ. Ήθελε να πάει στην πόλη βρει δουλειά.
δ. Κοίταζε συναντήσει κανένα άνθρωπο τον ρωτήσει πως μπορεί να πάει στην πόλη.

Φτιάχνω και εγώ τρεις προτάσεις με το για να

.....
.....
.....

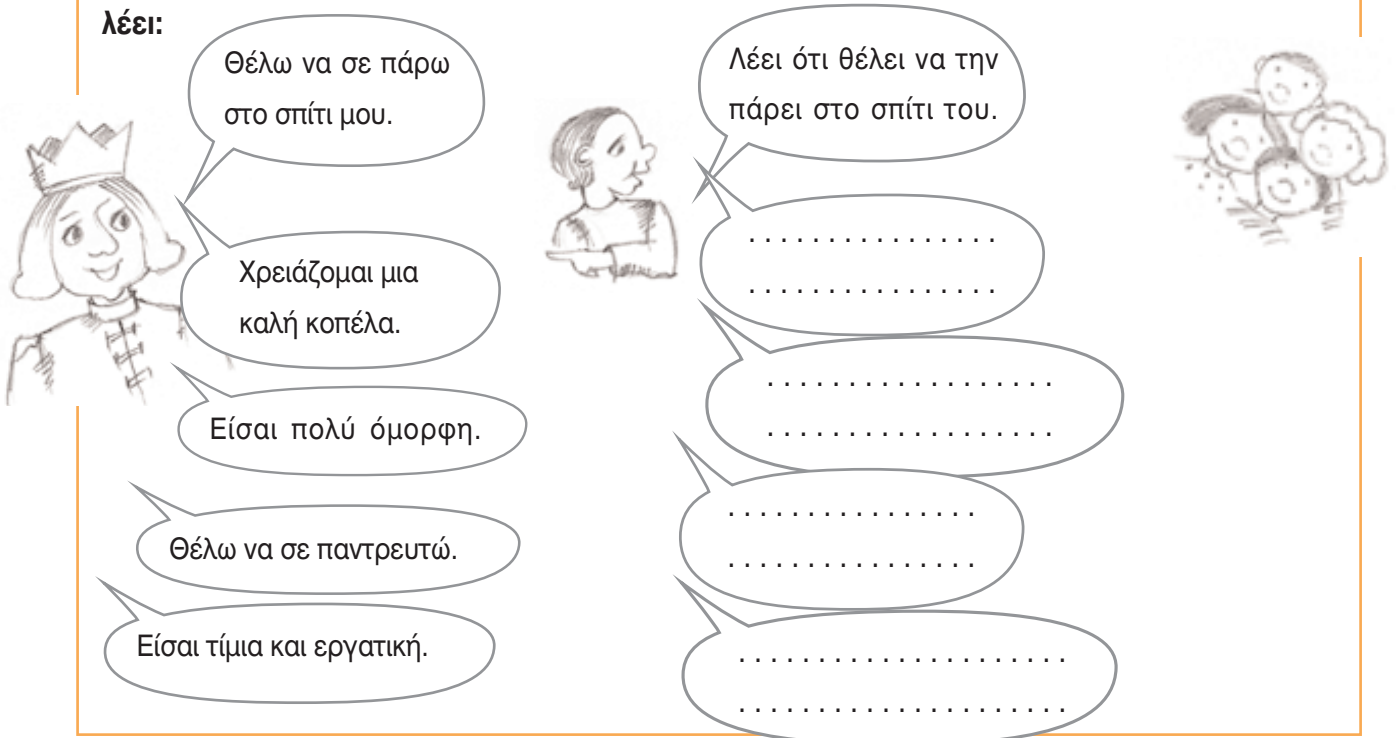
5. Συμπληρώνω, όπως το παράδειγμα:

Λάμπει σαν $\left\{ \begin{array}{l} \text{ήλιος} \\ \text{χρυσάφι} \end{array} \right.$ Είναι γλυκός σαν $\left\{ \begin{array}{l} \dots\dots\dots \\ \dots\dots\dots \end{array} \right.$
Περπατά σαν $\left\{ \begin{array}{l} \dots\dots\dots \\ \dots\dots\dots \end{array} \right.$ Κολυμπά σαν $\left\{ \begin{array}{l} \dots\dots\dots \\ \dots\dots\dots \end{array} \right.$
Είναι εργατικός σαν $\left\{ \begin{array}{l} \dots\dots\dots \\ \dots\dots\dots \end{array} \right.$ Είναι κόκκινος σαν $\left\{ \begin{array}{l} \dots\dots\dots \\ \dots\dots\dots \end{array} \right.$

6. Η Ναυσικά και ο Παύλος διαφωνούν:

σκύλος	ωραίος	Ο σκύλος μου είναι πιο ωραίος από το δικό σου.
	ήσυχος	Ναι, αλλά ο δικός μου είναι πιο ήσυχος από το δικό σου.
αδελφή	έξυπνη
	φρόνιμη
θείος	εργατικός
	πλούσιος
σπίτι	όμορφο
	μεγάλο

7. Το βασιλόπουλο μιλάει στη φτωχή κοπέλα. Μεταφέρω στους συμμαθητές μου ό,τι της λέει:

Θέλω να σε πάρω στο σπίτι μου.

Χρειάζομαι μια καλή κοπέλα.

Είσαι πολύ όμορφη.

Θέλω να σε παντρευτώ.

Είσαι τίμια και εργατική.

Λέει ότι θέλει να την πάρει στο σπίτι του.

.....

.....

.....

.....

.....

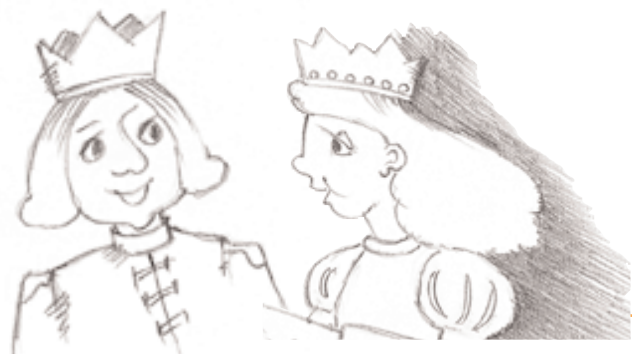
8. Ξεκουράζομαι σημαίνει το αντίθετο του κουράζομαι. Σύμφωνα με το παράδειγμα αυτό, γράφω τα αντίθετα:

βαφώ	ξεβάφω	κρεμώ	
καρφώνω	μαθαίνω
βιδώνω	φορτώνω
διπλώνω	σκεπάζω
κολλώ	σκονίζω
κουμπώνω	σφίγγω

9. Η ακροστιχίδα του αλατιού.

1. Η πρωτεύουσα της Ελλάδας
2. Το αντίθετο του σωστού
3. Αυτός που δεν έχει καθόλου αλάτι
4. Η τέταρτη μέρα της εβδομάδας
5. Ο πρώτος (μυθικός) αεροπόρος

17 Ο κυρ Μιχάλης Κάσιαλος

1. Διαβάζω τις προτάσεις. Γράφω τα υπογραμμισμένα ουσιαστικά στην Αιτιατική ενικού και πληθυντικού.

Η ζωγραφιά είναι του Κύπριου ζωγράφου Κάσιαλου.
 Όλη η ομορφιά της Κύπρου είναι ζωγραφισμένη από τον Κάσιαλο.

Η γυναίκα του πάντα τον επαινούσε.

Της άρεσε πολύ η δουλειά του.

Η εκκλησία που ζωγράφισε ήταν ένα από τα μεγάλα έργα του Κάσιαλου.

Ονομαστική	Αιτιατική	
	Ενικός	Πληθυντικός
η ζωγραφιά	τη ζωγραφιά	τις ζωγραφιές
η ομορφιά		
η γυναίκα		
η δουλειά		
η εκκλησία		

2. Συμπληρώνω τα κενά των παρακάτω προτάσεων. Χρησιμοποιώ τα θηλυκά ουσιαστικά των παρενθέσεων στον κατάλληλο τύπο.

Ο Μιχάλης Κάσιαλος ήθελε να ζωγραφίσει όλες τις (η ομορφιά) του τόπου του. Γι αυτό ριχνόταν με τα μούτρα στη (δουλειά).

Η κυρά- Ρήνη, η αγαπημένη του (γυναίκα) τον επαινούσε.

Ο Μιχάλης Κάσιαλος ζωγράφισε μόνος του μια (η εκκλησία). Εκείνος πέθανε, αλλά οι (η εικόνα) που μιλούν για κείνον και την Κύπρο, την (η πατρίδα) του, μένουν αθάνατες.

3. Συμπληρώνω τον πίνακα.

	Γενική		
Ενικός	του αγάλματος	του νομίσματος
Πληθυντικός	των χρωμάτων
	Αιτιατική		
Ενικός	το χρώμα
Πληθυντικός	τα αγάλματα

4. Διαβάζω τις προτάσεις. Προσέχω τις υπογραμμισμένες φράσεις. Γράφω δικά μου παραδείγματα με τη φράση: από ίσαμε

Ο Μιχάλης Κάσιαλος ζωγράφισε όλους τους αγωνιστές από την αρχή ίσαμε το τέλος του αγώνα των Κυπρίων εναντίον των Άγγλων.

Ριχνόταν στη δουλειά από το πρωί ίσαμε το βράδυ.

Στο σπίτι του μπαινόβγαιναν άνθρωποι από το πρωί ίσαμε το βράδυ για να θαυμάσουν τα έργα του. Από τα 70 του χρόνια ίσαμε το τέλος της ζωής του ζωγράφισε τις ομορφιές του τόπου του.

.....
.....
.....

5. Χρησιμοποιώ τις λέξεις της παρένθεσης και συμπληρώνω τον πίνακα.
 (φαρμακοποιός, υποδηματοποιός, επιπλοποιός, γελωτοποιός, αρτοποιός)

Κατασκευάζει υποδήματα (παπούτσια)	
Παρασκευάζει και πουλάει φάρμακα	
Κατασκευάζει έπιπλα	
Παρασκευάζει άρτο (ψωμί)	
Κάνει τους ανθρώπους να γελούν	

6. Συμπληρώνω τον πίνακα και μετά φτιάχνω τρεις προτάσεις.

Ενεστώτας		Αόριστος
εγώ	παντρεύομαι	εγώ παντρεύτηκα
εσείς
εγώ	λευτερώνομαι
εμείς
εγώ	σκοτώνομαι
αυτός

.....

.....

.....

.....

7. Διαβάζω το παράδειγμα. Η υπογραμμισμένη λέξη “λαϊκού” μου δίνει πληροφορίες για τη λέξη “ζωγράφου”.

Συμβουλευόμαι το κείμενο και συμπληρώνω τα κενά των προτάσεων.

Η ζωγραφιά αυτή είναι του ζωγράφου Μιχάλη Κάσιαλου.

Η ζωγραφιά αυτή είναι του λαϊκού ζωγράφου, Μιχάλη Κάσιαλου.

Ο κυρ Μιχάλης θέλησε να βοηθήσει κι αυτός στον αγώνα. Τώρα πια μπροστά στο του σπίτι μια ταμπέλα έγραφε: Μιχάλης Κάσιαλος, ζωγράφος.

Όταν ζωγράφιζε μια εκκλησία οι καμπάνες διαλαλούσαν το γεγονός.

Όμως το παραμύθι του ζωγράφου δεν τελείωσε όμορφα. Εκείνος πέθανε, μένουν όμως οι εικόνες του.

8. Συμπληρώνω πρώτα τον πίνακα και μετά φτιάχνω τρεις προτάσεις χρησιμοποιώντας ρήματα του πίνακα.

Ενεστώτας	Παρατατικός	Αόριστος
		τελείωσε
		μεγάλωσε
		σκότωσε
	έπιανε	
		έχτισε
		άρχισε
	ζωγράφιζε	
		αποφάσισε

-
-
-

9. Διαβάζω τα δυο μικρά κείμενα. Γράφω κι εγώ τις σκέψεις μου για το επάγγελμα που μ' αρέσει και που θα ήθελα να κάνω όταν μεγαλώσω.

• Μόλις ο Μιχάλης τελείωσε το Δημοτικό, τον βάλανε δίπλα σ' ένα τσαγκάρη για να μάθει την τέχνη του υποδηματοποιού.

Όταν είχε λίγο χρόνο, έπιανε πηλό κι έφτιαχνε αγαματάκια. Ό,τι μέταλλο έβρισκε το σκάλιζε για να το κάνει σαν τα παλιά νομίσματα.

Στα εβδομήντα του χρόνια έγινε ζωγράφος.

• ...» Κάποτε ήθελα να γίνω ζωγράφος. Έπειτα να γίνω συγγραφέας, ποιητής. Με τραβούσαν πάντοτε οι τέχνες. Όταν ήμουν πιο μικρός ήθελα να γίνω γεωργός. Να ζήσω μια ζωή απλοϊκή μέσα στη φύση, γιατί αγαπώ πάρα πολύ τα ζώα και τα φυτά».

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

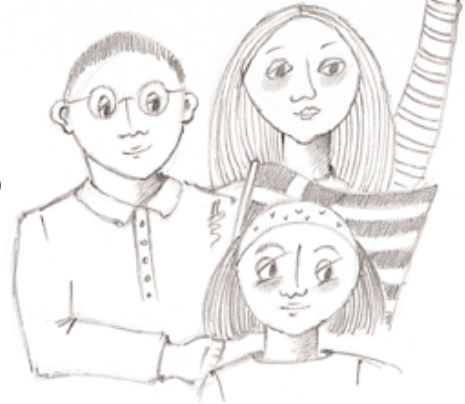
.....

.....

Ελληνικές κοινότητες στον κόσμο

1. Αντιστοιχίζω τις παρακάτω φράσεις σύμφωνα με το κείμενο, έτσι ώστε να βγαίνει σωστό νόημα.

Οι Έλληνες της διασποράς:

Διατηρούν τα ελληνικά	•	• παραδοσιακούς χορούς.
Πηγαίνουν τα παιδιά τους σε ελληνικά σχολεία	•	• θεατρικών έργων.
Μαθαίνουν ελληνικούς	•	• τις χριστιανικές γιορτές.
Διοργανώνουν παρελάσεις	•	• για να μάθουν την ελληνική γλώσσα.
Δίνουν παραστάσεις	•	• ήθη και έθιμα.
Γιορτάζουν όλες	•	• στις εθνικές γιορτές.

2. Στις ελληνικές κοινότητες που υπάρχουν σ' όλο τον κόσμο έχουν δημιουργηθεί δεκάδες σύλλογοι και ομοσπονδίες. Γράφω τα ονόματα μερικών από αυτούς βάζοντας το ουσιαστικό της παρένθεσης στον κατάλληλο τύπο όπως στο παράδειγμα.

Σύλλογος	Καστορέων	(Καστοριά)
Σύλλογος	(Αρκαδία)
Σύλλογος	(Κρήτη)
Σύλλογος	(Μακεδονία)
Σύλλογος	(Πόντος)
Ομοσπονδία	(Θεσσαλία)
Ομοσπονδία	(Νησιά Αιγαίου)

3. Αντιστοιχίζω, όπως στο παράδειγμα, για να δείξω πως αλλιώς γράφουμε τις παρακάτω λέξεις ή φράσεις με σύντομο τρόπο.

π.μ.	μετά Χριστόν
μ.μ.	και άλλα
κτλ.	πριν το μεσημέρι
κ. ά.	και τα λοιπά
π.χ.	χιλιόμετρα
μ.	μετά το μεσημέρι
μ. Χ.	προ Χριστού
π.Χ.	παραδείγματος χάρη
χλμ.	μέτρα

3. Παν + σοφός γίνεται πάνσοφος που σημαίνει πάρα πολύ σοφός. Κάνω κι εγώ καινούρια επίθετα και λέω αυτό που σημαίνουν.

παν	έμορφος		πανέμορφος
παν	έξυπνος	
παν	έτοιμος	
παν	ευτυχής	=
παν	ισχυρός	=
παν	ελλαδικός	
παν	ελλήνιος	
παν	ακριβός	

παν	παλαιός		παμπάλαιος
παν	πλούτος	
παν	πονηρός	=
παν	φθηνός	

5. Ξαναγράψω το κείμενο μεταφέροντας τα υπογραμμισμένα ρήματα του κειμένου από τον πληθυντικό στον ενικό αριθμό, όπως στο παράδειγμα, σαν να τα λέω σε κάποιο φίλο ή φίλη μου.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ
ΣΤΗΝ ΟΤΑΒΑ

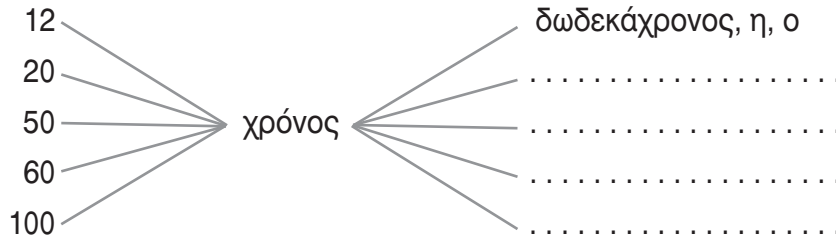
«Ζήστε μια μέρα ελληνικά!». Πάρτε μια γεύση από Ελλάδα στο πανηγύρι της Οτάβα. Από τις 15 - 25 Αυγούστου με χορό, τραγούδι, φαγητό. Επισκεφθείτε την εκκλησία. Δείτε την πολιτιστική έκθεση. Γνωρίστε τους Έλληνες καλλιτέχνες και θαυμάστε τα έργα τους. Πάρτε ένα μάθημα ελληνικής γλώσσας. Μάθετε να μαγειρεύετε ελληνικά φαγητά. Αγοράστε σουβενίρ από το «Μοναστηράκι». Δοκιμάστε τα ελληνικά φαγητά και γλυκά. Διασκεδάστε με ελληνική μουσική και χορό και με τον τρόπο που μόνο οι Έλληνες ξέρουν να διασκεδάζουν!!!

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ
ΣΤΗΝ ΟΤΑΒΑ

«**Ζήσε** μια μέρα ελληνικά!»

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

6. Ενώνω τα ονόματα των αριθμών με τη λέξη χρόνος και φτιάχνω σύνθετες λέξεις, όπως στο παράδειγμα.

7. Συμπληρώνω τον πίνακα προσέχοντας την ορθογραφία και μετά σχηματίζω τρεις προτάσεις από τις φράσεις του πίνακα.

<i>Ενικός αριθμός</i>	<i>Πληθυντικός αριθμός</i>
η εθνική εκδήλωση οι ραδιοφωνικές συνεντεύξεις
η ευχάριστη είδηση οι καλλιτεχνικές εκθέσεις
η μαθητική παρέλαση οι εθνικοί χοροί
ο ραδιοφωνικός σταθμός οι πολιτιστικοί σύλλογοι
ο βοηθητικός χώρος

-
-
-

Τηλέμαχος

1. Διαβάζω προσεκτικά τις παρακάτω προτάσεις και γράφω μέσα στην παρένθεση Σ για όσες είναι σωστές και Λ για όσες είναι λάθος.

Ο Τηλέμαχος Γαβριηλίδης:

- ήταν πενήντα χρόνων, όταν πήγε στην Αυστραλία.
- είχε πολλούς συγγενείς στην Αυστραλία.
- ένιωθε μεγάλη χαρά που έκαναν το όνομά του από Τηλέμαχο Τεντ.
- αρνήθηκε να αλλάξει την θρησκεία του, την πατρίδα του ή τους δικούς του.

2. Ενώνω καθένα από τα παρακάτω επίθετα με το ουσιαστικό που ταιριάζει και γράφω, όπως το παράδειγμα.

το μικρό	•	•	μασέλα
τα καθαρά	•	•	ζωή
ο αδύνατος	•	•	τραπεζάκι
η δύσκολη	•	•	άνθρωπος
η ψεύτικη	•	•	ρούχα

το μικρό τραπεζάκι

.....

.....

.....

.....

3. Γράφω τα παραθετικά των επιθέτων, όπως το παράδειγμα.

Θετικός βαθμός	Συγκριτικός βαθμός	Υπερθετικός βαθμός
μικρός	Πιο μικρός ή μικρότερος	ο πιο μικρός ή ο μικρότερος
καθαρός
δύσκολο
μεγάλος	Πιο μεγάλος ή μεγαλύτερος	ο πιο μεγάλος ή ο μεγαλύτερος
καλός
βαθύς

μικρός μικρότερος ο πιο μικρός

4. Διαβάζω το παράδειγμα και έπειτα συγκρίνω κι εγώ χρησιμοποιώντας το επίθετο ΚΟΝΤΟΣ.

Θετικός βαθμός —→ Ο Τηλέμαχος είναι μεγάλος σε ηλικία.

Συγκριτικός βαθμός—→ Ο Τηλέμαχος είναι **πιο μεγάλος** σε ηλικία από την αδερφή του, την Ελένη.

ή

Ο Τηλέμαχος είναι **μεγαλύτερος** σε ηλικία από την αδερφή του, την Ελένη.

Υπερθετικός βαθμός—→ Ο Τηλέμαχος είναι **ο πιο μεγάλος** σε ηλικία από όλα τα αδέρφια του.

ή

Ο Τηλέμαχος είναι **ο μεγαλύτερος** σε ηλικία από όλα τα αδέρφια του.

Θετικός βαθμός —→ Ο Τηλέμαχος είναι

Συγκριτικός βαθμός—→ Ο Τηλέμαχος είναι

.....

ή

Ο Τηλέμαχος είναι

.....

Υπερθετικός βαθμός—→ Ο Τηλέμαχος είναι

.....

ή

Ο Τηλέμαχος είναι

.....

5. Μερικοί έλληνες που ζουν στο εξωτερικό συνηθίζουν να αλλάζουν τα βαπτιστικά τους ονόματα. Ν' αντιστοιχήσεις τα παρακάτω ελληνικά βαπτιστικά ονόματα με τα ξένα:

Ελληνικά βαπτιστικά	•	•	Ξένα ονόματα
Γιάννης - Ιωάννης	•	•	Τομ
Ελένη - Λένα	•	•	Τζων
Θανάσης - Αθανάσιος	•	•	Πένυ
Αθανασία - Θανασία	•	•	Άλεξ
Αλέξανδρος - Αλέκος	•	•	Νάνου
Μιχάλης - Μιχαήλ	•	•	Κάθριν
Αικατερίνη - Κατερίνα	•	•	Μάικ
Παναγιώτα - Γιώτα	•	•	Χέλεν
Χαρίκλεια - Χαρούλα	•	•	Κλερ

6. Ξαναγράψω τις παρακάτω προτάσεις αλλάζοντας μόνο τις υπογραμμισμένες λέξεις, όπως το παράδειγμα.

- Γνώρισα αυτόν στην Αυστραλία.

Τον γνώρισα στην Αυστραλία.

- Παρακάλεσε αυτήν να πει την λέξη.

.....

- Έτσι φωνάζουν εμένα όλοι.

.....

- Αλλάζουν σε εσένα το όνομα.

.....

- Διηγήθηκε σε αυτούς την περιπέτειά του.

.....

7. τηλε: είναι αρχαία ελληνική λέξη (ομηρική) που σημαίνει **μακριά, από απόσταση**

Στα ελληνικά λέμε:	Γράφω στη γλώσσα της χώρας όπου ζω
Τηλέμαχος
τηλέφωνο
τηλεφωνώ
τηλεόραση
τηλεγράφημα
τηλεγραφώ
τηλεσκόπιο
τηλέμετρο
τηλεχειριστήριο
τηλεπαρουσιαστής
τηλεπικοινωνία

8. Μετατρέπω τις παρακάτω υποθετικές προτάσεις από αρνητικές σε καταφατικές, όπως το παράδειγμα.

Αν δεν του μιλούσες, δεν θα άκουγες τη φωνή του (δεν μίλαγες).

Αν του μιλούσες, θα άκουγες τη φωνή του (μίλαγες).

- Αν δεν τους παρακαλούσαν, δεν θα τους βοηθούσαν.

.....

- Αν δεν την ενοχλούσες, δεν θα φώναζε δυνατά.

.....

9. Σχηματίζω προτάσεις χρησιμοποιώντας τις λέξεις της παρένθεσης και σύμφωνα με τα παραδείγματα.

- Ο Τηλέμαχος είχε νοικιάσει μια καμαρούλα.
- Οι γονείς του είχαν πεθάνει από καιρό.

(αρχίζω - το παιχνίδι)

•

(δίνω - τα χρήματα)

•

(γράφω - την επιστολή)

•

(δοκιμάζω - πολλές φορές)

•

(κοκκινίζω από το θυμό)

•

10. Ξαναγράφω τις παρακάτω προτάσεις χωρίς να αλλάξει το νόημά τους χρησιμοποιώντας στη θέση του ρήματος δοκιμάζω ένα από τα ρήματα της παρένθεσης. (προσπαθεί, προβάρω, εξέτασε, νιώθουμε)

Δοκίμασε το μαχαίρι, αν κόβει.

.....

Δοκιμάζω το παντελόνι για να δω, αν μου κάνει.

.....

Δοκιμάζει να κόψει το πολύ φαγητό.

.....

Δοκιμάζουμε όχι μόνο χαρές αλλά και λύπες.

.....

11. Βρίσκω δέκα ελληνικές λέξεις που τις έχει πάρει η γλώσσα της χώρας όπου ζω και τις γράφω στις δυο στήλες.

Ελληνικές λέξεις

Λέξεις στη γλώσσα της χώρας

Βιολογία

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Η 25η Μαρτίου: Από το ημερολόγιο του Σωκράτη

1. Συμπληρώνω σωστά τον πίνακα.

Ενεστώτας	Αόριστος ενεργητικός	Αόριστος παθητικός
σκλαβώνω	σκλάβωσα	σκλαβώθηκα
.....	καμάρωσα
.....	χειροκροτήθηκα
.....	συγκίνησα
πουλώ

2. Φτιάχνω τρεις προτάσεις χρησιμοποιώντας τις παρακάτω λέξεις.

γονείς / καμαρώνω / παιδιά / παρέλαση

Έλληνες / μένω / σκλαβιά / χρόνια

Έλληνες / πολεμώ / ελευθερία / σκληρά

-
-
-

3. Φτιάχνω τρεις προτάσεις χρησιμοποιώντας τα τρία ζευγάρια ρημάτων:

πουλώ - αγοράζω / χαλώ - χτίζω / δίνω - παίρνω

-
-
-

4. Προσέχω τον πληθυντικό των παρακάτω ουδετέρων και συμπληρώνω τα κενά.

Ενικός	Πληθυντικός	Ενικός	Πληθυντικός
το έθνος	τα έθνη	το άνθος
το κράτος	τα κράτη	τα λάθη
το δάσος	τα δάση	το μέρος
.....	τα όρη		

Σχηματίζω τρεις προτάσεις με τα παραπάνω ουδέτερα.

-
-
-

5. Συμπληρώνω ενικό ή πληθυντικό των ονομάτων:

Ενικός	Πληθυντικός	Ενικός	Πληθυντικός
ο στρατηγός	η εκκλησία
.....	οι κάμποι	η πόλη
ο δάσκαλος	η παρέλαση
.....	οι σβέρκοι	η επανάσταση
η χορωδία	οι απαγγελίες

Σχηματίζω τρεις προτάσεις με τα παραπάνω ουσιαστικά.

-
-
-

Η Πρωταπριλιά

21

1. Συμπληρώνω, όπως το παράδειγμα:

Η πρώτη μέρα του Απρίλη: Πρωταπριλιά

Η πρώτη μέρα του Μάη:

Η πρώτη μέρα του χρόνου:

Η πρώτη μέρα του μήνα:

2. Τι συνηθίζουν οι άνθρωποι την Πρωταπριλιά;

Ένα από τα παρακάτω είναι το πιο συνηθισμένο.

Ποιο είναι; Υπογράμμισέ το.

- Να προσφέρουν δώρα στα αγαπημένα τους πρόσωπα.
- Να προσφέρουν ένα τριαντάφυλλο στους γονείς τους.
- Τα αγόρια προσφέρουν ένα τριαντάφυλλο στα κορίτσια.
- Να λένε ψέματα και να κάνουν φάρσες.

3. Αντιστοιχίζω την πρώτη με τη δεύτερη στήλη για να δείξω τη σωστή σημασία των φράσεων.

Τον πήρε τηλέφωνο	•	•	ορκίζομαι
Πήρε ένα σπίτι	•	•	του τηλεφώνησε
Παίρνω όρκο	•	•	αγόρασε
Τον πήρε ο ύπνος	•	•	γέλασε
Τον πήραν τα γέλια	•	•	τον είδα
Τον πήρε το μάτι μου	•	•	κοιμήθηκε

4. Διαβάζω τον παρακάτω διάλογο και προσέχω πότε παίρνει τόνο το **που** και το **πως**.

- Πώς και με θυμήθηκες;
- Σκέφτηκα πως σήμερα που δεν έχουμε σχολείο θα μπορούσαμε να πάμε μια βόλτα.
- Πού λες να πάμε;
- Μπορούμε να πάμε στο πάρκο.
- Ωραία! Νομίζω πως εκεί έχει ακόμη παραστάσεις το τσίρκο.
- Εντάξει. Πού θέλεις να συναντηθούμε;
- Θα σε περιμένω στο σπίτι μου.

Συμπληρώνω με **που**, **πού**, **πως**, **πώς** τις παρακάτω προτάσεις:

- σου φαίνεται το φαγητό;
- Νομίζω αύριο δεν έχουμε σχολείο.
- είναι τα βιβλία σου;
- Τα χρήματα βρήκες είναι δικά μου.

πού	→	;
που	→	.
πώς	→	;
πως	→	.

5. Αντικαθιστώ το υπογραμμισμένο μέρος των προτάσεων με **που**, **πού**, **πώς**, **πως**:

- Σε ποιο μέρος (.....) έβαλες την τσάντα μου;
- Με ποιον τρόπο (.....) θα βρω το σπίτι σου;
- Η γιαγιά δε θυμόταν ότι (.....) σήμερα είναι Πρωταπριλιά.
- Το γράμμα το οποίο (.....) έστειλα, χάθηκε.

6. Παρατηρώ πως μεγαλώνει μια πρόταση:

Ποιος;

Ο Πέτρος	Τι κάνει;				
Ο Πέτρος	ζωγραφίζει	Τι;			
Ο Πέτρος	ζωγραφίζει	ένα καράβι	Πώς;		
Ο Πέτρος	ζωγραφίζει	ένα καράβι	με νερομπογιές	Πού;	
Ο Πέτρος	ζωγραφίζει	ένα καράβι	με νερομπογιές	στο τετράδιό του	Πότε;
Ο Πέτρος	ζωγραφίζει	ένα καράβι	με νερομπογιές	στο τετράδιό του	την ώρα του μαθήματος

Μεγαλώνω κι εγώ τις παρακάτω προτάσεις.

Ο παπούς φωνάζει

.....

Η γιαγιά φτιάχνει

.....

Η μητέρα τηλεφωνεί

.....

7. Ενεστώτας και Παρατατικός.

Ενεστώτας ⇒	τώρα	}	θυμάμαι		
	αυτή τη στιγμή				
Παρατατικός ⇒	χθες	}	}	συνέχεια	
	πριν			θυμόμουν	πολλές φορές
	κάποτε				

8. Προσέχω τα παρακάτω:

Ενεστώτας

εγώ	θυμ <u>ού</u> μαι
εσύ	θυμ <u>ά</u> σαι
αυτός	} θυμ <u>ά</u> ται
αυτή	
αυτό	
εμείς	θυμ <u>ού</u> μαστε
εσείς	θυμ <u>ά</u> στε
αυτοί	} θυμ <u>ού</u> νται
αυτές	
αυτά	

Παρατατικός

εγώ	θυμ <u>ό</u> μουν
εσύ	θυμ <u>ό</u> σουν
αυτός	} θυμ <u>ό</u> ταν
αυτή	
αυτό	
εμείς	θυμ <u>ό</u> μαστε
εσείς	θυμ <u>ό</u> σαστε
αυτοί	} θυμ <u>ό</u> νταν
αυτές	
αυτά	

Συμπληρώνω τα άδεια κουτάκια στους παρακάτω πίνακες:

Ε
Ν
Ε
Σ
Τ
Ω
Τ
Α
Σ

Π
Α
Ρ
Α
Τ
Ι
Κ
Ο
Σ

εγώ	κοιμ <u>ού</u> μαι				
εσύ					
αυτός					
αυτή					
αυτό					
εμείς		εμείς	λυ <u>π</u> ούμαστε		
εσείς					
αυτοί				αυτοί	φο <u>β</u> ούνται
αυτές					
αυτά					
εγώ					
εσύ					
αυτός	κοιμ <u>ό</u> ταν				
αυτή					
αυτό					
εμείς		εμείς	λυ <u>π</u> όμαστε		
εσείς				εσείς	φο <u>β</u> όσαστε
αυτοί					
αυτές					
αυτά					

ο παρατατικός = δείχνει κάτι που γινόταν στο παρελθόν σε συνέχεια

9. Συμπληρώνω τις παρακάτω προτάσεις με το ρήμα της παρένθεσης στον παρατατικό, έτσι ώστε να μου δείχνει κάτι που γινόταν στο παρελθόν σε συνέχεια.

(φοβούμαι)

Όταν ήμουν πιο μικρός το σκοτάδι.

(κοιμάμαι)

Ο Κώστας χθες όλη μέρα.

(θυμάμαι)

Η γιαγιά ποτέ δε την ημέρα της πρωταπριλιάς.

(σκέφτομαι)

Όλο το βράδυ τον πατέρα μου που ταξίδευε.

ένας τόνος αλλάζει τη σημασία μιας λέξης

10. Προσέχω πως ένας τόνος αλλάζει τη σημασία μιας λέξης:

- Η κυρία Κατερίνα σκούπισε τα χέρια της στην *ποδιά* της και κάθισε να ξεκουραστεί, γιατί την πονούσαν τα *πόδια* της.
- Ο παππούς *ποτέ* δεν μας ειδοποιεί, *πότε* θα έρθει.

Διαβάζω φωναχτά τις παρακάτω λέξεις και μαθαίνω τη σημασία τους:

πότε;- ποτέ

ο θόλος - ο θολός

ώμος - όμως

η θέα - η θεά

ο γέρος - ο γερός

χάλι - χαλί

γέρνω - γερνώ

ο μόνος - ο μονός

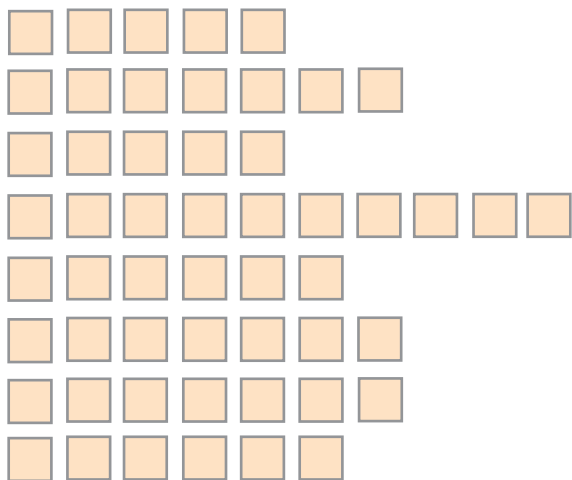
πόσο - ποσό

ζήτω - ζητώ

ο νόμος - ο νομός

πίνω - πεινώ

11. Συμπληρώνω την ακροστιχίδα του μήνα Απρίλη.

Η θεά της σοφίας.

Η μητέρα του Χριστού.

Ένα από τα πιο όμορφα νησιά της Ελλάδας.

Ο πρώτος μήνας του χρόνου.

Είναι κίτρινο και ξινό.

Τη μελετάμε για να γνωρίσουμε τη ζωή των προσώπων και των λαών που ζουν ή έζησαν εδώ ή αλλού.

Το πιο ψηλό βουνό της Ελλάδας.

Τον κάνουμε πιο συχνά μέσα σε εκκλησία.

12. Γράψε εδώ κάτι που έχεις κάνει, για να ξεγελάσεις ένα δικό σου πρόσωπο.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Παιδικό Πάσχα

1. Διαβάζω το κείμενο, βρίσκω τις ευχές που υπάρχουν και τις ξαναγράφω:

.....

.....

.....

.....

2. Ξαναγράφω το κείμενο μεταφέροντας τα υπογραμμισμένα ρήματα από τον Ενεστώτα στον Παρατατικό και τον Αόριστο όπως στο παράδειγμα:

Το Πάσχα αρχίζει απ' την αυγή του Μ. Σαββάτου και με τέτοιο τρόπο που αποτελεί μια από τις ζωηρότερες παιδικές μου αναμνήσεις. Κατά το έθιμο οι καμπάνες σωπαίνουν από την αυγή της Μ. Πέμπτης και δεν ξαναχτυπούν παρά την αυγή του Μ. Σαββάτου. Πέφτουν μαζί και πιστολιές, και τα σκυλιά τρέχουν και ουρλιάζουν.

Το Πάσχα άρχιζε

.....

.....

.....

Το Πάσχα άρχισε

.....

.....

.....

3. Αντιστοιχίζω το κατάλληλο επίθετο με το ουσιαστικό και γράφω σχετικές προτάσεις:

κόκκινα	•	•	ψώνια
παιδικές	•	•	αναμνήσεις
πασχαλινά	•	•	αβγά
χαρμόσυνο	•	•	λειτουργία
αναστάσιμες	•	•	ευαγγέλιο
πασχαλινή	•	•	λαμπάδες
γλυκόφωνες	•	•	καμπάνες

Τη Μ. Εβδομάδα πηγαίνω στα μαγαζιά για τα πασχαλινά ψώνια.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Διαβάζω προσεκτικά τα παρακάτω.

Η πρόθεση **από** και η πρόθεση **με**

από

- Οι καμπάνες σώπαιναν *από* τη Μ. Πέμπτη.
- Οι καμπάνες χτυπούσαν *από* τα καμpanαριά.
- Πήραμε ευχές *από* τους συγγενείς μας στην Ελλάδα.
- Η λαμπάδα μου ήταν πιο μεγάλη *από* τη λαμπάδα της αδελφής μου.

με

- Στην εκκλησία πηγαίνουμε *με* τα πόδια.
- Στην εκκλησία πηγαίνω *με* τους γονείς μου.

Συμπληρώνω τα κενά των προτάσεων με την πρόθεση (με ή από) που ταιριάζει.

- Το Πάσχα αρχίζει το Μ. Σάββατο.
- Τον Επιτάφιο στολίζουν λουλούδια.
- Ο κόσμος ανάβει τη λαμπάδα του τη μεγάλη λαμπάδα του παπά.
- Οι ετοιμασίες του Πάσχα αρχίζουν τη Μ. Πέμπτη.
- Φέτος γιορτάσαμε το Πάσχα τον παππού μου.

5. Συμπληρώνω τον πίνακα και μετά σχηματίζω τρεις προτάσεις.

Ενεστώτας	Παρατατικός	Αόριστος
μεγαλώνω	μεγάλωνα	μεγάλωσα
.....	φούντωνα
.....	ψήλωσα
τελειώνω
απλώνεις
.....	σήκωνα
.....	δάγκωσα
χώνω

-
-
-

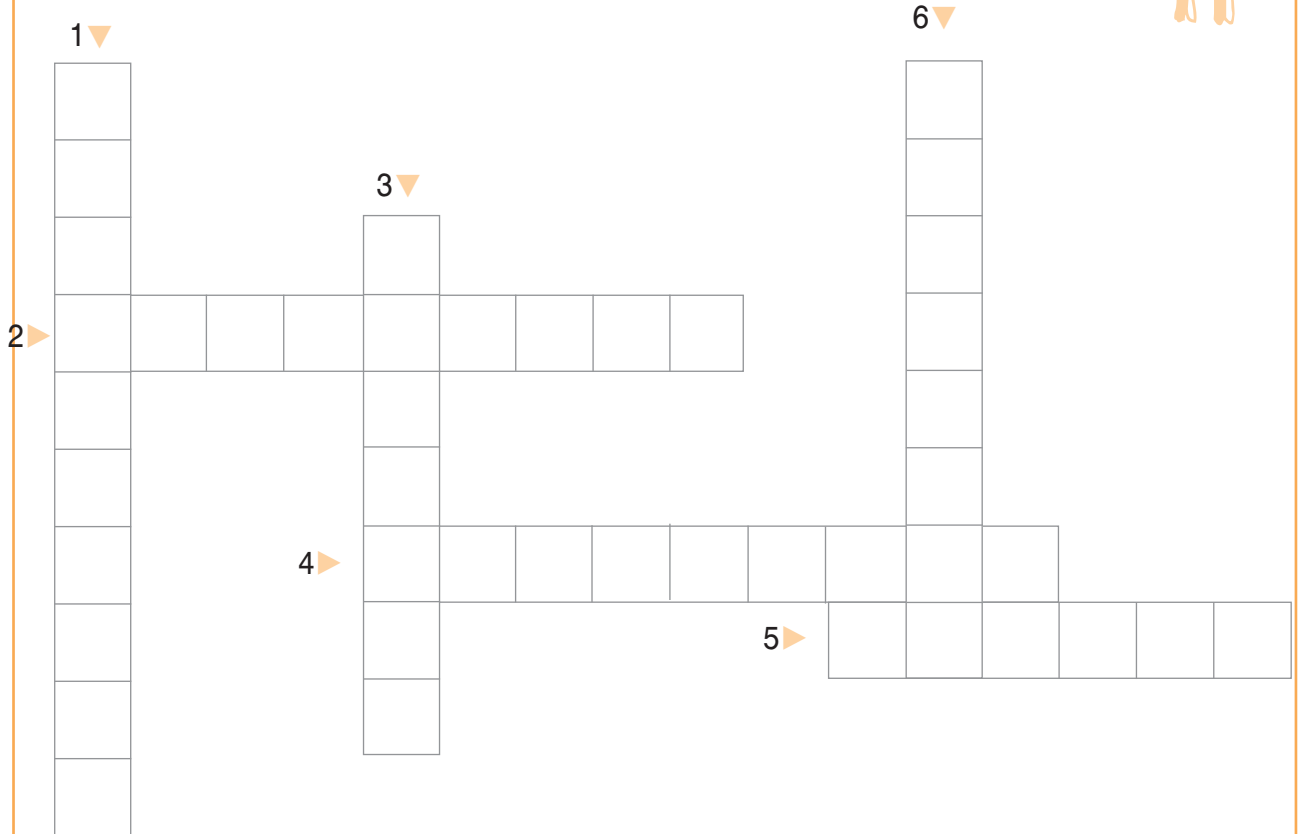
6. Συμπληρώνω ενικό ή πληθυντικό των παρακάτω ουδετέρων.

Ενικός	Πληθυντικός
το βάψιμο	τα βαψίματα
.....	τα καψίματα
το γράψιμο
.....	τα ραψίματα
το ψήσιμο
.....	τα τρεξίματα
το κλείσιμο

Φτιάχνω τρεις προτάσεις που να έχουν από τα ουδέτερα αυτά.

-
-
-

7. Λύνω το παρακάτω σταυρόλεξο:

1. Χαρακτηριστικό φαγητό για τη βραδιά της Ανάστασης.
2. Τον στολίζουμε τη Μεγάλη Παρασκευή.
3. Την ανάβουμε την ώρα της Ανάστασης.
4. Γιορτάζει την Ανάσταση.
5. Λέγεται αλλιώς το Πάσχα.
6. Εκεί πηγαίνουμε για ν' ακούσουμε τη λειτουργία.

Πρωτομαχιά

1. Ενώνω το πρώτο με το δεύτερο μέρος και φτιάχνω προτάσεις με νόημα.

Η Πρωτομαχιά	•	υποδέχονται το Μάη με τραγούδια.
Η Αστυνομία	•	είναι η γιορτή των λουλουδιών και των εργαζομένων.
Οι Έλληνες	•	έπνιξε στο αίμα την απεργία των εργατών.

2. Βρίσκω ποιο επίθετο ταιριάζει σε ποιο ουσιαστικό.

θεατρική	•	απεργία
εξοντωτικό	•	στεφάνι
θρησκευτική	•	ωράριο
πρωτομαγιάτικο	•	γιορτή
μεγάλη	•	παράσταση

3. Γράφω τα επίθετα που παράγονται από ουσιαστικά.

Άνοιξη	→	ανοιξιάτικος -η -ο	εξοχή	→	εξοχικός -ή -ο
Χειμώνας	→		θέατρο	→	
Πρωτομαχιά	→		φύση	→	

4. Συμπληρώνω, όπως το παράδειγμα και γράφω μια φράση με το κάθε όνομα.

το πρόβλημα
του προβλήματος
το όνομα

ΤΟΥ

το σύνθημα

ΤΟΥ

το παράδειγμα

ΤΟΥ

τα προβλήματα
των προβλημάτων
τα ονόματα

ΤΩΝ

ΤΑ

ΤΩΝ

ΤΑ

ΤΩΝ

-
-
-
-

5. Σχηματίζω φράσεις με δύο ουσιαστικά μεταφέροντας το δεύτερο στη γενική ενικού και πληθυντικού, όπως στο παράδειγμα.

η ώρα - το μάθημα

η ώρα του μαθήματος

οι ώρες του μαθήματος

ο ηγέτης - το κίνημα

.....

.....

ο ήχος - το κύμα

.....

.....

6. Διαβάζω προσεκτικά τα παρακάτω:

- Είμαι **από** την Ελλάδα.
- Έρχομαι **από** το σπίτι.
- Τρέμω **από** το κρύο.
- Σε ψάχνω **από** χθες.
- Αυτό το έπιπλο είναι **από** καρυδιά.

Η πρόθεση **από**

- Ο Νίκος είναι πιο ψηλός **από** εμένα.
- Πηγαίνω **προς** το σχολείο.
- Κάνω αίτηση **προς** το υπουργείο.
- **Προς** το παρόν έχω δουλειά.
- Τα Αδώνια γιορτάζονται **προς** τιμήν του θεού Άδωνη.
- Για να βεβαιωθώ, τα μέτρησα ένα **προς** ένα.
- Ήρθα **με** τα πόδια.

Η πρόθεση **προς**

Η πρόθεση **με**

Η πρόθεση σε, πριν από τα άρθρα “το, τον, του, της” γίνεται “στο, στον, σου, στις” κ.τ.λ.

- Πήγα βόλτα **με** τη μητέρα μου.

7. Συμπληρώνω τα κενά με την πρόθεση που ταιριάζει (από, με, προς, στο, στον, στη, στην).
Σχηματίζω φράσεις με αυτές τις προθέσεις.

- Ο Αλέξης είναι την Κρήτη.
- Σου τηλεφωνώ το σπίτι.
- Πηγαίνω πλατεία.
- Ο Νίκος είναι πιο ψηλός τον Κώστα.
- Η τάξη μας πήγε επίσκεψη μουσείο.
- Ο Γιάννης ζει τους γονείς του Γερμανία.
- Έκαναν μια γιορτή τιμήν του πατέρα μου.

8. Στο παρακάτω κρυπτόλεξο υπάρχουν τα ονόματα 6 οπωροφόρων δένδρων, δηλαδή δένδρων που κάνουν καρπούς. Τα βρίσκω και γράφω δίπλα τους καρπούς που παράγουν.

Ο	Π	Ο	Ρ	Τ	Ο	Κ	Α	Λ	Ι	Α	Ε	Π	Ζ
Α	Β	Δ	Μ	Η	Λ	Ι	Α	Ζ	Κ	Ν	Υ	Λ	Ο
Ο	Ρ	Ο	Δ	Α	Κ	Ι	Ν	Ι	Α	Β	Δ	Ι	Ξ
Β	Γ	Δ	Α	Κ	Ε	Ρ	Α	Σ	Ι	Α	Γ	Α	Ξ
Σ	Α	Μ	Υ	Γ	Δ	Α	Λ	Ι	Α	Υ	Δ	Σ	Μ
Β	Γ	Ι	Δ	Η	Λ	Κ	Α	Ρ	Υ	Δ	Ι	Α	Ο

Δέντρα

Καρποί

Δέντρα

Καρποί

- •
- •
- •

9. Συνδύασε τις ερωτήσεις με τις απαντήσεις τους.

Ερωτήσεις	Απαντήσεις
<p>α. Τι κάνεις, όταν σε φωνάζει ο δάσκαλος ή η δασκάλα σου;</p> <p>β. Τι κάνεις, όταν έρχεται στο σπίτι σου ένας φίλος (μια φίλη) σου για να σε δει;</p> <p>γ. Τι κάνεις, όταν ο μικρός (η μικρή) σου αδελφός (αδελφή) σ' ενοχλεί;</p> <p>δ. Ένας θείος (μια θεία) σου προσφέρει ένα δώρο. Εσύ τότε τι κάνεις;</p> <p>ε. Αν ένας (μια) συμμαθητής (συμμαθήτριά) σου δεν καταλαβαίνουν τις ασκήσεις των Ελληνικών, εσύ τι κάνεις;</p>	<p>A. Τον (την) υποδέχομαι με χαρά.</p> <p>B. Τον (την) συμβουλεύω να καθίσει ήσυχα και να σταματήσει να ενοχλεί.</p> <p>Γ. Του (της) απαντώ αμέσως.</p> <p>Δ. Τον (την) βοηθώ, εξηγώντας του (της) ασκήσεις.</p> <p>E. Του (της) λέω "ευχαριστώ πολύ".</p>

Απάντηση:

Ερωτήσεις	α	β	γ	δ	ε
Απαντήσεις	Γ				

Αθλήματα και Αγωνίσματα

1. Παίρνω συνέντευξη από ένα συμμαθητή ή συμμαθήτριά μου. Θέμα της συνέντευξης: “Ο αθλητισμός”. Ρωτώ:

- Ασχολείσαι με τον αθλητισμό. Αν ναι, με ποιο άθλημα;
- Πόσες ώρες την ημέρα ή την εβδομάδα αθλείσαι;
- Γιατί σου αρέσει αυτό το άθλημα;

- Έλληνες πρωταθλητές; Ποιους; Σε ποια αθλήματα αγωνίζονται;
- Ποιες ελληνικές ποδοσφαιρικές ομάδες γνωρίζεις;
- Παρακολουθείς αγώνες μπάσκετ; Γνωρίζεις κάποιες ελληνικές ομάδες μπάσκετ;

Αν έπαιρνες εσύ μια τέτοια συνέντευξη, ποιες ερωτήσεις θα έκανες;

- α.
- β.
- γ.
- δ.
- ε.

2. Διαβάζω το παρακάτω κείμενο και υπογραμμίζω τη λέξη που δείχνει τη σειρά επιτυχίας των Ελλήνων αθλητών.

Στο παγκόσμιο πρωτάθλημα στίβου, στη Σεβίλλη (1999), οι Έλληνες αθλητές διακρίθηκαν παίρνοντας πολλές πρώτες θέσεις. Η Βούλα Τσιαμίτα ήταν πρώτη στο “τριπλούν”, ενώ πολύ καλά πήγε και η Όλγα Βασδέκη παίρνοντας την τρίτη θέση στο ίδιο αγώνισμα. Η Κατερίνα Θάνου πήρε τη τρίτη θέση στα 100μ. Ο Κώστας Γκατσιούδης ήρθε δεύτερος στον ακοντισμό των ανδρών, ενώ η Μιρέλα Τζελίλη ήταν πρώτη στον ακοντισμό γυναικών. Η Αναστασία Κελεσίδου πήρε τη δεύτερη θέση στη δισκοβολία γυναικών. Πολλοί αθλητές πήραν την τέταρτη, πέμπτη ή έκτη θέση. Όλοι προσπάθησαν πολύ.

3. Συμπληρώνω σωστά τα κενά:

Απόλυτα αριθμητικά

ένας

.....

τρεις

τέσσερις

.....

.....

.....

οκτώ

εννέα

δέκα

.....

δώδεκα

δεκατρείς

.....

εκατό

.....

Τακτικά αριθμητικά

πρώτος

δεύτερος

.....

.....

πέμπτος

έκτος

έβδομος

.....

.....

.....

ενδέκατος

.....

δέκατος τρίτος

εικοστός

.....

χιλιοστός

4. Συμπληρώνω τα κενά των προτάσεων με απόλυτα ή τακτικά αριθμητικά:

Στο Μαραθώνιο δρόμο πήραν μέρος (100) αθλητές. Δεν τερμάτισαν όλοι (1)....., ήταν ο Κώστας, ενώ τη (2) θέση πήρε ο Θεμιστοκλής. Η Ελένη με τη Μαρία πήραν την (4) θέση. Ο Μάνος τερμάτισε (20) (40) αθλητές πήραν αναμνηστικό δίπλωμα. Οι (6) πρώτοι πήραν μετάλλιο. Ο φίλος του Θεμιστοκλή που έτρεχε για (1) φορά πήρε την (39) θέση. Ο Κοσμάς έτρεξε καλύτερα και πήρε την (30) θέση. Ο Λευτέρης ήρθε (19) για (5) φορά. Ο Λεωνίδας ήταν (9) και χάρηκε πολύ.

5. Συμπληρώνω τα κενά των προτάσεων. Διαλέγω την κατάλληλη λέξη από την παρένθεση, όπως στο παράδειγμα:

(τετράδα, δυάδες, πεντάδα, ενδεκάδα, τριάδες, δωδεκάδες)

- Για το αγώνισμα της σκυταλοδρομίας χρειάζεται μια (4) τετράδα αθλητών.
- Στο μπάσκετ κάθε ομάδα χρειάζεται μια (5) βασικών παικτών.
- Στο ποδόσφαιρο κάθε ομάδα πρέπει να έχει μια (11)
- Στη χθεσινή προπόνηση οι αθλητές χωρίστηκαν σε (2) και έκαναν ασκήσεις.
- Οι μαθητές έκαναν (3) για να παίξουν ένα ομαδικό παιχνίδι.
- Ο δάσκαλος της γυμναστικής χρειάστηκε μια (12) κοριτσιών για τους χορούς.

6. Συμπληρώνω τον ενικό ή πληθυντικό των ονομάτων.

Ενικός	Πληθυντικός
το κατόρθωμα
το αγώνισμα
το πρωτάθλημα
.....	τα παραδείγματα
η πράξη	οι πράξεις
η σκέψη	οι σκέψεις
.....	οι εμφανίσεις
.....	οι διακρίσεις

7. Σχηματίζω το αρσενικό ή θηλυκό των ονομάτων.

Αρσενικό	Θηλυκό
ο αθλητής	η αθλήτρια
.....	η γυμνάστρια
ο μαθητής
ο ακοντιστής
.....	η πρωταθλήτρια
ο καθηγητής
.....	η εργάτρια
.....	η ποιήτρια

Τα δάση μας καίγονται

1. Θυμάμαι τα κείμενα και λύνω την ακροστιχίδα.

■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

- Στη Ζάκυνθο, οι άνθρωποι αυτοί τρεις ημέρες έδιναν μάχη με τις φλόγες.
- Αν παρατηρήσουμε καπνό πρέπει να ειδοποιήσουμε αμέσως την Δασική...
- Ούτε η περιοχή του ... γλίτωσε από τη φωτιά.
- Μέσα σ' αυτούς έψαχναν οι αστυνομικοί για να βρουν την δεκατριάχρονη Αντρέα.
- Εκεί το μεσημέρι η θερμοκρασία θα φτάσει τους 34ο C.
- Όταν ανάβει μια φωτιά, κάθε λεπτό μετράει. Γι' αυτό πρέπει να αντιδράσουμε πολύ...
- Σύμφωνα με το δελτίο καιρού, στο πέλαγος αυτό θα φυσούν άνεμοι 3-5 Μποφόρ.
- Σε αυτή την περιοχή έγιναν στάχτη περίπου 25.000 στρέμματα δάσους και καλλιεργειών.

2. Από τους παρακάτω τίτλους των εφημερίδων λείπουν κάποιες λέξεις. Μπορείς να τις βρεις και έπειτα να ξαναγράψεις τους τίτλους;

Καίγεται η Ελλάδα από Κρήτη μέχρι Όλυμπο

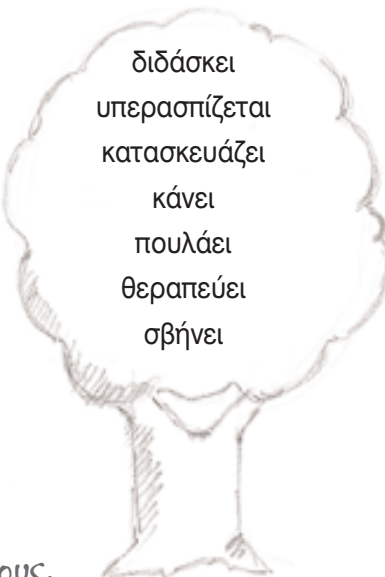
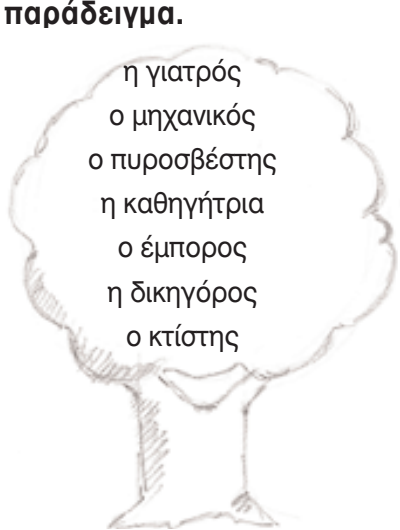
Στάχτη ξανά χιλιάδες στρέμματα

Κορινθία και Χανιά στον πύρινο χορό

3. Γράφω πέντε προτάσεις με τα ρήματα που είναι μέσα σε παρένθεση.

-(καίγομαι)
-(σβήνω)
-(κινδυνεύω)
-(σώζω)
-(καταστρέφω)

4. Χρησιμοποιώ μια λέξη ή φράση από κάθε δέντρο και φτιάχνω προτάσεις, όπως το παράδειγμα.

Η γιατρός θεραπεύει αρρώστους.

.....
.....
.....

5. Γράφω τα αντίθετα:

σβήνω	δυνατός
ευτυχώ	πρώτη
όμορφος	θυμούμαι
αργά	ζέστη

6. Συμπληρώνω τις προτάσεις με τις παρακάτω λέξεις βάζοντάς τις στον σωστό τύπο.

πυρ
=
φωτιά

- πυροσβέστης
- πυροσβεστήρες
- Πυροσβεστική
- πυρομαχικά
- πυρκαγιά
- πυροβολώ
- πύραυλος
- πυροτέχνημα
- πυροβολισμός
- πύρινος

- Στο τέλος της γιορτής έριξαν πολλά
- Οι γλώσσες της φωτιάς είχαν φτάσει ως το πρωί στην αυλή του σπιτιού.
- Ξαφνικά βγάζει το πιστόλι του και στον αέρα. Ακούσαμε τότε τρεις
- Μία στις δύο οφείλεται σε απροσεξία.
- Οι κάτοικοι της περιοχής ειδοποίησαν την Υπηρεσία να έρθει αμέσως. Ευτυχώς με τους τους η φωτιά έσβησε γρήγορα.
- Ο ξέφυγε από την πορεία του και έπεσε με μεγάλη ταχύτητα σε μια αποθήκη με του στρατού.

7. Οι αιτίες των πυρκαγιών είναι πολλές. Βάζω αριθμούς από το 1 ως το 7 για να δείξω πόσο σημαντικές νομίζω ότι είναι. Ξεκινώ βάζοντας 1 στην πιο σημαντική.

Μια δασική πυρκαγιά μπορεί να συμβεί όταν:

- καίμε ξερόχορτα για να καθαρίσουμε τους αγρούς.
- γίνει κάποιο βραχυκύκλωμα στα καλώδια της ΔΕΗ.
- καίμε τα σκουπίδια στις χωματερές.
- πετάμε αναμμένα σπύρτα και τσιγάρα ή αφήνουμε μισοσβησμένη την φωτιά που ανάψαμε για να ψήσουμε το φαγητό μας.
- οι στρατιώτες ρίχνουν πυροβολισμούς για να εκπαιδευτούν.
- πέσει κάποιος κεραυνός.
- καίμε επίτηδες το δάσος για να κάνουμε οικόπεδα ή να κάνουμε βοσκότοπους.

8. Γράψε εδώ δύο σκέψεις σου για τις πυρκαγιές των δασών.

.....

.....

.....

.....

.....

1. Υπογραμμίζω το σωστό:

Οι Γ.Χ.Σ. είναι

- ένας διεθνής ανθρωπιστικός οργανισμός.
- μια ομάδα Γάλλων γιατρών.
- γιατροί από την Αμερική.

Οι Γ.Χ.Σ. βοηθούν

- μόνο τα παιδιά.
- μόνο τα θύματα πολέμου.
- όπου κινδυνεύουν άνθρωποι.

Τους Γ.Χ.Σ. οικονομικά στηρίζουν

- οι κυβερνήσεις των κρατών.
- οι δωρεές των απλών πολιτών.
- οι θρησκευτικές οργανώσεις.

2. Συμπληρώνω τα κενά:

Κάθε (χρόνος) 3.000 εθελοντές (γιατρός), νοσηλευτές, τεχνικοί και διοικητικοί, ταξιδεύουν σε οποιοδήποτε σημείο του πλανήτη με (σκοπός) να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στους (πληθυσμός) που βρίσκονται σε (κίνδυνος). Πάνω από τρία εκατομμύρια (άνθρωπος) που βρίσκονται σε όλο τον (κόσμος) στηρίζουν οικονομικά τις δραστηριότητές τους.

3. Διαβάζω τις προτάσεις. Γράφω τα υπογραμμισμένα ουσιαστικά στη Γενική και Αιτιατική, όπως στο παράδειγμα:

Οι Γ.Χ.Σ. είναι ένας ανθρωπιστικός οργανισμός που παρέχει βοήθεια σε πληθυσμούς που βρίσκονται σε κίνδυνο.

Οι Γ.Χ.Σ. προσφέρουν τις υπηρεσίες τους όπου υπάρχουν φυσικές καταστροφές (σεισμοί, πλημμύρες κ.τ.λ.), πόλεμοι και προσφυγικοί καταυλισμοί.

Ενικός Αριθμός		
Ονομαστική	Αιτιατική	Γενική
ο γιατρός	το γιατρό	του γιατρού
ο οργανισμός
ο πληθυσμός
ο σεισμός
ο καταυλισμός
ο κίνδυνος
ο πόλεμος
Πληθυντικός Αριθμός		
Ονομαστική	Αιτιατική	Γενική
οι γιατροί	τους γιατρούς	των γιατρών
οι οργανισμοί
οι πληθυσμοί
οι σεισμοί
οι καταυλισμοί
οι κίνδυνοι
οι πόλεμοι

4. Διαβάζω τα παρακάτω ουσιαστικά και σχηματίζω επίθετα σε -ικός, -ική, -ικό όπως στο παράδειγμα:

καταστροφή	ο καταστροφικός,	η καταστροφική,	το καταστροφικό
αποτέλεσμα
πολίτης
ιδιώτης
οικονομία
τέχνη

5. Γράφω τα αντίθετα:

α. φυσικός	ε. εξαρτημένος
β. κατάλληλος	ζ. εξαντλημένος
γ. νικημένος	η. ικανός
δ. οργανωμένος	θ. ένοπλος

6. Γράφω τον πληθυντικό των παρακάτω ουσιαστικών σύμφωνα με το παράδειγμα.

Ενικός	Πληθυντικός
η γέννηση	οι γεννήσεις
η έκταση
η κυβέρνηση
η εμφάνιση
η εξήγηση
η οργάνωση

7. Λέω και γράφω μια φράση με τις λέξεις:

(η γέννηση, η κυβέρνηση, η οργάνωση.)

.....

.....

.....

.....

8. Γράψε εδώ ό,τι ξέρεις για μια οργάνωση η οποία φροντίζει άτομα που κινδυνεύουν, ή γράψε τι και πώς μπορούν να κάνουν παιδιά σαν και σένα για να βοηθήσουν άλλα παιδιά που υποφέρουν.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

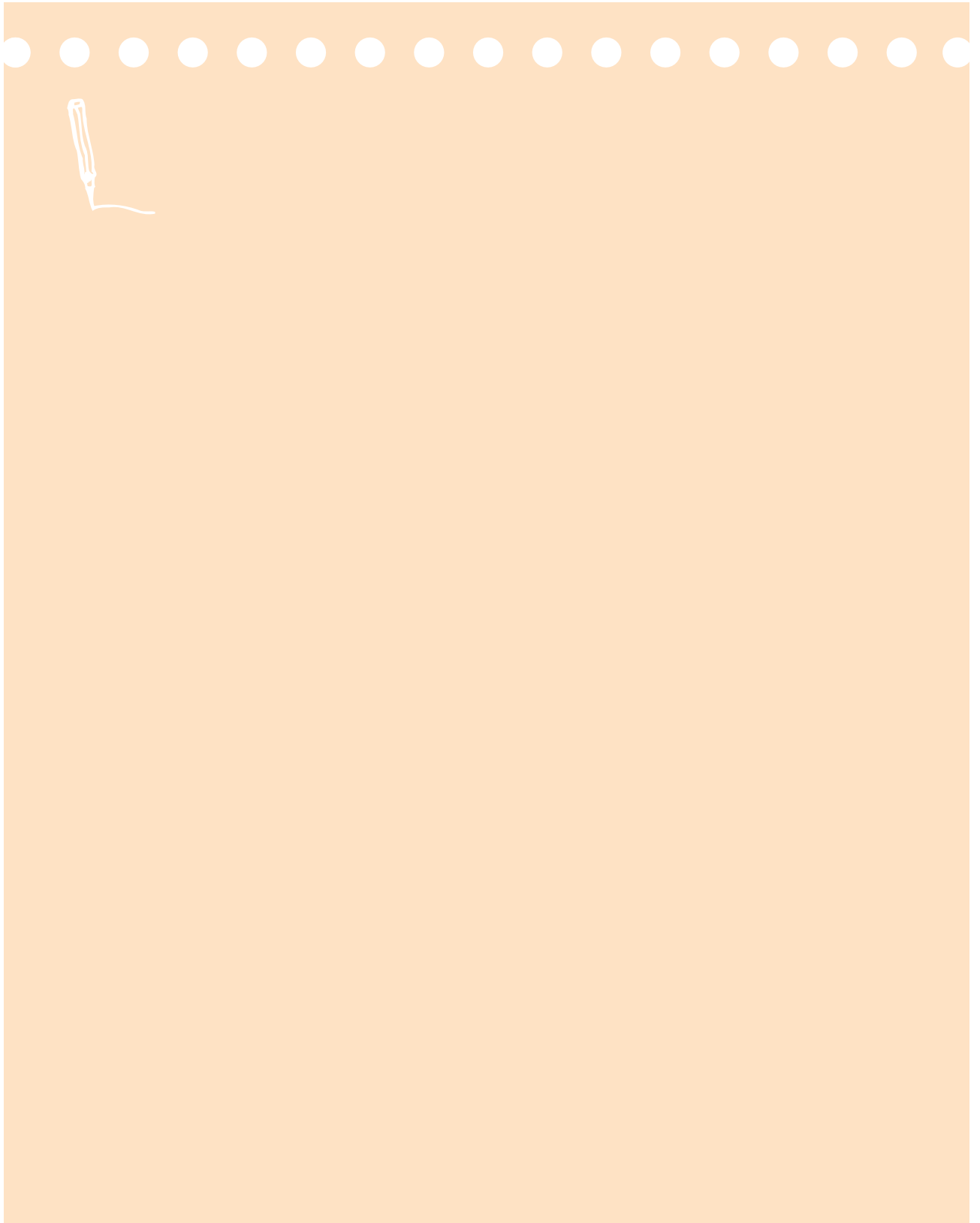
.....

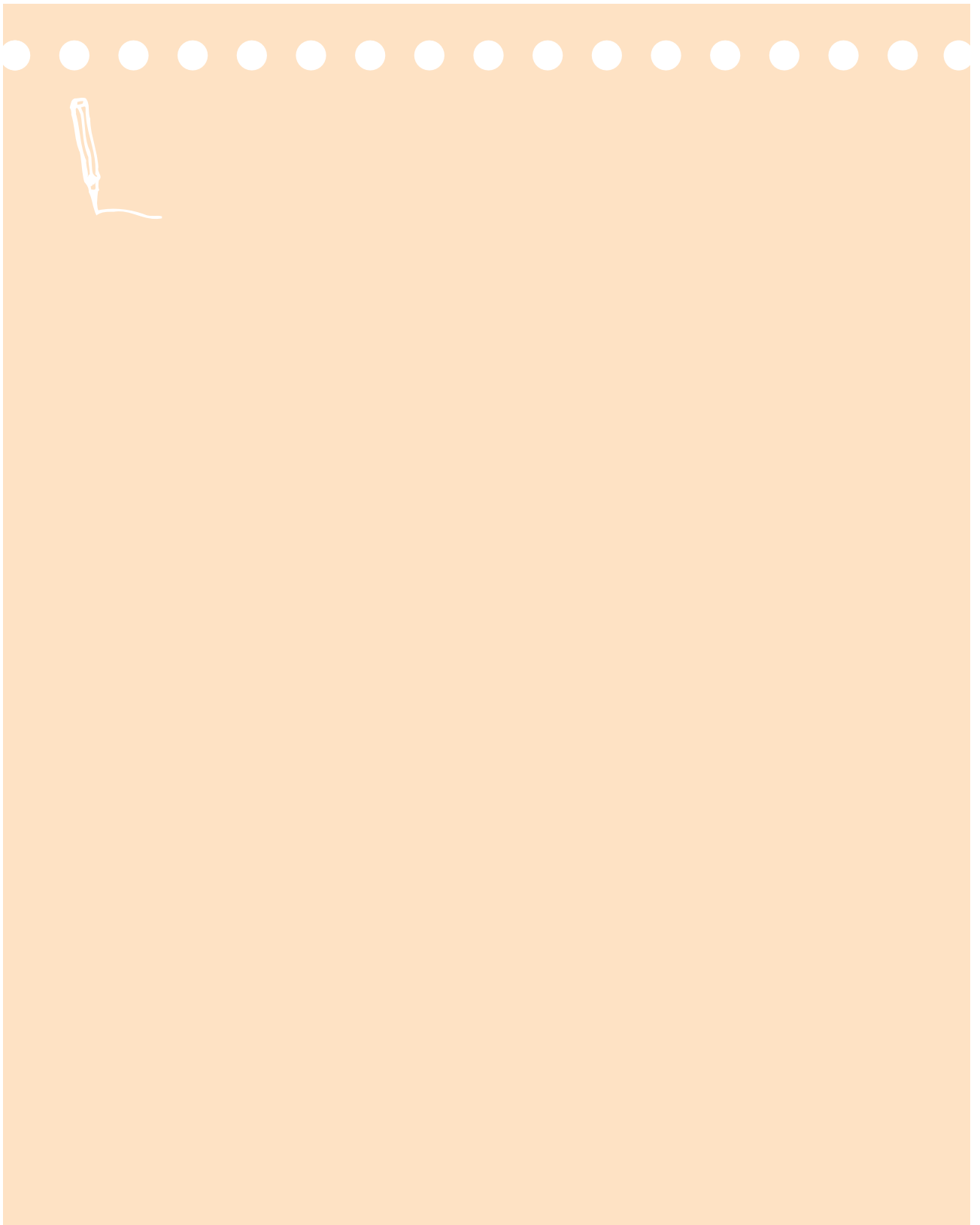

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΕΝΟΤΗΤΑ 1η:	ΑΞΕΧΑΣΤΕΣ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ	6
ΕΝΟΤΗΤΑ 2η:	ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	12
ΕΝΟΤΗΤΑ 3η:	ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	14
	Το κείμενο “Μέγας Αλέξανδρος” είναι διασκευή από το βιβλίο Μέγας Αλέξανδρος του Πότη Στρατίκη, έκδ. Στρατίκη, Αθήνα, 1984.	
ΕΝΟΤΗΤΑ 4η:	ΨΗΤΟΠΩΛΕΙΟ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ “ΤΟ ΜΠΑΛΚΟΝΑΚΙ”	19
ΕΝΟΤΗΤΑ 5η:	ΜΕ Τ’ ΑΥΓΟΥΣΤΙΑΤΙΚΟ ΦΕΓΓΑΡΙ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ	24
ΕΝΟΤΗΤΑ 6η:	ΕΝΑ ΑΛΛΙΩΤΙΚΟ ΤΣΑΝΤΙΡΙ ΣΤΟΝ ΚΑΝΑΔΑ	27
ΕΝΟΤΗΤΑ 7η:	ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ	30
ΕΝΟΤΗΤΑ 8η:	ΔΥΟ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ	34
	Ο διάλογος “Αίσωπος και οδοιπόρος” είναι παρμένο από το Ανθολόγιο “Τα Χελιδόνια”, 3ο μέρος, σσ. 70-71, ΟΕΔΒ, 1997 και ο διάλογος “Ένας καλός πελάτης” είναι παρμένο από το βιβλίο “Ελληνική Γλώσσα”, Τμήμα Στ’, παραγωγής Π.Τ.Δ.Ε, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, ΟΕΔΒ, 1997.	
ΕΝΟΤΗΤΑ 9η:	ΤΟ ΜΟΙΡΑΣΜΕΝΟ ΦΛΟΥΡΙ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑΣ	39
	Το κείμενο “Το μοιρασμένο φλουρί της βασιλόπιτας” είναι διασκευή από το βιβλίο “Μικρές Ιστορίες”, άπαντα τόμ. β’, επιμέλεια Γ. Βαλέτας, έκδ. Χρ. Γιοβάνης.	
ΕΝΟΤΗΤΑ 10η:	ΤΙ ΖΩΔΙΟ ΕΙΣΑΙ;	46
ΕΝΟΤΗΤΑ 11η:	Ο ΜΑΥΡΟΥΚΟΣ	51
ΕΝΟΤΗΤΑ 12η:	Η ΠΕΙΝΑ ΚΑΙ Ο ΦΟΒΟΣ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ	57
ΕΝΟΤΗΤΑ 13η:	ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΑΦΡΟΛΟΥΤΡΟ “ΜΠΛΟΥΜ, ΜΠΛΟΥΜ”.	62

ΕΝΟΤΗΤΑ 14η:	ΣΤΑ ΔΙΧΤΥΑ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ (INTERNET)	66
ΕΝΟΤΗΤΑ 15η:	ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΟΥΝ	70
ΕΝΟΤΗΤΑ 16η:	Η ΦΤΩΧΗ ΚΑΙ ΤΟ ΑΛΑΤΙ	76
	Το κείμενο “Η φτωχή και το αλάτι” είναι παρμένο από το βιβλίο του Αριστοφάνη Χουρδάκη, “Τα παραμύθια των Μαλών Ιεράπετρας”, Ηράκλειο, 1998.	
ΕΝΟΤΗΤΑ 17η:	Ο ΚΥΡ ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΣΙΑΛΟΣ	82
ΕΝΟΤΗΤΑ 18η:	ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ	85
ΕΝΟΤΗΤΑ 19η:	ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ	89
	Το κείμενο είναι παρμένο από το βιβλίο “Τα χελιδόνια”, μέρος γ΄, Ανθολόγιο Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεων, ΟΕΔΒ - Παν. Ιωαννίνων, 1997.	
ΕΝΟΤΗΤΑ 20η:	25η ΜΑΡΤΙΟΥ: ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΗ	96
ΕΝΟΤΗΤΑ 21η:	ΠΡΩΤΑΠΡΙΛΙΑ	98
	Το κείμενο είναι παρμένο από το βιβλίο “Όταν οι Έλληνες γιορτάζουν”, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, 1995.	
ΕΝΟΤΗΤΑ 22η:	ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΑΣΧΑ	104
	Το κείμενο “Παιδικό Πάσχα” είναι παρμένο από τη Νέα Εστία, τ.592/15-4-52.	
ΕΝΟΤΗΤΑ 23η:	ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ	109
ΕΝΟΤΗΤΑ 24η:	ΑΘΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ	113
ΕΝΟΤΗΤΑ 25η:	ΤΑ ΔΑΣΗ ΜΑΣ ΚΑΙΓΟΝΤΑΙ	116
ΕΝΟΤΗΤΑ 26η:	ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ	120

Ο Κόσμος των Ελληνικών

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ Δ.Ε.
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (ΕΔΙΑΜΜΕ)
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

Το “Πρόγραμμα Παιδείας Ομογενών” συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο της Ε.Ε. και του ΥΠΕΠΘ στα πλαίσια του Β΄ και Γ΄ ΚΠΣ και υλοποιήθηκε από το “Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών” του Πανεπιστημίου Κρήτης.
Για την παραγωγή του διδακτικού υλικού που περιέχεται στο παρόν τεύχος εργάστηκαν τα πρόσωπα:

ΣΥΓΓΡΑΦΗ

**Δήμητρα Αναστάση, Χρυσάνθη Ασμέτη, Μιχάλης Βάμβουκας,
Ανδρονίκη Γερογιαννάκη, Αναστασία Κορφιάτη, Μαρία Χατζάκη**

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Μιχάλης Βάμβουκας

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Υβέτ Παπαδοπούλου

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΡΓΟΥ

Μιχάλης Δαμανάκης

ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΡΙΤΟ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Ο Κόσμος των Ελληνικών

Τετράδιο δραστηριοτήτων
για τα παιδιά ηλικίας 11-12 ετών (5ης τάξης)

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Αξέκαστες Καλοκαιρινές Διακοπές

1. Θυμάμαι το κείμενο και αντιστοιχίζω το πρώτο με το δεύτερο μέρος της πρότασης έτσι ώστε να βγαίνει σωστό νόημα:

• Πολλοί συγγενείς ήρθαν στο σπίτι	• τους τάφους του βασιλιά Φιλίππου του Β΄.
• Στην Πέλλα θαύμασαν	• του εύζωνα φρουρού.
• Οι γονείς σχεδίαζαν ένα ταξίδι	• στην Ελλάδα και στην Κύπρο.
• Ο Παύλος και η Ναυσικά	• και τους καλωσόρισαν.
• Τα παιδιά τράβηξαν πολλές φωτογραφίες	• πήγαιναν για κολύμπι.

Παρατατικός = κάτι γινόταν στο παρελθόν εξακολουθητικά

2. Γράφω τα παρακάτω ρήματα έτσι ώστε να μου δείχνουν κάτι που γινόταν στο παρελθόν εξακολουθητικά

Ενεργητική φωνή		Παθητική φωνή	
Ενεστώτας	Παρατατικός	Ενεστώτας	Παρατατικός
πηγαίνω	πήγαινα	κατάγομαι	καταγόμουν
σχεδιάζω	γίνομαι
καταλαβαίνω	ντύνομαι
ρωτώ	γεννιέμαι
μιλώ	κρατιέμαι

3. Συμπληρώνω τα άδεια κουτάκια στους πίνακες.

εγώ	σχεδιάζα		
εσύ		καταλάβαινες	
αυτός			ρωτούσε
εμείς	σχεδιάζαμε		
εσείς			ρωτούσατε
αυτοί		καταλάβαιναν	

εγώ		γεννιόμουν	
εσύ	καταγόσουν		
αυτός			ντυνόταν
εμείς		γεννιόμασταν	
εσείς	καταγόσασταν		
αυτοί			ντύνονταν

4. Φτιάχνω προτάσεις με τις λέξεις της παρένθεσης και το ρήμα στον Παρατατικό.

(μαθητές, μιλώ, ασταμάτητα)

(Κώστας, καταλαβαίνω, πρόβλημα)

(παιδιά, ρωτώ, δάσκαλος)

(φίλοι, κολυμπώ, κάθε πρωί)

Αόριστος = κάτι γινόταν στο παρελθόν σε μία στιγμή

5. Γράφω τα παρακάτω ρήματα στον Αόριστο έτσι ώστε να μου δείχνουν κάτι που έγινε στο παρελθόν σε μια στιγμή.

Ενεργητική φωνή		Παθητική φωνή	
Ενεστώτας	Αόριστος	Ενεστώτας	Αόριστος
θαυμάζω	θαύμασα	αναγκάζομαι	αναγκάστηκα
γυρίζω	υπόσχομαι
φεύγω	ετοιμάζομαι
τραβώ	χαίρομαι
ταξιδεύω	συναντιέμαι

6. Συμπληρώνω τα άδεια κουτάκια στους πίνακες.

εγώ	θαύμασα		
εσύ		ταξίδεψες	
αυτός			γύρισε
εμείς			γυρίσαμε
εσείς		ταξιδέψατε	
αυτοί	θαύμασαν		

εγώ		υποσχέθηκα	
εσύ			αναγκάστηκες
αυτός	συναντήθηκε		
εμείς		υποσχεθήκαμε	
εσείς			αναγκαστήκατε
αυτοί	συναντήθηκαν		

7. Φτιάχνω προτάσεις με τις λέξεις της παρένθεσης και το ρήμα στον Αόριστο.

(πατέρας, ποτίζω, λουλούδια)

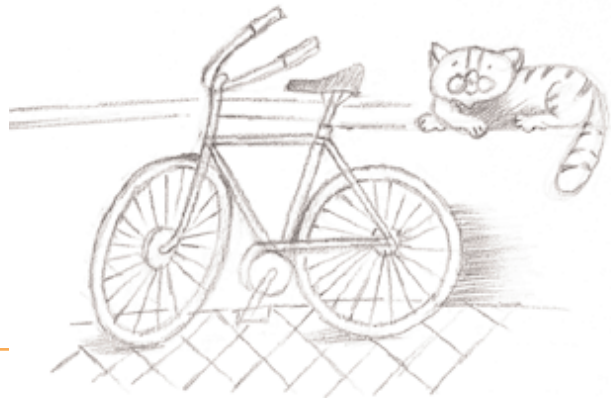
(γιαγιά, διηγούμαι, παραμύθια)

(επισκέπτης, φεύγω, νωρίς)

(Χρυσάνθος, τραβώ, φωτογραφίες)

8. Συμπληρώνω τις παρακάτω προτάσεις με τα ρήματα της παρένθεσης στον Παρατατικό ή στον Αόριστο. Όπου δυσκολεύομαι κοιτάζω πάλι το κείμενο.

- Το περασμένο καλοκαίρι η Ναυσικά και ο Παύλος με τους γονείς τους (πηγαίνω) διακοπές στην Ελλάδα.
- Μέχρι την Αθήνα (ταξιδεύω) με αεροπλάνο.
- Οι συγγενείς, μικροί και μεγάλοι, (ρωτώ) τα παιδιά, αν (μιλώ) ελληνικά.
- (ανεβαίνω) στην Ακρόπολη και (θαυμάζω) τον Παρθενώνα της.
- Όταν (συναντώ) η χαρά και η συγκίνηση δεν περιγράφονται.
- Όλα μαζί (κολυμπώ), (παίζω) πεντόβολα και άλλα παιχνίδια και (λέω) ξεκαρδιστικές ιστορίες και ανέκδοτα.

9. Σχηματίζω λέξεις, σύμφωνα με το παράδειγμα.

όλος		γαλανός, ή, ό		ολογάλανος, η, ο
όλος		γυμνός, ή, ό	
όλος		ζωντανός, ή, ό,	
όλος	+	καθαρός, ή, ό	=
όλος		καινούριος, α, ο	
όλος		μοναχός ή, ό	
όλος		λαμπρός, ή, ό	

10. Αυτός που έχει πολλά χρώματα λέγεται πολύχρωμος. Εξήγησε τι σημαίνουν οι λέξεις:

πολυσύλλαβος, η, ο (λέξη)	πολύγλωσσος, η, ο (άνθρωπος)
πολύτεκνος, η, ο (μάννα)	πολύχρονος, η, ο (δουλειά)
πολύτιμος, η, ο (δακτυλίδι)	πολυθόρυβος, η, ο (πόλη)
πολύφυλλος, η, ο (δέντρο)	πολύξερος, η, ο (παιδί)

11. Μαθαίνω τις πολλές σημασίες της λέξης παίρνω ενώνοντας τα δύο κομμάτια της κάθε πρότασης:

Κέρδισαν πολλά χρήματα και το	πήραν •	• πάνω τους.
Μόλις άκουσαν το ανέκδοτο, τους	πήραν •	• αρκετά κιλά.
Τρώγοντας πολύ	πήραν •	• μιαν ανάσα.
Επειδή γιόρταζαν	πήραν •	• τα γέλια.
Οι ορειβάτες κάθισαν και	πήραν •	• πολλά δώρα.

Κέρδισαν πολλά χρήματα και το πήραν πάνω τους

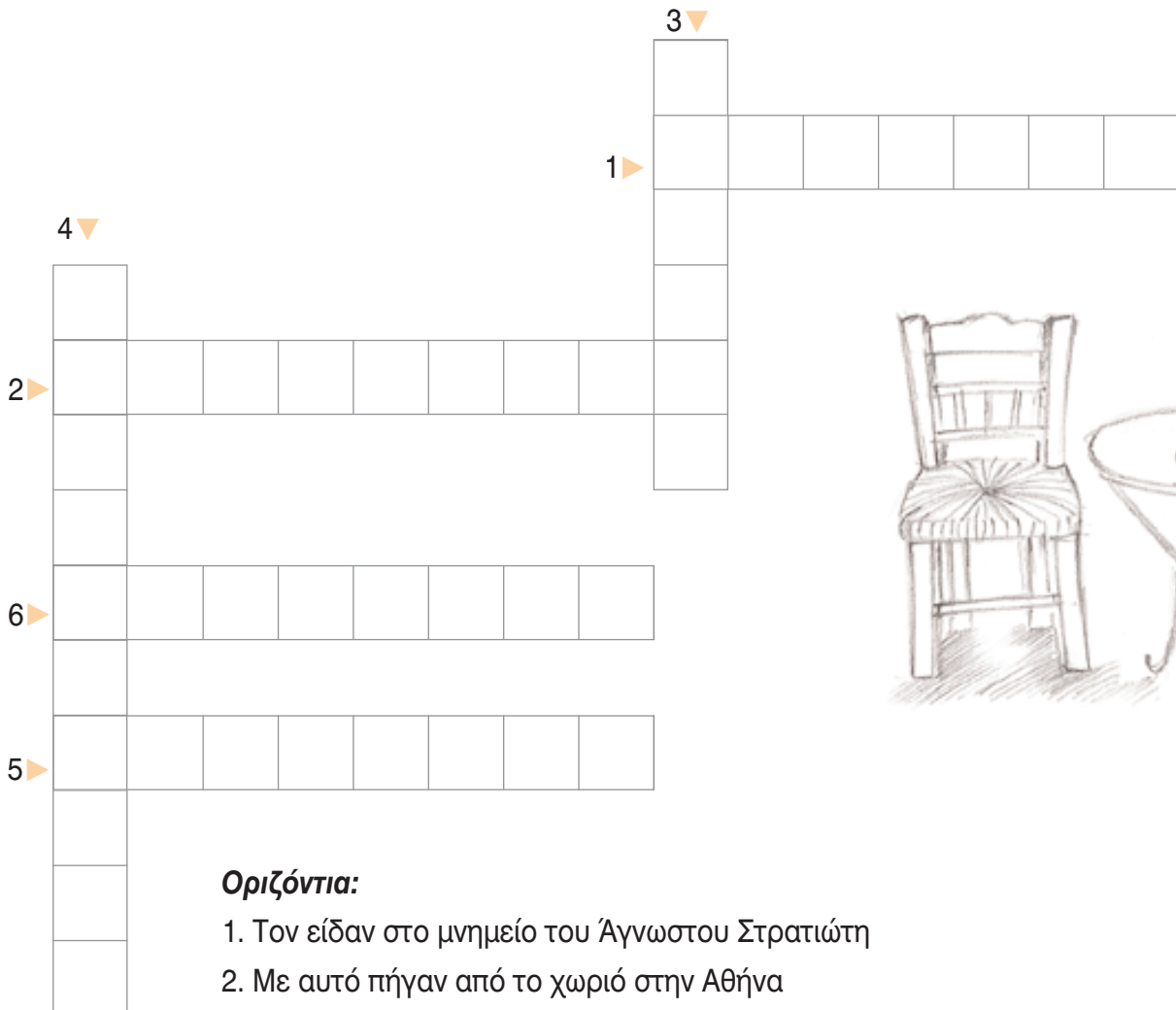
.....

.....

.....

.....

12. Λύνω το σταυρόλεξο. Αν βάλω τα αρχικά των λέξεων στη σειρά, η λέξη που σχηματίζεται μου δείχνει τη χώρα που επισκέφτηκαν ο Παύλος, η Ναυσικά και οι γονείς τους.

Οριζόντια:

1. Τον είδαν στο μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη
2. Με αυτό πήγαν από το χωριό στην Αθήνα
5. Για τα παιδιά αυτές θα τους μείνουν αξέχαστες
6. Την επισκέφτηκαν όταν βρέθηκαν στην Αθήνα

Κάθετα:

3. Έτσι λέγεται ο Πύργος της Θεσσαλονίκης
4. Γεννήθηκε στην Πέλλα και ήταν γιος του βασιλιά Φίλιππου του Β΄

Το όνομα της χώρας είναι

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

2

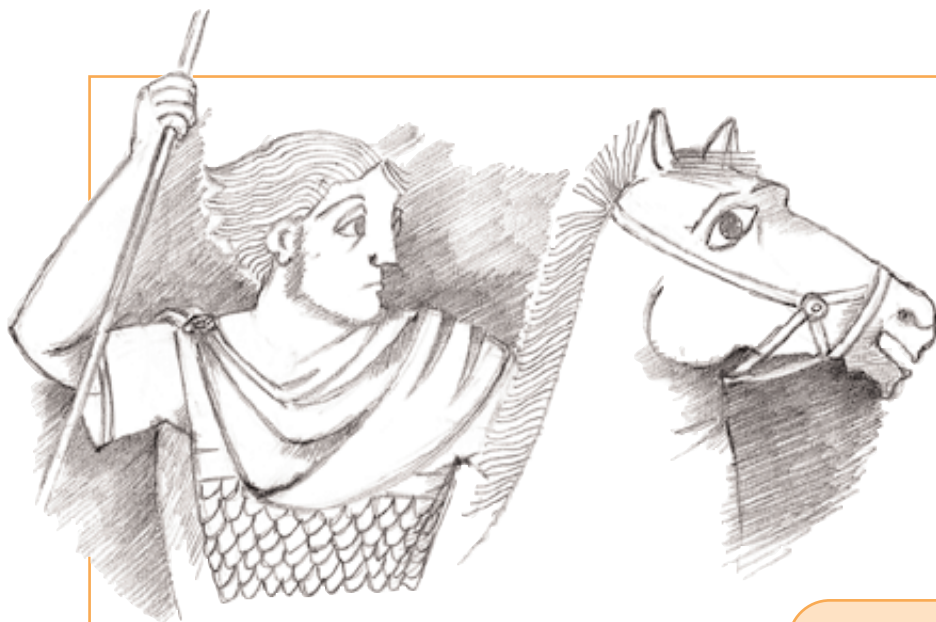
Μαθαίνουμε για την Ελλάδα

Η Ελλάδα σε 25 ερωτήσεις

Διάβασε και απάντησε. Αν απαντήσεις σωστά στις ερωτήσεις, παίρνεις άριστα.

1. Σε ποια ήπειρο βρίσκεται η Ελλάδα;
2. Πόσος είναι ο πληθυσμός της Ελλάδας και της χώρας όπου ζεις; Σύγκρινε τους δυο πληθυσμούς. Τι διαπιστώνεις;
3. Σε πόσα και ποια γεωγραφικά διαμερίσματα χωρίζεται η Ελλάδα;
4. Ποιες είναι οι πέντε μεγαλύτερες πόλεις της Ελλάδας και της χώρας όπου ζεις; Ποιος είναι ο πληθυσμός τους;
5. Ποια είναι τα χρώματα της ελληνικής σημαίας και ποια της σημαίας της χώρας όπου ζεις;
6. Ποιο είναι το νόμισμα της Ελλάδας και ποιο το νόμισμα της χώρας όπου ζεις;
7. Ποια είναι τα κυριότερα προϊόντα της Ελλάδας και ποια της χώρας όπου ζεις;
8. Σε ποια πόλη της Ελλάδας βρίσκεται η Ακρόπολη με τον Παρθενώνα;
9. Ποιους μεγάλους Έλληνες του πνεύματος γνωρίζεις;
10. Ποιους Έλληνες νομπελίστες ξέρεις;
11. Ποιος μεγάλος ποιητής έγραψε τον Εθνικό Ύμνο των Ελλήνων;
12. Ποια είναι η κυριότερη θρησκεία των Ελλήνων και ποια των κατοίκων της χώρας όπου ζεις;
13. Ποια μεγάλα ελληνικά νησιά ξέρεις; Να τα δείξεις στο χάρτη της Ελλάδας.
14. Τι ξέρεις για τη Βεργίνα, τα Μετέωρα και την Κνωσό;
15. Σε ποιο μέρος της Ελλάδας ζουν συγγενείς σου; Δείξε το στο χάρτη.
16. Ποιες μέρες πηγαίνουν στο σχολείο τα παιδιά στην Ελλάδα;
17. Ποιες ξένες γλώσσες μαθαίνουν στο σχολείο τα παιδιά στην Ελλάδα;
18. Ποια ώρα αρχίζουν και ποια ώρα τελειώνουν τα μαθήματά τους τα παιδιά της Ε΄ τάξης στην Ελλάδα;
19. Στην Ελλάδα λειτουργούν σχολεία για τα παιδιά που δεν μιλούν ελληνικά;
20. Ένα ευρώ με πόσα περίπου χρήματα της χώρας όπου ζεις ισοδυναμεί;
21. Από την πόλη όπου ζεις έως την Αθήνα, πόσες ώρες διαρκεί ένα αεροπορικό ταξίδι;
22. Η Θεσσαλονίκη βρίσκεται προς βορρά ή προς νότο της Αθήνας;
23. Ποια μέσα συγκοινωνίας μπορείς να χρησιμοποιήσεις για να ταξιδέψεις από την πόλη σου στην Αθήνα;
24. Οι τέσσερις εποχές του χρόνου στην Ελλάδα και στη χώρα όπου ζεις συμβαίνουν συγχρόνως; Γιατί;
25. Πώς επικοινωνείς με συγγενείς ή φίλους στην Ελλάδα;

Μέγας Αλέξανδρος

τα επίθετα χαρακτηρίζουν

1. Υπογραμμίζω στο κουτί επίθετα που ταιριάζουν γιατί, σύμφωνα με το κείμενο, χαρακτηρίζουν το άλογο.

μαύρο, σγουρό, γενναίο, ήσυχο,
πανέμορφο, περήφανο, υπέροχο,
πεισματάρικο, σοβαρό, ανήσυχο,
ακίνητο, έξυπνο

→ άλογο

2. Διαλέγω το σωστό ρήμα και συμπληρώνω τα κενά:

- (κατόρθωσε- βασίλεψε- ονόμασε)
Η ιστορία τον Αλέξανδρο «Μεγάλο».
- (έγινε- θαυμάζει - ρωτά)
Ο Αλέξανδρος βασιλιάς της Μακεδονίας στα είκοσί του χρόνια.
- (κράτησε, έπαψε, διάβαζε)
Ο Μ. Αλέξανδρος τους μεγάλους ποιητές της Ελλάδας: τον Αισχύλο, το Σοφοκλή, τον Ευριπίδη.

3. Η Αλεξάνδρα φέρει στο σχολείο ένα βιβλίο με τον τίτλο «Μέγας Αλέξανδρος». Η δασκάλα διαβάζει: Ο Αλέξανδρος γίνεται βασιλιάς της Μακεδονίας πολύ νέος.
Ο πατέρας του ο Φίλιππος φροντίζει για τη μόρφωσή του.
Ο Αντρέας θαυμάζει το έργο του Μ. Αλεξάνδρου.

Προσέχω τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου. Συνεχίζω όπως στο παράδειγμα:

Όνομα	ρήμα
Ποιος, α, ο Η Αλεξάνδρα	τι κάνει; φέρει

-
-
-

4. Διαβάζω τα ρήματα. Προσέχω τις καταλήξεις της ενεργητικής και παθητικής φωνής.

Ενεργητική φωνή

Ε ν ι κ ό ς	εγώ	ονομάζω
	εσύ	ονομάζεις
	αυτός, ή, ό	ονομάζει
Π λ η θ υ ν τ ι κ ό ς	εμείς	ονομάζουμε
	εσείς	ονομάζετε
	αυτοί, ές, ά	ονομάζουν

Παθητική φωνή

Ε ν ι κ ό ς	εγώ	ονομάζομαι
	εσύ	ονομάζεσαι
	αυτός, ή, ό	ονομάζεται
Π λ η θ υ ν τ ι κ ό ς	εμείς	ονομαζόμαστε
	εσείς	ονομάζεστε
	αυτοί, ές, ά	ονομάζονται

Συμπληρώνω τους πίνακες.

Εγώ			
Εσύ	φωνάζεις		
Αυτός, ή, ό			
Εμείς			συμφωνούμε
Εσείς			
Αυτοί, ες, α		θέλουν	
Εγώ		φαίνομαι	
Εσύ			συγκεντρώνεσαι
Αυτός, ή, ό	φοβάται		
εμείς			
Εσείς			
Αυτοί, ες, α			

5. Το χθες – το σήμερα – το αύριο

Σήμερα καθόμαστε στην τάξη ήσυχoi: Η δασκάλα διαβάζει ένα βιβλίο που μας ενδιαφέρει πολύ.

Δασκάλα: Ο Μ. Αλέξανδρος γεννήθηκε στην Πέλλα. Ήταν βασιλιάς της Μακεδονίας. Είχε δάσκαλο τον Αριστοτέλη. Στα δεκατρία χρόνια που βασίλεψε, κατόρθωσε πάρα πολλά...

Αντρέας: Κυρία, όταν μεγαλώσω θα προσπαθήσω να μοιάσω στον Μέγα Αλέξανδρο

Υπογραμμίζω τα ρήματα του κειμένου και τα τοποθετώ στην κατάλληλη στήλη:

παρελθόν

παρόν

μέλλον

•	•	•
•	•	•
•	•	•
•	•	•
•	•	•

6. Συμπληρώνω τον πίνακα όπως το παράδειγμα.

Ενεστώτας	Παρατατικός	Αόριστος
Παρόν (τι κάνω τώρα)	Παρελθόν (τι έκανα συνέχεια)	Παρελθόν (τι έκανα για λίγο)
θαυμάζω	θαύμαζα	θαύμασα
διαβάζω		
	χάριζα	
		φώναξα
	φρόντιζα	
		αγκάλιασα
μεγαλώνω		
	κρατούσα	
		έδωσα
κατορθώνω		

7. Μεταφέρω τις προτάσεις από τον Ενεστώτα (παρόν) στον Αόριστο (παραελθόν) όπως το παράδειγμα:

Η Αλεξάνδρα δίνει το βιβλίο στη δασκάλα.

Η Αλεξάνδρα έδωσε το βιβλίο στη δασκάλα.

α. Ο Αλέξανδρος κατορθώνει πολλά.

.....

β. Ο Φίλιππος χαρίζει τον Βουκεφάλα στον Αλέξανδρο.

.....

γ. Η δασκάλα αρχίζει το διάβασμα του βιβλίου.

.....

δ. Η ιστορία ονομάζει τον Αλέξανδρο «Μεγάλο».

.....

8. Βάζω το ρήμα της παρένθεσης στο σωστό πρόσωπο και αριθμό, όπως το παράδειγμα:

Τα παιδιά *παρακάλεσαν* (παρακάλεσα) τη δασκάλα να (διαβάσω)
το βιβλίο που (έφερα) η Αλεξάνδρα. Το βιβλίο
(μιλούσα) για το Μ. Αλέξανδρο. Η δασκάλα (διαβάζω):

Ο Αλέξανδρος (ήμουν) βασιλιάς της Μακεδονίας (Είχα)
δάσκαλο τον Αριστοτέλη. (κατόρθωσα) να δαμάσει τον Βουκεφά-
λα, ένα άλογο .

Τα προτερήματα του Αλέξανδρου (φαίνομαι) από τη μικρή του ηλικία.
..... (βασίλεψα) για δεκατρία χρόνια αλλά (κατάφερα)
πολλά σε λίγα χρόνια.

9. Φτιάχνω κι εγώ προτάσεις, όπως στο παράδειγμα.

Αν συμφωνείτε (να) διαβάσετε

Αν συμφωνείς (να) διαβάσεις

α. αν (έχω χρήματα) (αγοράζω) βιβλίο

.....

β. αν (συμφωνώ) εγώ αντίρρηση (δεν έχω)

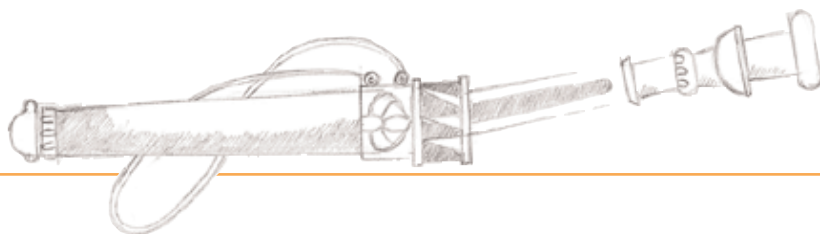
.....

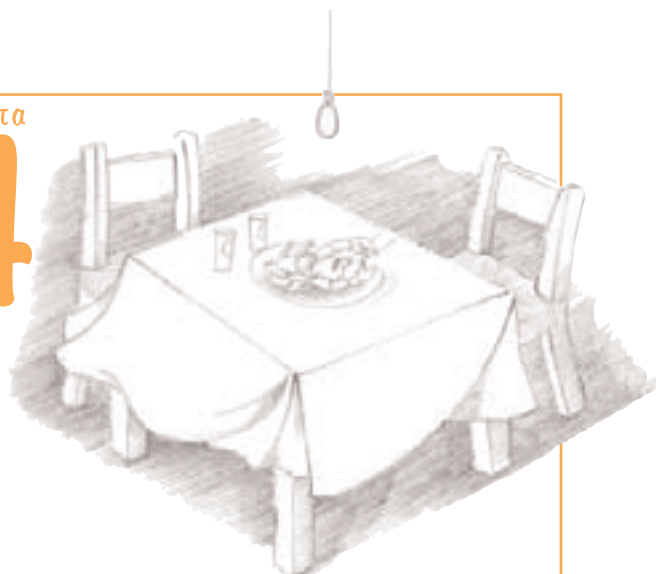
γ. αν (βλέπω) ο βουκεφάλας τον ίσκιο του το άλογο (τρομάζω) και (αγριεύω)

.....

δ. αν (πλύνω) τα δόντια (έχω) πάντα γερά

.....

Ψητοπωλείο - Εστιατόριο «Το Μπαϊκονάκι»

1. Διαβάζω αυτά που παρήγγειλαν η Ναυσικά, ο Παύλος και οι γονείς τους.

Ναυσικά	Παύλος	Πατέρας	Μητέρα
• Μπιφτέκι	• Αρνάκι γιουβέτσι	• Λαχανοντολμάδες	• Στιφάδο κουνέλι
• Σαλάτα ντομάτα	• Φέτα	• Μελιτζάνες τηγανητές	• Φασολάκια
• Ένα αναψυκτικό	• Ένα αναψυκτικό	• Μία μπίρα	• Μία μπίρα

Πόσο στοιχίζουν αυτά που πήρε ο καθένας τους;

Αυτά που παρήγγειλε

η Ναυσικά	στοιχίζουν	δρχ.	ευρώ
ο Παύλος		δρχ.	ευρώ
ο πατέρας		δρχ.	ευρώ
η μητέρα		δρχ.	ευρώ

Η οικογένεια του Παύλου παρήγγειλε για όλους ακόμα μία σαλάτα χωριάτικη, μία μερίδα πατάτες τηγανητές και μία φέτα.

Πόσα πλήρωσαν όλοι μαζί;

Όλοι μαζί πλήρωσαν δρχ. ή ευρώ

2. Συζητώ και μαθαίνω αυτό που σημαίνουν οι φράσεις:

- α. Τα 'κανες σαλάτα.
- β. Ο Αγησίλαος είναι βουτυρόπαιδο.
- γ. Αυτά που λες είναι κολοκύθια με τη ρίγανη.
- δ. Θα σου τον κάνω εγώ με τα κρεμμυδάκια.

3. Συμπληρώνω τον παρακάτω διάλογο και μετά τον "παίζω" με συμμαθητές μου στην τάξη:

Σερβιτόρος: Παρακαλώ τι θα πάρετε;

Πατέρας: Για μένα θα φέρετε

Σερβιτόρος: Για σας κυρία;

Μητέρα:

Σερβιτόρος: Τα παιδιά τι θα φάνε;

Ναυσικά: Εγώ θέλω

Παύλος: Εγώ θέλω

Σερβιτόρος: Τι θα πιείτε παρακαλώ;

Πατέρας: Για μας φέρε

και για τα παιδιά

Ναυσικά: Μπαμπά, εγώ προτιμώ

Παύλος: Κι εγώ μπαμπά προτιμώ να πιω

4. Γράφω τα ρήματα από τα οποία παράγονται τα ουσιαστικά:

Ουσιαστικά	Ρήματα
μαγείρεμα
πείραγμα
ξέσπασμα
σερβιτόρος
ευχαρίστηση

5. Συμπληρώνω τα ουσιαστικά και τα ρήματα:

Επίθετα	Ουσιαστικά	Ρήματα
πικρός, ή, ό	πίκρα, πικράδα	πικρίζω
γλυκός, ιά, ό
νόστιμος, η, ο
αρμυρός, ή, ό
ξινός, ή, ό

6. Ενώνω τις δυο λέξεις και φτιάχνω μια καινούρια:

τυρί		κροκέτα	
τόνος		σαλάτα	
μελιτζάνα	+	σαλάτα	=
τυρί		σαλάτα	
κεφάλι		τυρί	
λάχανο		ντολμάδες	

7. Μεγαλώνω τις προτάσεις, όπως στο παράδειγμα:

Ο Παύλος έφαγε	Τι;		
Ο Παύλος έφαγε	αρνάκι γιουβέτσι.	Με τι;	
Ο Παύλος έφαγε	αρνάκι γιουβέτσι	με φέτα.	
Μαγειρεύω χταπόδι.	Πώς ;		
Μαγειρεύω χταπόδι		Με τι;	
Μαγειρεύω χταπόδι			
Η Ναυσικά και ο Παύλος πήγαν.	Με ποιους;		
Η Ναυσικά και ο Παύλος πήγαν		Πού;	
Η Ναυσικά και ο Παύλος πήγαν			Γιατί;
Η Ναυσικά και ο Παύλος πήγαν			

8. Συμπληρώνω με τα γράμματα που πρέπει τις ακόλουθες λέξεις:

μελι _ _ άνες, μελι _ _ ανοσαλάτα, παστί _ _ ιο,
 γιουβέ _ _ ι, σου _ _ ουκάκια, γεμι _ _ ά,
 κοκκινι _ _ ό, βρα _ _ ό, _ _ ιφάδο,

Χωρίζω τις λέξεις σε τρεις στήλες, όπως στο παράδειγμα:

στ	τσ	τζ
βραστό	παστίσιο	μελιτζάνες
.....
.....
.....
.....

9. Γράφω με το άρθρο τους τα παρακάτω προϊόντα στην ομάδα που ανήκουν. Συμπληρώνω κάθε ομάδα με άλλα τρόφιμα που ξέρω.

ντομάτες, πορτοκάλια, μαρούλι, μπριζόλα, γάλα, κρεμμύδι, λιθρίνι, μήλα, καρότα, μανταρίνια, βερίκοκα, φασολάκια, μελιτζάνες, σταφύλια, γιαούρτι, κοτόπουλο, βακαλάος, ροδάκινα, φράουλες, κεφαλοτύρι, σουβλάκι, μπαρμπούνι

 κρέατα	 ψαρικά	 φρούτα	 λαχανικά	 γαλακτομικά

Με τ' αυχουσιάτικο φεγγάρι στην ακρόπολη

1. Διαλέγω το σωστό.

γεμάτη σύγχρονη πλατιά

- Η Αθήνα είναι μια πόλη

ξύλινος επιβλητικός άσχημος

- Ο Παρθενώνας είναι

πλούσιες Αθηναίες μαρμαρωμένες βασιλοπούλες γοργόνες

- Σύμφωνα με κάποιο θρύλο, οι Καρυάτιδες ήταν:

στο μουσείο της Ακρόπολης στο Λούβρο στο Βρετανικό Μουσείο.

- Μια από τις Καρυάτιδες βρίσκεται

2. Διαβάζω την παρακάτω πρόταση. Προσέχω τις λέξεις που είναι γραμμένες με πλάγια γράμματα:

Το ολοστρόγγυλο φεγγάρι είχε ξεπροβάλει. Το φως του έλουζε τα ιερά μάρμαρα της Ακρόπολης. Ένα πελώριο, λαμπερό φεγγάρι. Η Αθήνα κάτω ήταν φωτεινή, πολύβουη, απέραντη.

Οι λέξεις που είναι γραμμένες με πλάγια γράμματα είναι επίθετα.

Από τις παρακάτω φράσεις ξεχωρίζω τα επίθετα από τα ουσιαστικά:

λαμπερό φεγγάρι, γαλήνια θάλασσα, αμίλητος άνθρωπος, ακίνητη κοπέλα, απέραντη πόλη, μαγευτική βραδιά, φωτεινή επιγραφή, ασημένιο δαχτυλίδι, πολύβουος δρόμος, ο λαμπερός ουρανός.

επίθετα
ο λαμπερός

ουσιαστικά
ουρανός

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Τα επίθετα έχουν τρία γένη: αρσενικό, θηλυκό, ουδέτερο

3. Τα επίθετα έχουν τρία γένη:

Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
ο λαμπερός	η λαμπερή	το λαμπερό
ο γαλήνιος	η γαλήνια	το γαλήνιο
ο θαλασσίης	η θαλασσιά	το θαλασσί
ο μαγευτικός	η μαγευτική	το μαγευτικό

Γράφω τα επίθετα στα τρία γένη:

ο φωτεινός
.....	η πολύβουη
.....	το γαλήνιο
ο ασημένιος
.....	η χλωμή
.....	το απέραντο
.....	το σταχτί

4. Επίθετα.

Ονομαστική: ο αμίλητος άνθρωπος, η αμίλητη κοπέλα, το αμίλητο παιδί.

Αιτιατική: τον αμίλητο άνθρωπο, την αμίλητη κοπέλα, το αμίλητο παιδί.

Συμπληρώνω τα επίθετα στην Αιτιατική:

Ονομαστική: ο πελώριος βράχος, η πελώρια πόλη, το πελώριο φεγγάρι

Αιτιατική:

Ονομαστική: ο φωτεινός ουρανός, η φωτεινή επιγραφή, το φωτεινό σπίτι

Αιτιατική:

Ονομαστική: ο υπέροχος άνθρωπος, η υπέροχη γιορτή, το υπέροχο θέαμα

Αιτιατική:

5. Συμπληρώνω τις προτάσεις με τα επίθετα που είναι στην παρένθεση, στον σωστό τύπο:

Η Ακρόπολη είναι (γνωστός) σε όλον τον κόσμο.

Ο Παρθενώνας ταίριαζε απόλυτα στο (γυμνός) βράχο της Ακρόπολης.

Η (σημερινός) Αθήνα είναι μια πόλη (σύγχρονος)

και (γοητευτικός). Η Αθήνα του 21ου αιώνα είναι

(γεμάτος) πολυκατοικίες. Στην εποχή του Περικλή η Αθήνα ήταν μια πόλη

(πλούσιος) και (δυνατός).

6. Διαβάζω το κείμενο «Με το αυγουσιάτικο φεγγάρι στην Ακρόπολη». Βρίσκω τα επίθετα που αναφέρονται:

στην Αθήνα:

στη θάλασσα:

στα μάρμαρα:

7. Ενώνω το επίθετο με το ουσιαστικό που ταιριάζει, όπως στο παράδειγμα:

λαμπερό	•	• ουρανός
σύγχρονη	•	• μοιρολόγι
μεγάλο	•	• πόλη
πεντάμορφη	•	• κοπέλα
σιγανό	•	• φεγγάρι
γκρίζος	•	• μποτιλιάρισμα

Ένα αλληλιώτικο τσαντίρι στον Καναδά

1. Βάζω Σ στις σωστές και Λ στις λαθεμένες φράσεις.

- Οι πρώτοι μετανάστες βοηθούσαν τους συμπατριώτες τους.
- Ο γαλατάς ήταν πονετικός άνθρωπος.
- Οι οκτώ μετανάστες είχαν στήσει το τσαντίρι τους στην πλατεία.
- Ο γαλατάς πέταξε τα χρήματα που βρήκε πάνω στον τενεκέ.
- Ο Λάμπης βρήκε δουλειά στους μετανάστες.
- Ο Κρανιδιώτης περιποιήθηκε τους άγνωστους συμπατριώτες του.

2. Γράφω τις λέξεις σε ενικό ή πληθυντικό.

Ενικός	Πληθυντικός
το κέρμα τα χρήματα
το γάλα τα σώματα
το γράμμα τα χώματα
το σκέπασμα τα καθίσματα
το όνομα τα ποιήματα
το νόμισμα

3. Γράφω τις λέξεις σε ενικό ή πληθυντικό.

Ενικός	Πληθυντικός
ο γαλα τ άς	οι γαλα τ άδες
ο παπάς
.....	οι ψαράδες
ο ανανάς
.....	οι σφουγγαράδες
ο αμαξάς
.....	οι καστανάδες
ο τενε κ ές	οι τενε κ έδες
ο καφές
.....	οι καναπέδες
.....	οι μιναρέδες

4. Νομισματοσυλλέκτης είναι αυτός που κάνει συλλογή νομισμάτων. Πώς λέγεται:

Αυτός που συλλέγει γραμματόσημα;

Αυτός που συλλέγει πίνακες;

Αυτός που συλλέγει κάρτες;

5. Γράφω τον πληθυντικό των επιθέτων και ουσιαστικών.

Ενικός

Πληθυντικός

η επιμελής μαθήτρια

το πολυετές φυτό

ο ευγενής άνθρωπος

το ευσεβές παιδί

6. Συμπληρώνω τον πίνακα και μετά φτιάχνω τέσσερις προτάσεις με τα ρήματα του πίνακα.

Ενεστώτας	Παρατατικός	Υπερσυντέλικος
τηλεφωνεί	τηλεφωνούσε	είχε τηλεφωνήσει
.....	εφτάναμε
.....	είχατε μοιράσει
δίνουν
.....	εγνώριζες
πλησιάζεις
.....	έχουν πληρώσει

-
-
-
-

7. Φτιάχνω τέσσερις προτάσεις παίρνοντας ένα ρήμα από τη στήλη των ρημάτων Α και μια λέξη ή φράση από τη στήλη Β, όπως το παράδειγμα:

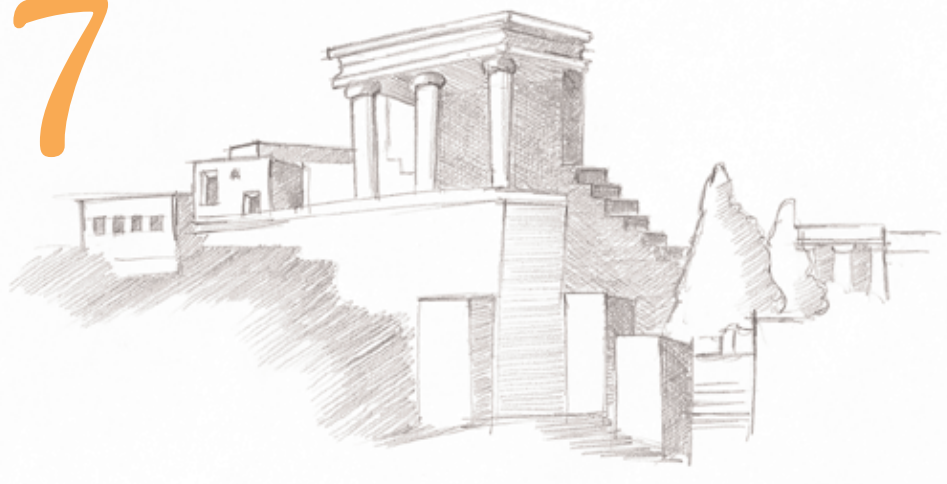
A | χώνομαι
φοβούμαι
σηκώνομαι
κρύβομαι
σκέφτομαι
ζεσταίνομαι
χρειάζομαι

B | χθες, προχθές
την περασμένη βδομάδα
τον περασμένο μήνα
πέρυσι
το καλοκαίρι που πέρασε
πριν λίγο

• Πριν λίγο ο Κώστας σηκώθηκε από το κάθισμα

-
-
-
-

Δυνατότητα στην Κρήτη

1. Περιγράψω την επίσκεψή μου σε έναν τόπο που πήγα για πρώτη φορά.

Πού πήγα;
Τι έκανα;
Τι είδα; Τι δεν είχα ξαναδεί;
Τι μου άρεσε; Τι όχι;
Τι μου φάνηκε περίεργο;
Πώς ένιωθα;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Συμπληρώνω τον παρακάτω πίνακα.

Ουσιαστικό	Επίθετο	Ρήμα
διασκέδαση	διασκεδαστικός	διασκεδάζω
	φιλόξενος	
	εντυπωσιακός	
		υπερηφανεύομαι
		φαντάζομαι
ζεστασιά		

3. Βάζω κόμμα όπου πρέπει, όπως το παράδειγμα:

Η μητέρα αγόρασε γάλα, ρύζι, ζάχαρη, φρούτα, λαχανικά και ψωμί.

- Έλληνες ζουν σε πολλά μέρη του κόσμου. Στην Αμερική την Αυστραλία την Αίγυπτο στον Καναδά την Αργεντινή τη Νότιο Αφρική και αλλού.
- Η Ελλάδα έχει πολλά νησιά. Τη Ρόδο τη Σάμο την Κέρκυρα την Κρήτη τη Σαντορίνη την Τήνο την Πάρο τη Μύκονο και πολλά άλλα.

4. Κάνω μια πρόταση χρησιμοποιώντας τη φράση που είναι σε παρένθεση.

(είμαι υπερήφανος / η)

(έχω στην καρδιά μου)

(έχω τη χαρά)

(έχω τη τύχη)

(έχω την ευκαιρία)

(δίνω την ευκαιρία)

5. Διαβάζω προσεκτικά τις παρακάτω προτάσεις και βρίσκω τη σημασία του «αν και» και του «παρόλο που».

- Αν και ζούμε μακριά από την Ελλάδα, δεν την ξεχνάμε.
- Αν και είμαι κουρασμένος, θα πάω μια βόλτα.
- Δεν ήρθε στο σπίτι, παρόλο που μου το είχε υποσχεθεί.
- Παρόλο που μου το είπες πολλές φορές, δεν το κατάλαβα.

Γράφω δυο τρεις προτάσεις με το αν και και μια με το παρόλο που.

.....

.....

.....

6. Ο δάσκαλος ρωτάει τα παιδιά πώς πέρασαν το Σαββατοκύριακο. Τα παιδιά απαντούν:

Βρίσκω τις μετοχές σε -οντας και -ώντας και γράφω δίπλα από ποια ρήματα βγαίνουν:

μιλώντας

μιλώ

.....
.....
.....
.....
.....

Τι παρατηρώ; ποιες γράφονται με -ώντας και ποιες με -οντας;

.....

.....

.....

7. Συμπληρώνω τη μετοχή του ρήματος που είναι στην παρένθεση:

- Ο Κώστας έφυγε από το σπίτι (τρέχω).
Το αυτοκίνητο ξεκίνησε (κάνω) δυνατό θόρυβο.
Ο Νίκος μιλάει (κουνώ) τα χέρια του.
Ο θεός μου ήρθε στο σπίτι (κρατώ) πολλά δώρα.

8. Συμπληρώνω τις παρακάτω προτάσεις, όπως στο παράδειγμα.

Διαβάζει εφημερίδα*ακούγοντας*..... (ακούω) το ραδιόφωνο.

- Περνούσε τον καιρό του (παίζω) ποδόσφαιρο.
- Μεγάλωνε (έχω) το νου και την καρδιά του στην Ελλάδα.
- (διαβάζω) ελληνικά βιβλία γνώρισε τον ελληνικό πολιτισμό.
- Διάβαζε το βιβλίο (πίνω) τον καφέ του.
- Περνούσε όμορφα (χορεύω), (τραγουδώ) και (διασκεδάζω).

9. Γράφω τον πληθυντικό των επιθέτων και ουσιαστικών.

Ενικός

Πληθυντικός

• αξέχαστη εντύπωση	
• αλησμόνητη επίσκεψη	
• θαυμάσια ξενάγηση	
• τυχαία συνάντηση	
• ευχάριστη ανάμνηση	
• καλή πράξη	
• εύκολη λύση	

Δύο διασκεδαστικοί διάλογοι

1. Βάζω στη σωστή σειρά τις λέξεις και φτιάχνω προτάσεις.

- κιλά/θέλετε/Πόσα/παρακαλώ/κρέας;

.....

- ώρα/θέλω/Πόση/παρακαλώ/για να/στο χωριό/πάω;

.....

- Έκανα/έχασα/και/κιλά/δίαιτα/τεσσεράμισι

.....

Μαθαίνω να χρησιμοποιώ το παρακαλώ κάνοντας διαλόγους με συμμαθητές μου.

- – Σας παρακαλώ, μου λέτε τι ώρα είναι;
- Μου λέτε, σας παρακαλώ, τι ώρα είναι;
- Τι ώρα είναι παρακαλώ;
- – Περάστε. Παρακαλώ.
- – Φέρε μου, σε παρακαλώ, έναν καφέ.
- – Ευχαριστώ πολύ.
- Παρακαλώ!

2. Γράφω ένα διάλογο, στον οποίο θα υπάρχουν και οι λέξεις παρακαλώ και ευχαριστώ.

.....

.....

.....

.....

3. Αντιστοιχίζω την πρώτη με τη δεύτερη στήλη για να δείξω τη σωστή σημασία των φράσεων.

Πόσο κάνει;	•	•	ερώτησε
Δε μου κάνει	•	•	περπατώ
Κάνε γρήγορα	•	•	κοστίζει
Κάνω περίπατο	•	•	δε μου ταιριάζει
Έκανε ένα κορίτσι	•	•	γέννησε
Έκανε μια εκατοσταριά μέτρα	•	•	βάδισε
Έκανε μια ερώτηση	•	•	τα μπέρδεψε
Τα έκανε θάλασσα	•	•	μην καθυστερείς

4. Παίρνω λέξεις από τον παρακάτω πίνακα και σχηματίζω φράσεις - ερωτήσεις. Πρώτα τις λέω φωναχτά και μετά γράφω τέσσερις.

πού	θέλεις	το τρένο;
πότε	είναι	να πας;
πόσο	φεύγει	το κρέας;
ποιο	κοστίζει	το σπίτι σου;

.....

.....

.....

.....

5. Πρώτα λέω και μετά γράφω τις ερωτήσεις που αντιστοιχούν στις υπογραμμισμένες λέξεις:

- Θέλω τρία κιλά κρέας.
- Το πλοίο φεύγει στις 7:30.
- Θα με περιμένει μπροστά στο άγαλμα.
- Θα είμαι στην Αθήνα στις 6 Αυγούστου.

Ο Κώστας θέλει να πάει στο ταχυδρομείο, αλλά δεν ξέρει που είναι. Προσέχω με ποιον τρόπο μπορεί να κάνει τις σχετικές ερωτήσεις.

- Πού είναι το ταχυδρομείο παρακαλώ;
- Ξέρετε, παρακαλώ, πώς θα βρω το ταχυδρομείο;
- Με συγχωρείτε, μπορείτε να μου πείτε πού είναι το ταχυδρομείο;
- Πώς μπορώ, παρακαλώ, να πάω στο ταχυδρομείο;

 6. Φαντάζομαι ότι βρίσκομαι στην Αθήνα και θέλω να επισκεφτώ την Ακρόπολη. Κάνω και εγώ ερωτήσεις, όπως τα προηγούμενα παραδείγματα.

.....

.....

.....

.....

.....

7. Βάζω στη σωστή θέση τα ρήματα: θα δεις, θα στρίψεις, θα συναντήσεις, θα κάνεις, θα πάρεις, θα προχωρήσεις

Ερώτηση

Ξέρετε, παρακαλώ, πώς θα βρω την οδό Κολοκοτρώνη;

Απάντηση

Για να πας στην οδό Κολοκοτρώνη ίσια μπροστά. Στη δεύτερη διασταύρωση αριστερά. Εκεί μια πλατεία. το γύρο της πλατείας και το δρόμο δεξιά. Στα εκατό μετρα την οδό Κολοκοτρώνη!

Η Γενική	
Ενικού αριθμού ποιανού τα φύλλα του δέντρου	Πληθυντικού αριθμού ποιανών τα φύλλα των δέντρων

8. Γράφω τη γενική ενικού και πληθυντικού των παρακάτω ουσιαστικών:

Ονομαστική	ο δρόμος	ο πελάτης	το κιλό	η ερώτηση	ο κήπος	η πόλη
Γενική ενικού	του δρόμου					
Γενική πληθυντικού	των δρόμων					

Σχηματίζω φράσεις, όπως το παράδειγμα:

δέντρο - δρόμος:	Το δέντρο του δρόμου	Τα δέντρα των δρόμων
φωνή - κηπουρός:
πελάτης - μαγαζί:
αλλαγή - ταχύτητα:
σελίδα - βιβλίο:
άρωμα - λουλούδι:

9. Συνδυάζω τις ερωτήσεις με τις απαντήσεις τους.

Ερωτήσεις

Απαντήσεις

<p>α. Τι κάνεις, όταν σε φωνάζει ο πατέρας ή η μητέρα σου;</p> <p>β. Τι κάνεις, όταν έρχεται στο σπίτι σου ένας φίλος (μια φίλη) σου για να σε δει;</p> <p>γ. Τι κάνεις, όταν ο μικρός (η μικρή) σου αδελφός (αδελφή) σ' ενοχλεί;</p> <p>δ. Ένας φίλος (μια φίλη) σου προσφέρει ένα δώρο. Εσύ τότε τι κάνεις;</p> <p>ε. Αν ένας (μια) συμμαθητής (συμμαθήτρια) σου δεν καταλαβαίνουν τις ασκήσεις των Ελληνικών, εσύ τι κάνεις;</p>	<p>A. Του (της) προσφέρω κάτι.</p> <p>B. Του (της) λέω να καθίσει ήσυχα.</p> <p>Γ. Του (της) απαντώ αμέσως.</p> <p>Δ. Του (της) εξηγώ και τον (την) βοηθώ.</p> <p>E. Του (της) λέω "ευχαριστώ πολύ".</p>
--	---

Απάντηση:

Ερωτήσεις	α	β	γ	δ	ε
Απαντήσεις	Γ				

Το μοιρασμένο φλουρί της Βασιλόπιτας

1. Βάζω σωστό (Σ) ή λάθος (Λ) στις παρακάτω προτάσεις σύμφωνα με το κείμενο.

- Το φλουρί έπεσε στο κομμάτι των αγίων.
- Ο πατέρας συνήθιζε να βάζει στη βασιλόπιτα μια ασημένια λίρα.
- Όταν ο γερο-ζητιάνος πήρε τη μισή λίρα δεν μπορούσε να πιστέψει πως κρατούσε χρυσάφι στα χέρια.
- Τα αδέρφια του Πέτρου τον έλεγαν «ο σύντροφος του ζητιάνου» για να τον πειράξουν.
- Όταν ο πατέρας μοίρασε την βασιλόπιτα, ξέχασε να κόψει το κομμάτι του σπιτιού.

2. Διαλέγω και γράφω από τις παρακάτω ευχές αυτές που θα ταίριαζαν να γράψω σε μια πρωτοχρονιάτικη κάρτα που θέλω να στείλω σε ένα πρόσωπο της οικογένειάς μου ή σε ένα φίλο μου.

Καλές διακοπές.

Καλό ταξίδι.

Να ζήσεις.

Και του χρόνου.

Περαστικά.

Να σε χαιρόμαστε.

Χρόνια Πολλά.

Χριστός Ανέστη.

Να τα εκατοστήσεις.

Καλό μήνα.

Καλή Ανάσταση.

Να σας ζήσει.

Καλή επιτυχία.

Καλή χρονιά.

Καλορίζικο.

Καλά Χριστούγεννα.

Καλό Σαββατοκύριακο.

Ευτυχισμένος ο καινούριος χρόνος.

.....

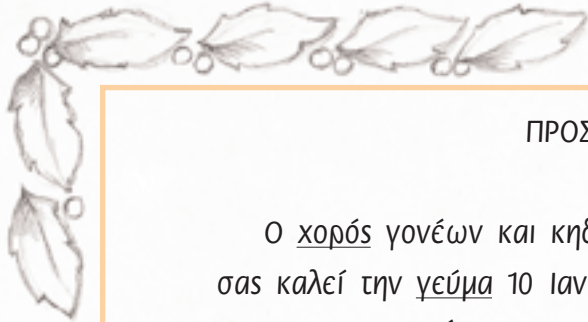
.....

.....

.....

3. Διαβάζω την παρακάτω «τρελή» πρόσκληση. Βρίσκω τη σωστή θέση των υπογραμμισμένων λέξεων και την ξαναγράφω.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Ο χορός γονέων και κηδεμόνων του σχολείου μας σας καλεί την γεύμα 10 Ιανουαρίου 2000 και ώρα μ.μ. για το συγκρότημα της πρωτοχρονιάτικης πίτας. Θα ακολουθήσει σύλλογος με ελληνικούς μεζέδες και Δευτέρα με το παραδοσιακό κόψιμο «Διόνυσος».

ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ !

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Η πίτα που φτιάχνουμε την Πρωτοχρονιά για τον Άγιο Βασίλη είναι η γνωστή μας βασιλόπιτα. Γράφω με μια λέξη πως λέγεται :

η πίτα με σπανάκι	σπανακόπιτα
η πίτα με τυρί
η πίτα με λουκάνικο
η πίτα με κρέας
η πίτα με χόρτα
η πίτα με καρύδια
η πίτα με γιαούρτι
η πίτα με κολοκύθα
η πίτα με μήλα

5. Συμπληρώνω το διάλογο με τις λέξεις που είναι μέσα στην παρένθεση.

(Τον, του, μου, σου, το, του, σου, μου, μας)

- Έστειλες το γράμμα στον Άϊ-Βασίλη;
- Ναι, έστειλα.
- Τί ζητησες να φέρει την Πρωτοχρονιά;
- Τίποτα για τον εαυτό
- Τίποτα ; Τότε για ποιο λόγο έγραψες το γράμμα;
- Ήθελα να πω να δώσει φέτος το δώρο στον Αγησίλαο.
- ξέρεις τον Αγησίλαο ;
- Εννοείς το φτωχό αγόρι που μένει απέναντί
- Ακριβώς.
- Κι εσύ; Θα μείνεις χωρίς δώρο;
- Όχι, βέβαια. Θα φέρουν οι παππούδες και οι θείοι μου.
- Μπράβο , αξίζεις συγχαρητήρια.

6. Βρίσκω και γράφω τα δέκα ζευγάρια των ομόηχων λέξεων που υπάρχουν μέσα στον πίνακα.

η λίρα	η σκηνή	σήκω	η κλήση
η ψηλή	τα χείλια	το σκοινί	το βάζο
τα τείχη	κλείνω	χίλια	βάζω
η τύχη	η κλίση	η ψιλή	κλίνω
το κλήμα	το σύκο	η λύρα	το κλίμα

η λίρα	η λύρα
.....
.....
.....
.....

Έπειτα συμπληρώνω τις παρακάτω προτάσεις διαλέγοντας τη σωστή λέξη μέσα από την παρένθεση.

- (λύρα / λίρα)
 Το νόμισμα της Αγγλίας είναι η
 Στην Κρήτη παίζουν
- (κλίνω / κλείνω)
 Έχω μάθει να τα ρήματα στον Αόριστο.
 την πόρτα κάθε φορά που μπαίνω στο σπίτι.
- (σύκο / σήκω)
 Έφαγα ένα.....
 επάνω.
- (κλίμα / κλήμα)
 Στον κήπο μας φυτέψαμε ένα
 Το της Ελλάδας είναι μεσογειακό.
- (ψιλή / ψηλή)
 Χθες έπεσε βροχή.
 Η Κατερίνα είναι πιο από τη μητέρα της.

– (κλήση / κλίση)

Ο τροχονόμος έδωσε στον οδηγό γιατί πέρασε με κόκκινο.

Από μικρός είχα στις ξένες γλώσσες.

– (σκοινί / σκηνή)

Ο ηθοποιός ανέβηκε στη γελώντας δυνατά.

Φέρε ένα κομμάτι να δέσω το δέμα.

– (τύχη / τείχη)

Δεν έχει καθόλου

Παλιά τα προστάτευαν τις πόλεις από τους εχθρούς.

– (χείλια / χίλια)

Ο αδερφός μου ξέρει να μετρά μέχρι το

Τα του στέγνωσαν από τη δίψα.

– (βάζο / βάζω)

Το είναι γεμάτο λουλούδια.

..... τα παπούτσια μου.

7. Ξαναγράψω τις παρακάτω προτάσεις προσθέτοντας τις λέξεις της παρένθεσης όπου ταιριάζουν για να δείξω ότι θέλω να τονίσω κάτι.

Τα πρωτοχρονιάτικα δώρα θα ήθελα να τους τα δώσω με το χέρι μου.

(εγώ)

Τα ρούχα δώστε τα στους φτωχούς.

(αυτά)

Εσύ μου υποσχέθηκες πως θα πούμε μαζί τα κάλαντα.

(ο ίδιος)

Μου έτυχε φέτος το φλουρί της βασιλόπιτας.

(εμένα)

8. Διαβάζω πρώτα και μετά λέω την παρακάτω αγιοβασιλιάτικη ιστορία μετατρέποντας τα ρήματα που είναι υπογραμμισμένα από τον Ενεστώτα στον Αόριστο. Ξαναγράφω την πρώτη παράγραφο.

Ο Άϊ-Βασίλης και η βασιλόπιτα

Κάποτε, ο έπαρχος της Καππαδοκίας αποφασίζει να στείλει τους στρατιώτες του για να καταλάβουν την Καισάρεια. Μόλις ο επίσκοπος της Καισάρειας, ο Βασίλειος, μαθαίνει το κακό που περιμένει την πόλη του, καλεί τους άρχοντες και το λαό για να τους μιλήσει. Τους ζητά να δώσουν ό,τι μπορούν από τα πλούτη τους για να σώσουν την πόλη. Μέχρι τα μεσάνυχτα ένας μεγάλος σωρός από χρυσαφικά και κοσμήματα συγκεντρώνεται μπροστά στην Μητρόπολη. Κι ενώ όλοι περιμένουν να ξημερώσει, για να πάει ο Βασίλειος να συναντήσει τον έπαρχο στο στρατόπεδό του, ξαφνικά, φτάνει η είδηση πως οι εχθροί αποχωρούν. Χαρούμενες φωνές γεμίζουν την πόλη.

Το άλλο πρωί ο Βασίλειος σκέφτεται να επιστρέψει τα χρυσαφικά στους πολίτες. Επειδή, όμως, ο καθένας θα κοίταζε να πάρει το καλύτερο, διατάζει τους υπηρέτες να φτιάξουν ψωμάκια. Μέσα σε αυτά προσάξει να βάλουν από ένα χρυσαφικό και να τα μοιράσουν αμέσως σε όλα τα σπίτια.

Οι άνθρωποι βλέποντας τα κρυμμένα χρυσαφικά, νομίζουν ότι έγινε θαύμα. Γι' αυτό αποφασίζουν να ψήνουν κάθε χρόνο μια πίτα που μέσα της θα ρίχνουν ένα χρυσό ή ασημένιο νόμισμα για να θυμούνται πάντοτε αυτό το γεγονός.

Πηγή: Καραπατάκης Κ., Το Δωδεκάμερο, εκδ. Παπαδήμας, Αθήνα, 1981

Κάποτε ο έπαρχος της Καππαδοκίας **αποφάσισε** να στείλει τους στρατιώτες του για να καταλάβουν την Καισάρεια.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Το παιχνίδι της Πρωτοχρονιάς

Η παράδοση θέλει την παραμονή της Πρωτοχρονιάς να παίζουμε όλοι μαζί κάποιο παιχνίδι. Μπορείς να προτείνεις ένα διαγωνισμό «ντάμας» σε σκακιέρα που εσύ θα έχεις φτιάξει.

Υλικά:

- δυο φύλλα χαρτόνι 32 x 32 εκατοστά,
- χρώματα,
- χάρακας,
- διαβήτη,
- κόλλα,
- ψαλίδι

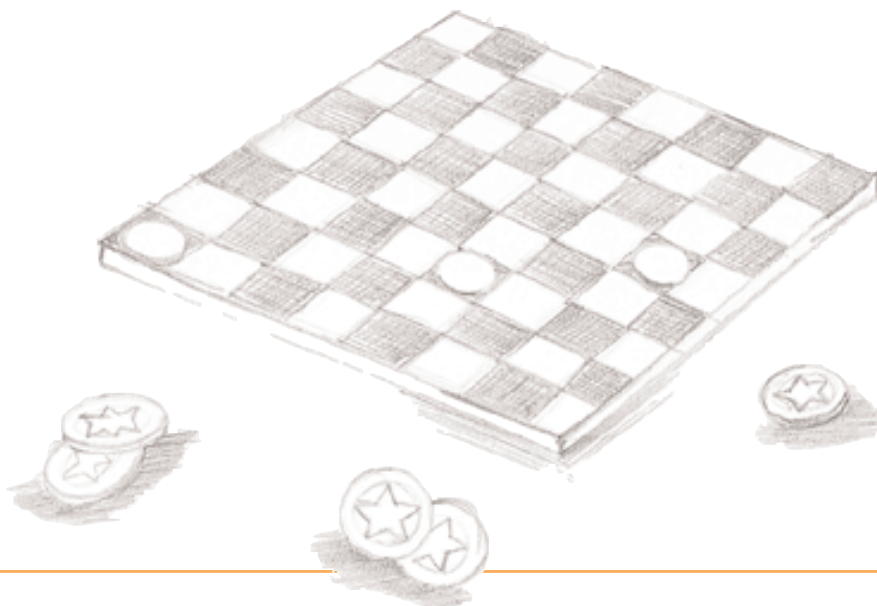

Εκτέλεση:

Πάρε ένα χαρτόνι και σχεδίασε 64 τετραγωνάκια με πλευρά 4 εκατοστά (8 τετράγωνα σε κάθε σειρά). Ζωγράφισε ύστερα τη σκακιέρα, έτσι ώστε τα χρώματα να εναλλάσσονται (όπως βλέπεις στην εικόνα).

Για να φτιάξεις τα πιόνια, κόψε στο άλλο χαρτόνι 48 κυκλάκια με διάμετρο περίπου 3 εκατοστά. Στα 12 από αυτά ζωγράφισε και χρωμάτισε ένα κόκκινο αστέρι και στα άλλα ένα πράσινο αστέρι. Για να είναι τα πιόνια πιο γερά, κόλλησε στο καθένα πιόνι ένα από τα υπόλοιπα 24 κυκλάκια.

Από το βιβλίο «Έρχονται Χριστούγεννα», μετάφραση Παπασταύρου Α., εκδ. Πατάκης, Αθήνα, 1998

Τι ζώδιο είσαι;

1. Διαβάζω τις προτάσεις. Υπογραμμίζω τα ρήματα που δείχνουν τι θα γίνει στο μέλλον μια φορά και βάζω σε κύκλο τα ρήματα που δείχνουν τι θα γίνεται στο μέλλον συνέχεια.

Κριός: Θ' αποκτήσετε αισιοδοξία και θα δημιουργήσετε για να κατακτήσετε όλο τον κόσμο. Όταν θα γνωρίζετε το μέτρο, θα νιώθετε ευχάριστα.

Δίδυμοι: Οι μέρες που θα έρθουν, θ' αποκτήσουν ιδιαίτερη σημασία για σας.

Λέων: Στο μέλλον θα λύσετε τα οικονομικά σας ζητήματα με τον καλύτερο τρόπο.

Τοξότης: Θα ζήσετε έντονες συγκινήσεις. Θα βρίσκετε λύσεις στα μεγάλα οικονομικά προβλήματα που θα έχετε.

Ζυγός: Οι επαφές σας αυτή την περίοδο θα παίζουν ένα σημαντικό ρόλο στη ζωή σας. Θα κάνατε φίλους που θα σας αγαπούν.

2. Διαβάζω τα παραδείγματα. Συμπληρώνω τους πίνακες .

Μέλλοντας (ενεργητική φωνή)

εγώ	θα λύνω	εγώ	θα δημιουργήσω
εσύ	θα λύνεις	εσύ	θα δημιουργήσεις
αυτός, ή, ό	θα λύνει	αυτός, ή, ό	θα δημιουργήσει
εμείς	θα λύνουμε	εμείς	θα δημιουργήσουμε
εσείς	θα λύνετε	εσείς	θα δημιουργήσετε
αυτοί, ές, ά	θα λύνουν	αυτοί, ές, ά	θα δημιουργήσουν

εγώ	εγώ
εσύ	εσύ	θα αγαπήσεις
αυτός, η, ο,	αυτός, ή, ό
εμείς	εμείς
εσείς	εσείς
αυτοί, ες, α,	θα παίζουν	αυτοί, ές, ά

Ενεστώτας = τι κάνω τώρα
Μέλλοντας = τι θα κάνω αργότερα

3. Τι κάνω τώρα

Ενεστώτας

βλέπω
λέω
τρώω
πηγαίνω
βρίσκω
πίνω

Τι θα κάνω: σε λίγο, αργότερα, αύριο, σε μια εβδομάδα, σ' ένα μήνα, σ' ένα χρόνο

Μέλλοντας

θα δω
θα πω
θα φάω
θα πάω
θα βρω
θα πιω

Ενώνω το σωστό όπως το παράδειγμα:

εγώ •	• θα πάνε	εγώ •	• θα πει
εσύ •	• θα πάμε	εσύ •	• θα πούμε
αυτός, ή, ό •	• θα πας	αυτός, ή, ό •	• θα πω
εμείς •	• θα πάτε	εμείς •	• θα πεις
εσείς •	• θα πάω	εσείς •	• θα πουν
αυτοί, ές, ά •	• θα πάει	αυτοί, ές, ά •	• θα πείτε

4. Η Μαρία διαβάζει το ωροσκόπιό της. Την βοηθώ συμπληρώνοντας με το ρήμα της παρένθεσης, όπως το παράδειγμα:

Το βράδυ**θα δεις**.... (βλέπω) καλούς φίλους και θα (λέω) για τα περασμένα. Όλοι μαζί (πηγαίνω) σ' ένα καλό εστιατόριο, θα (τρώω) και θα (πίνω) πολύ. Εκεί θα (βρίσκω) κι άλλους γνωστούς.

5. Υπογραμμίζω στις παρακάτω προτάσεις τα ρήματα που μου λένε «τι θα κάνω». Τα χωρίζω σε δύο στήλες όπως το παράδειγμα:

Παρθένος: Θα συναντήσετε κάποιο πρόσωπο που έχετε να το δείτε χρόνια και θα σας δώσει ένα πανάκριβο δώρο.

Καρκίνος: Ο Ερμής σε συνδυασμό με την Αφροδίτη θα σας επηρεάζουν θετικά.

Τοξότης: Θα καλέσετε τους φίλους σας σε τραπέζι και η μαμά σας θα θυμώσει πολύ.

Σκορπιός: Θα πάρετε προαγωγή στο σχολείο και θα γίνετε δασκάλα. Θα λάμπετε από ευτυχία.

Ζυγός: Σύντομα το σχολείο θα τελειώσει. Κλείστε τα βιβλία. Όλη μέρα θα χορεύετε και θ' ακούτε μουσική.

Θα κάνω κάτι χωρίς συνέχεια ή επανάληψη

Θα κάνω κάτι συνέχεια, με επανάληψη

Μέλλοντας στιγμιαίος

Μέλλοντας εξακολουθητικός

θα συναντήσετε

θα συναντάτε

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

6. Γράφω σε τρεις τέσσερις γραμμές τι θα ήθελα να διαβάσω στο ωροσκόπιό μου.

.....
.....
.....
.....

7. Να πάρετε ρήματα από το κουτί και χρησιμοποιώντας τις λέξεις «να, θα, αν, μη, δεν» να σχηματίσετε φράσεις, όπως στο παράδειγμα:

- Να προσέχετε, μην μπλέξετε.
- Αν προσέχετε, θα καταφέρετε να γράψετε.
- Συνεχίστε να γυμνάζεστε.

γίνετε, προσέχετε, προσέξετε, μπλέξετε, ταξιδέψετε, τσιμπήσετε, φανείτε, εξετάστε, πιστεύετε, καταφέρετε, συνεχίστε, γυμναστείτε, έχετε, συναντήσετε, περπατάτε, δυναμώσετε, γράψετε, γυμνάζεστε

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

γιατί, ότι, όταν είναι σύνδεσμοι

8. Συνδέω τις προτάσεις χρησιμοποιώντας κάθε φορά το σύνδεσμο που ταιριάζει:
(γιατί, ότι, όταν)

Μη μου πεις Αμαλία.

Ακόμα ασχολείσαι με ωροσκόπια και προβλέψεις.

.....
.....

Μην αγνοήσετε τις εκκρεμότητες που υπάρχουν.

Θα χάσετε πολύτιμο χρόνο.

.....
.....

Θα νιώσετε καλύτερα.

Θα βελτιωθούν τα οικονομικά σας.

.....
.....

9. Συμπληρώνω τις παρακάτω φράσεις με ρήματα που ακούω να χρησιμοποιούν οι δάσκαλοί μου / οι δασκάλες μου στην τάξη.

1. Απάντισε / απαντήσετε	(Απαντώ) στην ερώτηση.
2. /	(Διαβάζω) το κείμενο.
3. /	(Προσέχω) αυτό που λέει ο συμμαθητής σου.
4. /	(Γράφω) ένα ποίημα.
5. /	(Κοιτάζω) τις εικόνες.
6. /	(Ακούω) την κασέτα του μαγνητοφώνου.

Θ Μαρούκος

11

1. Στις παρακάτω φράσεις υπογραμμίζω τα ρήματα. Μετά τα συνδέω με τα ρήματα της διπλής στήλης και αριθμώ (1-5) τις φράσεις για να δείξω τη σειρά της ιστορίας.

☐ Το γαϊδούρι ξάπλωσε μέσα στο νερό.	•	• σηκώνω
☐ Τον φόρτωσε με δυο καλάθια.	•	• σαμαρώνω
☐ Το φορτίο δεν το σήκωναν τα πόδια του.	•	• ελαφρώνω
☐ Το αφεντικό σαμάρωσε τον Μαρούκο.	•	• φορτώνω
☐ Το φορτίο ελάφρωσε.	•	• ξαπλώνω

2. Γράφω τις λέξεις στην οικογένεια που ανήκουν:

αλατισμένος	δυναμώνω	γλυκαίνω
αλατίζω	ανάλατος	αλατιέρα
γλύκισμα	αδύναμος	δυναμωτικός
γλύκα	δυνατός	δυνάμωμα
γλυκομίλητος	γλυκός,	γλύκισμα

αλατίζω	δύναμη	γλυκός
.....
.....
.....
.....

3. Κυριολεξία και μεταφορά.

Όταν χρησιμοποιούμε λέξεις ή φράσεις με την κανονική τους σημασία λέμε ότι έχουμε **κυριολεξία**. Π.χ. Το φάρμακο είναι πικρό.

Πολλές φορές όμως χρησιμοποιούμε τις λέξεις ή τις φράσεις με διαφορετική σημασία από την κανονική.

Τότε λέμε ότι έχουμε **μεταφορά**. Π.χ. Η ζωή είναι πικρή.

Βάζω Κ, όπου είναι *κυριολεξία* και Μ, όπου είναι *μεταφορά* όπως το παράδειγμα:

έχει	→ χρυσό ρολόι	☒ Κ
	→ χρυσή καρδιά	☒ Μ
	→ χρυσή αλυσίδα	☒ Κ
έχασε	→ τα λεφτά του	☐
	→ το λεωφορείο	☐
	→ τα μυαλά του	☐
βγήκε	→ στο παράθυρο	☐
	→ βόλτα	☐
	→ από τα ρούχα του	☐
μασάει	→ τσίκλα	☐
	→ τα λόγια του	☐
	→ σίδερα	☐
έπεσε	→ από τα σύννεφα	☐
	→ από το κρεβάτι	☐
	→ στην αγκαλιά της	☐

4. Διάλεξε τη σωστή φράση και συμπλήρωσε τα κενά:

(«Έχει αυτιά γαϊδάρου», «με έχει στο μάτι», «δεν τον σήκωναν τα πόδια του»)

- Η δασκάλα δε με συμπαθεί καθόλου. Μου φαίνεται ότι
- Ο Νίκος δεν ακούει κανέναν. Δεν καταλαβαίνει τίποτα.
- Κουράστηκε τόσο πολύ που

5. Δίνω και παίρνω εντολές.

Ο Αλέξανδρος το μεσημέρι που επέστρεψε στο σπίτι του βρήκε ένα σημείωμα από τη μητέρα του.

Αλέξανδρε,

θα λείψω για λίγο από το σπίτι. Εσύ να κάνεις μπάνιο, να μαζέψεις το δωμάτιό σου, να διαβάσεις τα μαθήματά σου, να ταΐσεις το σκύλο και να τηλεφωνήσεις στο μπαμπά. Δεν θα αργήσω.

Φιλιά
Η μαμά

Γράφω πώς αλλιώς θα μπορούσε η μαμά του Αλέξανδρου να του δώσει τις εντολές:

- Κάνε μπάνιο
-
-
-
-

6. Θυμάμαι πώς δίνουμε εντολές ευγενικά!

- Άνοιξε το παράθυρο
- Μπορείς να ανοίξεις το παράθυρο;
 - Άνοιξε το παράθυρο, σε παρακαλώ.
 - Θέλεις να ανοίξεις το παράθυρο;

Γράφω κι εγώ τις παρακάτω εντολές ευγενικά:

- Φέρε μου νερό. {
- Σβήσε το φως. {
- Δώσε μου το βιβλίο. {

7. Τα παιδιά παίζουν την «τυφλόμυγα».

Δίνω τις οδηγίες στο φίλο/ στη φίλη μου.

- προχώρα ίσια μπροστά σου. (προχωρώ)
 - ! Υπάρχει ένα τραπέζι. (σταματώ)
 - δεξιά. (στρίβω)
 - κατευθείαν μπροστά. (συνεχίζω)
 - ! υπάρχει μια καρέκλα. (προσέχω)
 - αριστερά. (πηγαίνω)
 - ! υπάρχει μια πόρτα. (προσέχω)
 - Μπράβο! Κέρδισες! (βγάζω)
- τώρα το μαντήλι.

8. Συμπληρώνω τον πίνακα.

Ενικός	Πληθυντικός
το ψωμί τα αυτιά
το τσουβάλι τα ποτάμια
το γιοφύρι τα πόδια
το σφουγγάρι

9. Αντιστοιχίζω το πρώτο με το δεύτερο μέρος των προτάσεων και καταλαβαίνω τη σημασία του *παίζω* και τις γράφω πιο κάτω.

Ο ηθοποιός	έπαιζε •	• λυπητερά.
Το ραδιόφωνο	έπαιζε •	• με τη ζωή του.
Ο ακροβάτης	έπαιζε •	• τον Εθνικό Ύμνο.
Ο κόσμος	έπαιζε •	• θαυμάσια το ρόλο του.
Η καμπάνα	έπαιζε •	• στην παραλία.

.....

.....

.....

.....

.....

10. Γράφω τον ενικό των επιθέτων με ουσιαστικό και μετά γράφω τον πληθυντικό επιθέτου και ουσιαστικού.

Ενικός

ο μαύρος γάιδαρος
η μαύρη αγελάδα
το μαύρο άλογο

όμορφος

η όμορφη

το όμορφο

ο άσχημος

η άσχημη

το άσχημο

ο μεγάλος

η μεγάλη

το μεγάλο

ο αρμυρός

η αρμυρή

το αρμυρό

ο ευγενικός

η ευγενική

το ευγενικό

Πληθυντικός

οι μαύροι γάιδαροι
οι μαύρες αγελάδες
τα μαύρα άλογα

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ενότητα

12

Η πείνα και ο φόβος του Νίκου

1. Συμπληρώνω τον πίνακα των αντιθέτων, σύμφωνα με τα παραδείγματα:

α + σύμφωνο

αν + φωνήεν

δυνατός - **α**δύνατος

ικανός - **αν**ίκανος

δίκαιος - **ά**δικος

έτοιμος - **αν**έτοιμος

γνωστός -

ήσυχος -

βέβαιος -

ισχυρός -

φυσικός -

άξιος -

θρήσκος -

όμοιος -

2. Γράφω τα παρακάτω ρήματα στον Υπερσυντέλικο όπως στο παράδειγμα :

Ενεργητική φωνή		Παθητική φωνή	
Ενεστώτας	Υπερσυντέλικος	Ενεστώτας	Υπερσυντέλικος
καρφώνω	είχα καρφώσει	καρφώνομαι	είχα καρφωθεί
χρησιμοποιώ	χρησιμοποιούμαι
κρατώ	κρατιέμαι
διορθώνω	διορθώνομαι
συναντώ	συναντιέμαι

3. Συμπληρώνω τα άδεια κουτάκια στους πίνακες.

εγώ				είχα συναντήσσει
εσύ			είχες διορθώσσει	
αυτός	είχε καρφώσσει			
εμείς		είχαμε κρατήσσει		
εσείς	είχατε καρφώσσει			
αυτοί			είχαν διορθώσσει	

εγώ				είχα συναντηθεί
εσύ	είχες καρφωθεί			
αυτός			είχε διορθωθεί	
εμείς		είχαμε κρατηθεί		
εσείς	είχατε καρφωθεί			
αυτοί				είχαν συναντηθεί

4. Φτιάχνω με τις λέξεις της παρένθεσης προτάσεις προσέχοντας να είναι το ρήμα στον Υπερσυντέλικο.

(μαθητές, διορθώνω, λάθη)

.....

(φίλοι, συναντιέμαι, πέρυσι)

.....

(αυτοκίνητο, σταματώ, φανάρια)

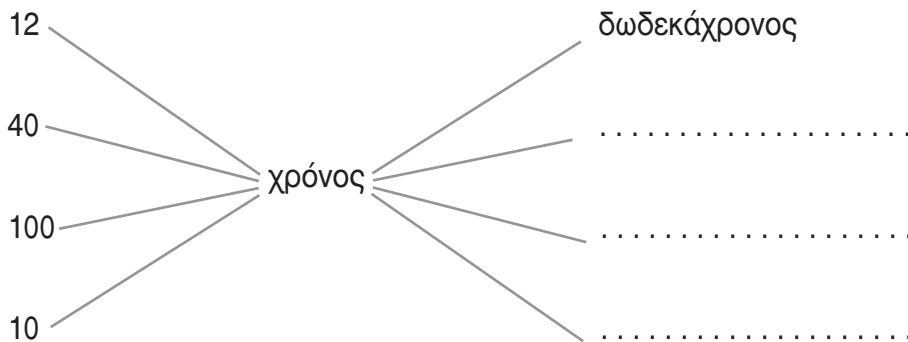
.....

5. Βάζω μέσα στα κουτάκια T για τις **ταυτόσημες** λέξεις (έχουν την ίδια ακριβώς σημασία) και Σ για τις **συνώνυμες** (έχουν περίπου την ίδια σημασία).

☐ κουραμάνα - ψωμί	☐ ξεμακραίνω - απομακρύνομαι
☐ σταθμεύω - σταματώ	☐ φρουρός - φύλακας
☐ αμάξι - αυτοκίνητο	☐ καπνοδόχος - καμινάδα
☐ περίστροφο - όπλο	☐ σοφέρ - οδηγός
☐ φαΐ - φαγητό	☐ έρημος - μόνος

6. Ενώνω τα ονόματα των αριθμών με τη λέξη χρόνος και φτιάχνω σύνθετες λέξεις.

7. Ζητώ ευγενικά, σύμφωνα με το παράδειγμα, ένα τoστ και ένα ποτήρι πορτοκαλάδα.

- (Σας) Παρακαλώ, μου δίνετε μια τυρόπιτα;
θα ήθελα ένα μικρό μπουκάλι νερό.

-
-

8. Σύμφωνα με το παράδειγμα, λέω και γράφω φράσεις.

Προτείνω

α. Λίγο ψωμί; Έναν καφέ;

β. Θέλετε λίγο ψωμί,
έναν καφέ;

γ. Μήπως θέλεις λίγο
ψωμί, έναν καφέ;

Αποδέχομαι

• Ναι ευχαριστώ.

• Ευχαρίστως.

• Ναι, μ' αρέσει το
ψωμί,
ο καφές...

Αρνούμαι

• Όχι, ευχαριστώ.

• Όχι, θα 'θελα
λίγο, ένα...

• Α, όχι.
• Δεν πίνω καφέ
τέτοια ώρα ή
Δεν μ' αρέσει το ...

δ.

.....

.....

ε.

.....

.....

ζ.

.....

.....

η.

.....

.....

9. Σύμφωνα με το παράδειγμα φτιάχνω κι εγώ φράσεις.

Δρασκελίζει την πόρτα και κρατά τις κουραμένες.
Δρασκελίζει την πόρτα κρατώντας τις κουραμένες.
Δρασκελίζοντας την πόρτα κρατά τις κουραμένες.

α. (διαβάζω) εφημερίδα και (ακούω) ραδιόφωνο.

.....
.....

β. (πίνω) και (βλέπω) τηλεόραση

.....
.....

γ. (τρέχω) και (πυροβολώ)

.....
.....

δ. (σιδερώνω) και (ακούω) μουσική

.....
.....

10. Στις παρακάτω φράσεις υπογραμμίζω τα ρήματα. Μετά τα συνδυάζω με τα ρήματα της διπλανής στήλης.

α. Μόνο ένα σπουργίτι θα χόρταινε.

•

• 1. μπαίνω

β. Ο φρουρός δεν τον προλάβαινε.

•

• 2. παραβγαίνω

γ. Ο Νίκος παράβγαινε με αθλητή ταχύτητας.

•

• 3. προλαβαίνω

δ. Ο Νίκος μπαίνει μέσα τρομαγμένος.

•

• 4. χορταίνω

Απάντηση

α	β	γ	δ
4			

Χρησιμοποιείτε αφρόλουτρο «Μπλουμ-Μπλουμ»

1. Γράφω αυτό που λείπει, όπως στο παράδειγμα:

Χαμογελάστε (χαμογελώ) άφοβα μπροστά στον καθρέφτη σας.

Αλέξανδρε, (σημειώνω) τη διεύθυνση και τα τηλέφωνα του μαγαζιού.
 (αγοράζω) αφρόλουτρο «Μπλουμ, μπλουμ» και
 (νιώθω) υγιείς και ευτυχείς. (δροσίζω) στα γαλανά νερά της θάλασσας
 και (γνωρίζω) την ομορφιά της ελληνικής φύσης. Θα ενθουσιαστείς!

2. Γράφω τις εντολές πιο ευγενικά, όπως στο παράδειγμα:

Φέρε χαρτί και μολύβι!

{ Σε παρακαλώ, φέρε χαρτί και μολύβι!
 Γιατί δεν φέρνεις χαρτί και μολύβι;
 Θέλεις να φέρεις χαρτί και μολύβι;
 Μπορείς να φέρεις χαρτί και μολύβι;

Σημείωσε τη διεύθυνση!

{

Διάβασε την εφημερίδα!

{

Άνοιξε την τηλεόραση!

{
.....
.....
.....

Αγόρασε αφρόλουτρο!

{
.....
.....
.....

3. Οριστική και Προστακτική

- Προστακτική *Ενεστώτας*

Έλα, διάβαζε, Αλέξανδρε, σ' ακούω.

Παιδιά, διαβάζετε τις ασκήσεις από το πρόχειρό σας.

- Προστακτική *Αόριστος*

Αλέξανδρε, διάβασε τη διεύθυνση του καταστήματος που πουλάει υπολογιστές.

Παιδιά, διαβάστε τη χώρα κατασκευής του υπολογιστή.

Συμπληρώνω την προστακτική των ρημάτων στον παρακάτω πίνακα:

	Οριστική	Προστακτική	
Ενεστώτας	αδειάζω	άδειαζε	αδειάζετε
Αόριστος	άδειασα	άδειασε	αδειάστε
Ενεστώτας	διαβάζω		
Αόριστος	διάβασα		
Ενεστώτας	σημειώνω		
Αόριστος	σημείωσα		
Ενεστώτας	απλώνω		
Αόριστος	άπλωσα		
Ενεστώτας	αγοράζω		
Αόριστος	αγόρασα		

4. Διαβάζω τη διαφήμιση.

Κάνε όμορφη τη ζωή σου!

Έλα, στις χρυσές ελληνικές ακρογιαλιές.

Θα μείνεις ενθουσιασμένος από το γλυκό καιρό και τα ζεστά χαμόγελα των ανθρώπων.

Θα γνωρίσεις μια ελληνική φύση λουσμένη στο φως.

Η Ελλάδα λάμπει ολόκληρη!

Διακοπές στην Ελλάδα! Θα σου μείνουν αξέχαστες!

Ε.Ο.Τ (Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού)

Στο τέλος κάθε φράσης βάζω **K** αν είναι **κυριολεξία** και **M** αν είναι **μεταφορά**, όπως στο παράδειγμα:

όμορφη κοπέλα K

χρυσή ακρογιαλιά

γλυκό σταφύλι

έχασε τα λόγια του

ζεστή μέρα

κοιμάται βαθιά

όμορφη ζωή M

χρυσή αλυσίδα

γλυκός καιρός

έχασε την τσάντα του

ζεστή φωνή

κολυμπάει βαθιά

5. Μερικές φορές οι διαφημιστές χρησιμοποιούν υπερβολές στις διαφημίσεις για να πείσουν τους καταναλωτές να αγοράσουν κάποιο προϊόν. Διαβάζω τις παρακάτω διαφημίσεις και εντοπίζω τις υπερβολές:

Εμείς δεν πουλάμε!
ΧΑΡΙΖΟΥΜΕ!
Έπιπλα Ναβραζίδης
Ζαλόγγου 18
Χαλάνδρι

Κρέμα προσώπου P.I
Γίνε δέκα χρόνια νεότερη, μέσα σε
τρεις εβδομάδες, χρησιμοποιώντας
την κρέμα προσώπου P.I
Δέρμα δροσερό και απαλό
χωρίς ρυτίδες!

6. Αντιστοιχίζω τα ουσιαστικά με τα επίθετα που ταιριάζουν και μετά φτιάχνω τρεις προτάσεις που έχουν το συνδυασμό αυτό.

Ουσιαστικά

- κοπέλα ●
- αφρόλουτρο ●
- άνθρωπος ●
- σύννεφο ●
- δόντι ●

Επίθετα

- καινούριο
- πανέμορφη
- κάτασπρο
- υγιής
- γαλανό

-
-
-

7. Γράφω στον ενικό ή πληθυντικό επίθετα και ουσιαστικά.

Ενικός

Πληθυντικός

Ο ευτυχής άνθρωπος

.....

Η ευτυχής γυναίκα

.....

Το ευτυχές παιδί

.....

.....

οι υγιείς αιμοδότες

.....

οι υγιείς μαθήτριες

.....

τα υγιή παιδάκια

Στα δίκτυα του διαδικτύου (internet)

ενότητα

14

1. Προσέχω το /i/ των ουδέτερων ονομάτων.

Ενικός

το ψάρι

το εγγόνι

το χέρι

το μπατζάκι

Ενικός

το βράδυ

το δίκτυο

το δάκρυο

το δόρυ

Με τις παρακάτω λέξεις φτιάχνω δυο προτάσεις.

α. /ψαράς / βράδυ / δίκτυα / πηγαίνω / ψάρεμα /

β. /άγαλμα / χέρια / δόρυ / νόμισμα / κρατώ /

.....
.....

2. Συμπληρώνω τον παρακάτω πίνακα και τα κενά των προτάσεων.

Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός	
Ονομαστική	Γενική	Ονομαστική	Γενική
το χρήμα	του χρήματος	τα χρήματα	των χρημάτων
το νόμισμα
το άγαλμα
το ψάρεμα

Η αγορά ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή κοστίζει πολλά (χρήμα).
 Οι υπολογιστές λύνουν πολλά (πρόβλημα). Αλλά όσες δυνατότητες κι
 αν έχουν οι υπολογιστές δεν μπορούν να φτάσουν τα (χάρισμα) του αν-
 θρώπινου νου.

3. Συμπληρώνω τον παρακάτω πίνακα και μετά φτιάχνω τρεις προτάσεις σε μελλοντικό χρόνο.

Ενεστώτας: Κάνω κάτι τώρα και συνεχώς.

Μέλλοντας εξακολουθητικός: Θα κάνω κάτι συνέχεια και εξακολουθητικά.

Μέλλοντας στιγμιαίος: Θα κάνω κάτι μια στιγμή (χωρίς συνέχεια και χωρίς επανάληψη).

<i>Ενεστώτας:</i>	<i>Μέλλοντας εξακολουθητικός:</i>	<i>Μέλλοντας στιγμιαίος:</i>
εγώ δίνω	εγώ θα δίνω	εγώ θα δώσω
εμείς σκουπίζουμε		
εγώ αγοράζω		
εγώ ακούω		
αυτό κοστίζει		
εσύ αφήνεις		
εγώ ερωτώ		
εμείς σταματούμε		
εμείς σταματάμε		
αυτοί επικοινωνούν		
εγώ ξοδεύω	εγώ θα ξοδεύω	εγώ θα ξοδέψω
εμείς γράφουμε		
αυτές κοιτάζουν		
αυτά παίζουν		

4. Μετατρέπω τις προτάσεις σε ενικό ή πληθυντικό.

- Πόσα χρήματα θα ξοδέψεις;

.....

- Έχω πολλή δουλειά.

.....

- Πού τις μάθατε αυτές τις λέξεις;

.....

- Φοβάμαι αυτό το μηχάνημα.

.....

- Εσύ τι θα αγοράσεις;

.....

- Όταν έχουμε πονοκέφαλο αφήνουμε τα μηχανήματα.

.....

5. Διαβάζω τις παρακάτω προτάσεις. Ύστερα γράφω παρόμοιες προτάσεις χρησιμοποιώντας τις υπογραμμισμένες λέξεις:

Μου αρέσει να παίζω στον υπολογιστή.

Συνηθίζω να τον χρησιμοποιώ τα Σαββατοκύριακα.

Θέλω να σπουδάσω πληροφορική.

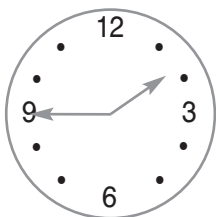
.....

.....

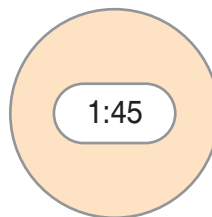
.....

.....

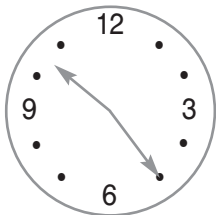
6. Λέω και γράφω την ώρα που δείχνουν τα ρολόγια με δύο τρόπους, όπως στο παράδειγμα:

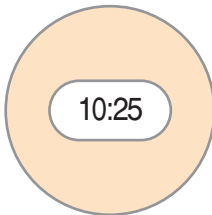
Είναι 2 παρά τέταρτο

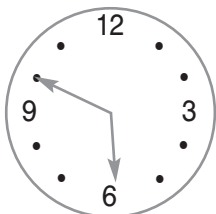
Είναι 1 και 45'

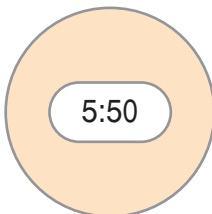
.....

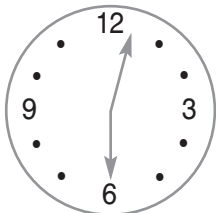
.....

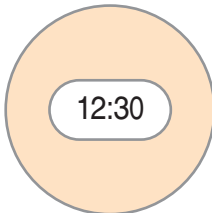
.....

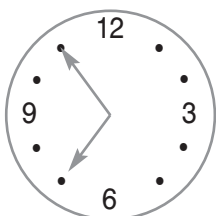
.....

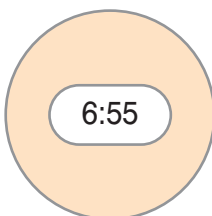
.....

.....

.....

.....

7. Διαβάζω και γράφω τις ημερομηνίες με δυο τρόπους:

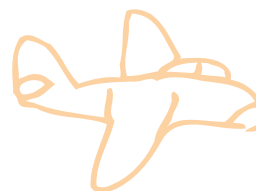
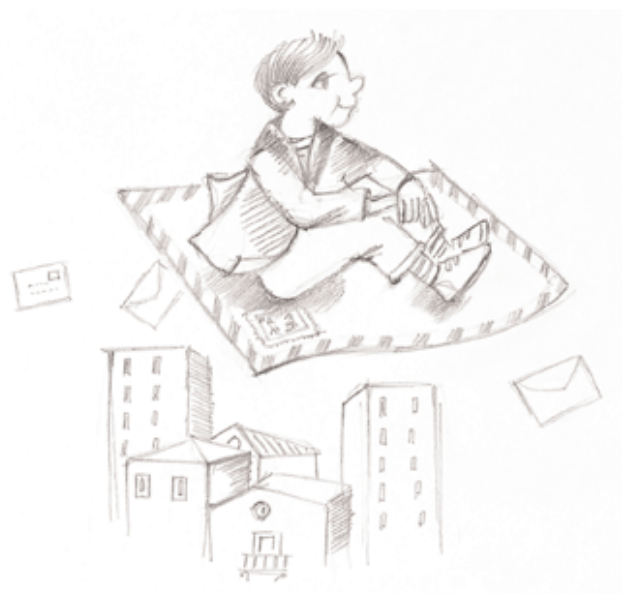
Γεννήθηκα στις 31-5-1984

Γεννήθηκα στις 31 Μαΐου του 1984

23-10-1999

3-1-1982

Τα παιδιά αλληλεπικοινωνούν

1. Συμπληρώνω όπως το παράδειγμα:

Χώρες	Κάτοικοι	Γλώσσα
Ελλάδα	Έλληνας- Ελληνίδα	Ελληνικά
Γερμανία
Αγγλία
Γαλλία
Ρωσία
Ιταλία
Τουρκία
Αυστραλία
Αμερική
Αργεντινή

2. Συμπληρώνω όπως το παράδειγμα:

Είναι από την	Κύπρο	Είναι
	Κρήτη	Είναι	Κρητικός
	Αθήνα	Είναι
	Καλαμάτα	Είναι
	Αμερική	Είναι
	Αυστραλία	Είναι

Είναι φτιαγμένος από	πέτρα	Είναι	πέτρινος
	γύψο	Είναι
	πηλό	Είναι
	χαρτί	Είναι
	γυαλί	Είναι

3. Γράφω δίπλα σε κάθε όνομα το ρήμα που ανήκει στην ίδια οικογένεια

ονόματα		ρήματα
φωνή		φωνάζω
όνομα	
ταξίδι	
χορός	
μικρός	
γλυκός	-αίνω
αρχή	
δώρο		-ίζω

4. Φτιάχνω έξι ερωτήσεις με τα ρήματα που είναι σε παρένθεση.

- (ονομάζομαι)
- (είμαι/έχω)
- (κατοικώ)
- (αγαπώ/προτιμώ)
- (εργάζομαι)
- (ομιλώ)

5. Διαβάζω το παρακάτω κείμενο και συμπληρώνω τον πίνακα:

Ο κύριος Αντώνης Παπαδόπουλος είναι από την Ελλάδα. Γεννήθηκε στην Αθήνα, αλλά ζει στο Μόναχο στην οδό Kaiser 12. Είναι πολιτικός μηχανικός και είναι 30 χρονών. Τον ελεύθερο χρόνο του γυμνάζεται, ακούει μουσική και διαβάζει.

•	
•	Όνομα
•	Επίθετο
•	Ηλικία
•	Εθνικότητα
•	Τόπος γέννησης
•	Τόπος κατοικίας
•	Διεύθυνση
•	Επάγγελμα
•	Ενδιαφέροντα
•	
•	

6. Αλληλογραφώ με κάποιον σημαίνει ότι του γράφω και μου γράφει. Πώς θα πούμε με μια λέξη;

- Κοιτάζουν ο ένας τον άλλο =
- Αγαπούν ο ένας τον άλλο =
- Μισούν ο ένας τον άλλο =
- Πειράζουν ο ένας τον άλλο =
- Βοηθούν ο ένας τον άλλο =
- Κατηγορούν η μια την άλλη =

8. Αντικαθιστώ τις υπογραμμισμένες λέξεις στις παρακάτω προτάσεις με το κατάλληλο ρήμα.

Μου έκανε δώρο ένα δακτυλίδι

Μου δύρισε ένα δακτυλίδι

- Το όνομά μου είναι Κώστας.
.....
- Το όνειρό μου είναι να γίνω αεροσυνοδός.
.....
- Ο Γιώργος σκέφτεται να κάνει ένα ταξίδι στην Ελλάδα.
.....

9. Συμπληρώνω τις προτάσεις, γράφοντας με μια λέξη τις φράσεις των παρενθέσεων.

(έχει καλή καρδιά)

- Η γιαγιά μου είναι καλόκαρδη

(έχει γαλάζια μάτια)

(έχει ξανθά μαλλιά)

- Ο αδελφός μου είναι και

(έχει μαύρα μάτια)

(έχει καστανά μαλλιά)

- Η Κατερίνα είναι και

(έχει μεγάλο σώμα)

- Ο θείος μου είναι

10. Διαβάζω τις παρακάτω ερωτήσεις και απαντήσεις.

Συνδυάζω τις απαντήσεις στις ερωτήσεις τους, γράφοντας το νούμερο κάθε απάντησης κάτω από το γράμμα της ερώτησης στην οποία ταιριάζει.

Ερωτήσεις

- α. Πόσο χρονών είσαι;
- β. Γιατί θέλεις να μάθεις ελληνικά;
- γ. Σου αρέσει να παίζεις ποδόσφαιρο;
- δ. Πού συνήθως κολυμπάς;
- ε. Πόσα αδέρφια έχεις;
- στ. Από πού κατάγονται οι γονείς σου;
- ζ. Αγαπάς τα ζώα;
- η. Τι ονειρεύεσαι να γίνεις;

Απαντήσεις

- 1. Το καλοκαίρι κολυμπώ στην θάλασσα και το χειμώνα στην πισίνα.
- 2. Ναι. Αγαπώ πολύ τα ζώα.
- 3. Έχω μιαν αδελφή πιο μεγάλη και έναν αδελφό πιο μικρό από μένα.
- 4. Για να αλληλογραφώ με τους συγγενείς μου στην Ελλάδα.
- 5. Ονειρεύομαι να γίνω αεροσυνοδός.
- 6. Είμαι 11 χρονών
- 7. Ο πατέρας μου κατάγεται από τη Μακεδονία και η μητέρα μου από την Κύπρο.
- 8. Όχι. Προτιμώ να κολυμπώ.

Ερώτηση	α	β	γ	δ	ε	στ	ζ	η
Απάντηση								

Η φτωχή και το αλάτι

16

1. Διαβάζω τις λέξεις του πίνακα και σχηματίζω φράσεις σύμφωνες με το κείμενο. Πρώτα τις λέω και μετά τις γράφω:

Το βασιλόπουλο	κάθισαν	στο τραπέζι
Το φαγητό	συγχώρεσε	ανάλατο
Οι καλεσμένοι	ήταν	την κοπέλα
Η κόρη	παντρεύτηκε	τον πατέρα

-
-
-
-

2. Ενώνω δύο λέξεις και φτιάχνω μια καινούρια λέξη:

μαχαίρια

πιρούνια

μαχαιροπίρουνα

αλάτι

πιπέρι

.....

ψωμί

τυρί

.....

γυναίκες

παιδιά

.....

χιόνι

νερό

.....

3. Λέω και γράφω με μια λέξη, όπως στο παράδειγμα.

Το παιδί του βασιλιά = βασιλιόπουλο
Το παιδί του άρχοντα =
Το παιδί του πρίγκιπα =
Το παιδί του βοσκού =
Το παιδί του παπά =
Το παιδί του Γιάννη =
Το παιδί του Χρήστου =

4. Συμπληρώνω τα κενά με τη λέξη για να.

- α. Ο πατέρας κάλεσε τις κόρες του δει πόσο τον αγαπάνε.
β. Η κοπέλα κάθισε σε μια πέτρα ξεκουραστεί.
γ. Ήθελε να πάει στην πόλη βρει δουλειά.
δ. Κοίταζε συναντήσει κανένα άνθρωπο τον ρωτήσει πως μπορεί να πάει στην πόλη.

Φτιάχνω και εγώ τρεις προτάσεις με το για να

.....
.....
.....

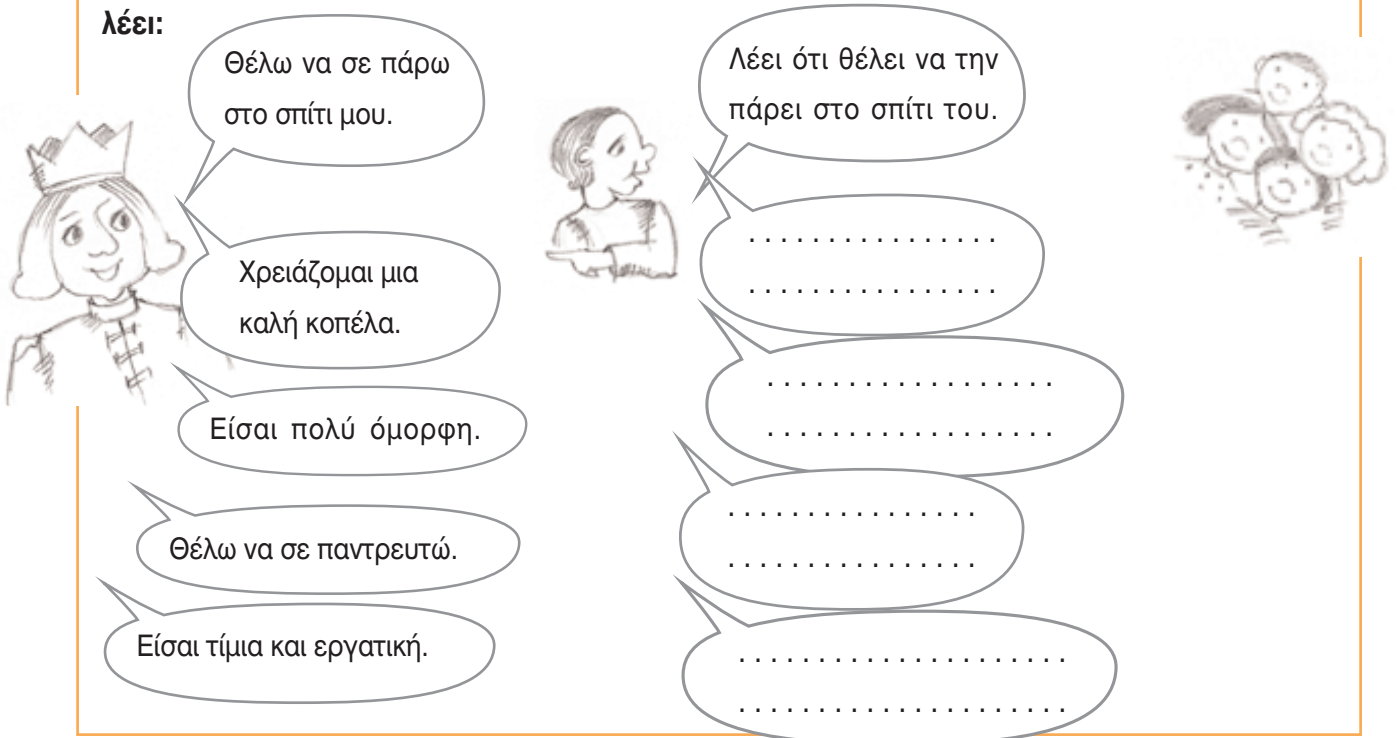
5. Συμπληρώνω, όπως το παράδειγμα:

Λάμπει σαν $\left\{ \begin{array}{l} \text{ήλιος} \\ \text{χρυσάφι} \end{array} \right.$ Είναι γλυκός σαν $\left\{ \begin{array}{l} \dots\dots\dots \\ \dots\dots\dots \end{array} \right.$
Περπατά σαν $\left\{ \begin{array}{l} \dots\dots\dots \\ \dots\dots\dots \end{array} \right.$ Κολυμπά σαν $\left\{ \begin{array}{l} \dots\dots\dots \\ \dots\dots\dots \end{array} \right.$
Είναι εργατικός σαν $\left\{ \begin{array}{l} \dots\dots\dots \\ \dots\dots\dots \end{array} \right.$ Είναι κόκκινος σαν $\left\{ \begin{array}{l} \dots\dots\dots \\ \dots\dots\dots \end{array} \right.$

6. Η Ναυσικά και ο Παύλος διαφωνούν:

σκύλος	ωραίος	Ο σκύλος μου είναι πιο ωραίος από το δικό σου.
	ήσυχος	Ναι, αλλά ο δικός μου είναι πιο ήσυχος από το δικό σου.
αδελφή	έξυπνη
	φρόνιμη
θείος	εργατικός
	πλούσιος
σπίτι	όμορφο
	μεγάλο

7. Το βασιλόπουλο μιλάει στη φτωχή κοπέλα. Μεταφέρω στους συμμαθητές μου ό,τι της λέει:

Θέλω να σε πάρω στο σπίτι μου.

Χρειάζομαι μια καλή κοπέλα.

Είσαι πολύ όμορφη.

Θέλω να σε παντρευτώ.

Είσαι τίμια και εργατική.

Λέει ότι θέλει να την πάρει στο σπίτι του.

.....

.....

.....

.....

.....

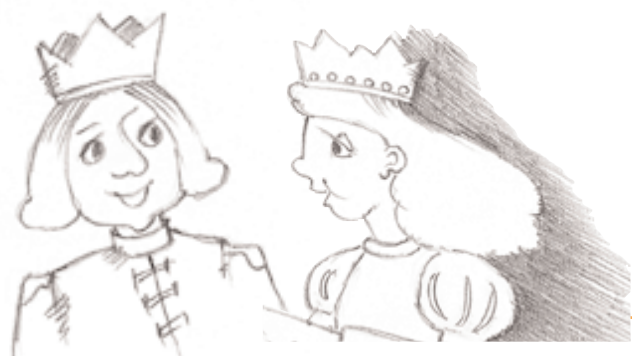
8. Ξεκουράζομαι σημαίνει το αντίθετο του κουράζομαι. Σύμφωνα με το παράδειγμα αυτό, γράφω τα αντίθετα:

βαφώ	ξεβάφω	κρεμώ	
καρφώνω	μαθαίνω
βιδώνω	φορτώνω
διπλώνω	σκεπάζω
κολλώ	σκονίζω
κουμπώνω	σφίγγω

9. Η ακροστιχίδα του αλατιού.

1. Η πρωτεύουσα της Ελλάδας
2. Το αντίθετο του σωστού
3. Αυτός που δεν έχει καθόλου αλάτι
4. Η τέταρτη μέρα της εβδομάδας
5. Ο πρώτος (μυθικός) αεροπόρος

17 Ο κυρ Μιχάλης Κάσιαλος

1. Διαβάζω τις προτάσεις. Γράφω τα υπογραμμισμένα ουσιαστικά στην Αιτιατική ενικού και πληθυντικού.

Η ζωγραφιά είναι του Κύπριου ζωγράφου Κάσιαλου.
 Όλη η ομορφιά της Κύπρου είναι ζωγραφισμένη από τον Κάσιαλο.

Η γυναίκα του πάντα τον επαινούσε.

Της άρεσε πολύ η δουλειά του.

Η εκκλησία που ζωγράφισε ήταν ένα από τα μεγάλα έργα του Κάσιαλου.

Ονομαστική	Αιτιατική	
	Ενικός	Πληθυντικός
η ζωγραφιά	τη ζωγραφιά	τις ζωγραφιές
η ομορφιά		
η γυναίκα		
η δουλειά		
η εκκλησία		

2. Συμπληρώνω τα κενά των παρακάτω προτάσεων. Χρησιμοποιώ τα θηλυκά ουσιαστικά των παρενθέσεων στον κατάλληλο τύπο.

Ο Μιχάλης Κάσιαλος ήθελε να ζωγραφίσει όλες τις (η ομορφιά) του τόπου του. Γι αυτό ριχνόταν με τα μούτρα στη (δουλειά).

Η κυρά- Ρήνη, η αγαπημένη του (γυναίκα) τον επαινούσε.
 Ο Μιχάλης Κάσιαλος ζωγράφισε μόνος του μια (η εκκλησία). Εκείνος
 πέθανε, αλλά οι (η εικόνα) που μιλούν για κείνον και την Κύπρο, την
 (η πατρίδα) του, μένουν αθάνατες.

3. Συμπληρώνω τον πίνακα.

		Γενική	
Ενικός	του αγάλματος	του νομίσματος
Πληθυντικός	των χρωμάτων
		Αιτιατική	
Ενικός	το χρώμα
Πληθυντικός	τα αγάλματα

4. Διαβάζω τις προτάσεις. Προσέχω τις υπογραμμισμένες φράσεις. Γράφω δικά μου παραδείγματα με τη φράση: από ίσαμε

Ο Μιχάλης Κάσιαλος ζωγράφισε όλους τους αγωνιστές από την αρχή ίσαμε το τέλος του αγώνα των Κυπρίων εναντίον των Άγγλων.

Ριχνόταν στη δουλειά από το πρωί ίσαμε το βράδυ.

Στο σπίτι του μπαινόβγαιναν άνθρωποι από το πρωί ίσαμε το βράδυ για να θαυμάσουν τα έργα του.
Από τα 70 του χρόνια ίσαμε το τέλος της ζωής του ζωγράφισε τις ομορφιές του τόπου του.

.....

5. Χρησιμοποιώ τις λέξεις της παρένθεσης και συμπληρώνω τον πίνακα.
 (φαρμακοποιός, υποδηματοποιός, επιπλοποιός, γελωτοποιός, αρτοποιός)

Κατασκευάζει υποδήματα (παπούτσια)	
Παρασκευάζει και πουλάει φάρμακα	
Κατασκευάζει έπιπλα	
Παρασκευάζει άρτο (ψωμί)	
Κάνει τους ανθρώπους να γελούν	

6. Συμπληρώνω τον πίνακα και μετά φτιάχνω τρεις προτάσεις.

Ενεστώτας		Αόριστος
εγώ	παντρεύομαι	εγώ παντρεύτηκα
εσείς
εγώ	λευτερώνομαι
εμείς
εγώ	σκοτώνομαι
αυτός

.....

.....

.....

.....

7. Διαβάζω το παράδειγμα. Η υπογραμμισμένη λέξη “λαϊκού” μου δίνει πληροφορίες για τη λέξη “ζωγράφου”.

Συμβουλευόμαι το κείμενο και συμπληρώνω τα κενά των προτάσεων.

Η ζωγραφιά αυτή είναι του ζωγράφου Μιχάλη Κάσιαλου.

Η ζωγραφιά αυτή είναι του λαϊκού ζωγράφου, Μιχάλη Κάσιαλου.

Ο κυρ Μιχάλης θέλησε να βοηθήσει κι αυτός στον αγώνα. Τώρα πια μπροστά στο του σπίτι μια ταμπέλα έγραφε: Μιχάλης Κάσιαλος, ζωγράφος.

Όταν ζωγράφιζε μια εκκλησία οι καμπάνες διαλαλούσαν το γεγονός.

Όμως το παραμύθι του ζωγράφου δεν τελείωσε όμορφα. Εκείνος πέθανε, μένουν όμως οι εικόνες του.

8. Συμπληρώνω πρώτα τον πίνακα και μετά φτιάχνω τρεις προτάσεις χρησιμοποιώντας ρήματα του πίνακα.

Ενεστώτας	Παρατατικός	Αόριστος
		τελείωσε
		μεγάλωσε
		σκότωσε
	έπιανε	
		έχτισε
		άρχισε
	ζωγράφιζε	
		αποφάσισε

-
-
-

9. Διαβάζω τα δυο μικρά κείμενα. Γράφω κι εγώ τις σκέψεις μου για το επάγγελμα που μ' αρέσει και που θα ήθελα να κάνω όταν μεγαλώσω.

• Μόλις ο Μιχάλης τελείωσε το Δημοτικό, τον βάλανε δίπλα σ' ένα τσαγκάρη για να μάθει την τέχνη του υποδηματοποιού.

Όταν είχε λίγο χρόνο, έπιανε πηλό κι έφτιαχνε αγαματάκια. Ό,τι μέταλλο έβρισκε το σκάλιζε για να το κάνει σαν τα παλιά νομίσματα.

Στα εβδομήντα του χρόνια έγινε ζωγράφος.

• ...» Κάποτε ήθελα να γίνω ζωγράφος. Έπειτα να γίνω συγγραφέας, ποιητής. Με τραβούσαν πάντοτε οι τέχνες. Όταν ήμουν πιο μικρός ήθελα να γίνω γεωργός. Να ζήσω μια ζωή απλοϊκή μέσα στη φύση, γιατί αγαπώ πάρα πολύ τα ζώα και τα φυτά».

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

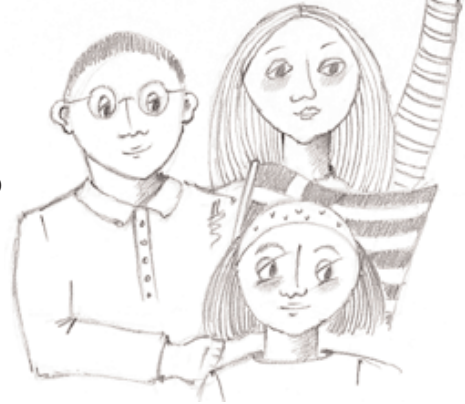
.....

.....

Ελληνικές κοινότητες στον κόσμο

1. Αντιστοιχίζω τις παρακάτω φράσεις σύμφωνα με το κείμενο, έτσι ώστε να βγαίνει σωστό νόημα.

Οι Έλληνες της διασποράς:

Διατηρούν τα ελληνικά	•	• παραδοσιακούς χορούς.
Πηγαίνουν τα παιδιά τους σε ελληνικά σχολεία	•	• θεατρικών έργων.
Μαθαίνουν ελληνικούς	•	• τις χριστιανικές γιορτές.
Διοργανώνουν παρελάσεις	•	• για να μάθουν την ελληνική γλώσσα.
Δίνουν παραστάσεις	•	• ήθη και έθιμα.
Γιορτάζουν όλες	•	• στις εθνικές γιορτές.

2. Στις ελληνικές κοινότητες που υπάρχουν σ' όλο τον κόσμο έχουν δημιουργηθεί δεκάδες σύλλογοι και ομοσπονδίες. Γράφω τα ονόματα μερικών από αυτούς βάζοντας το ουσιαστικό της παρένθεσης στον κατάλληλο τύπο όπως στο παράδειγμα.

Σύλλογος	Καστορέων	(Καστοριά)
Σύλλογος	(Αρκαδία)
Σύλλογος	(Κρήτη)
Σύλλογος	(Μακεδονία)
Σύλλογος	(Πόντος)
Ομοσπονδία	(Θεσσαλία)
Ομοσπονδία	(Νησιά Αιγαίου)

3. Αντιστοιχίζω, όπως στο παράδειγμα, για να δείξω πως αλλιώς γράφουμε τις παρακάτω λέξεις ή φράσεις με σύντομο τρόπο.

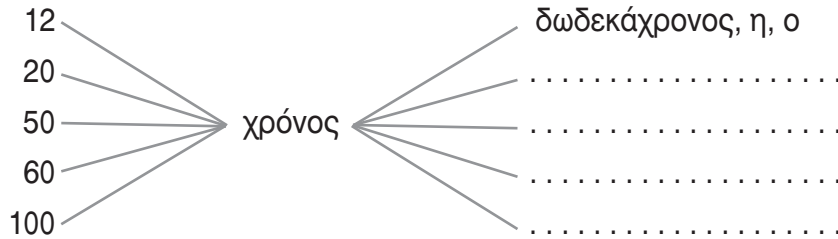
π.μ.	μετά Χριστόν
μ.μ.	και άλλα
κτλ.	πριν το μεσημέρι
κ. ά.	και τα λοιπά
π.χ.	χιλιόμετρα
μ.	μετά το μεσημέρι
μ. Χ.	προ Χριστού
π.Χ.	παραδείγματος χάρη
χλμ.	μέτρα

3. Παν + σοφός γίνεται πάνσοφος που σημαίνει *πάρα πολύ* σοφός. Κάνω κι εγώ καινούρια επίθετα και λέω αυτό που σημαίνουν.

παν	έμορφος		πανέμορφος
παν	έξυπνος	
παν	έτοιμος	
παν	ευτυχής	=
παν	ισχυρός	=
παν	ελλαδικός	
παν	ελλήνιος	
παν	ακριβός	

παν	παλαιός		παμπάλαιος
παν	πλούτος	
παν	πονηρός	=
παν	φθηνός	

6. Ενώνω τα ονόματα των αριθμών με τη λέξη χρόνος και φτιάχνω σύνθετες λέξεις, όπως στο παράδειγμα.

7. Συμπληρώνω τον πίνακα προσέχοντας την ορθογραφία και μετά σχηματίζω τρεις προτάσεις από τις φράσεις του πίνακα.

<i>Ενικός αριθμός</i>	<i>Πληθυντικός αριθμός</i>
η εθνική εκδήλωση οι ραδιοφωνικές συνεντεύξεις
η ευχάριστη είδηση οι καλλιτεχνικές εκθέσεις
η μαθητική παρέλαση οι εθνικοί χοροί
ο ραδιοφωνικός σταθμός οι πολιτιστικοί σύλλογοι
ο βοηθητικός χώρος

-
-
-

Τηλέμαχος

1. Διαβάζω προσεκτικά τις παρακάτω προτάσεις και γράφω μέσα στην παρένθεση Σ για όσες είναι σωστές και Λ για όσες είναι λάθος.

Ο Τηλέμαχος Γαβριηλίδης:

- ήταν πενήντα χρόνων, όταν πήγε στην Αυστραλία.
- είχε πολλούς συγγενείς στην Αυστραλία.
- ένιωθε μεγάλη χαρά που έκαναν το όνομά του από Τηλέμαχο Τεντ.
- αρνήθηκε να αλλάξει την θρησκεία του, την πατρίδα του ή τους δικούς του.

2. Ενώνω καθένα από τα παρακάτω επίθετα με το ουσιαστικό που ταιριάζει και γράφω, όπως το παράδειγμα.

το μικρό	•	•	μασέλα
τα καθαρά	•	•	ζωή
ο αδύνατος	•	•	τραπεζάκι
η δύσκολη	•	•	άνθρωπος
η ψεύτικη	•	•	ρούχα

το μικρό τραπεζάκι

.....

.....

.....

.....

3. Γράφω τα παραθετικά των επιθέτων, όπως το παράδειγμα.

Θετικός βαθμός	Συγκριτικός βαθμός	Υπερθετικός βαθμός
μικρός	Πιο μικρός ή μικρότερος	ο πιο μικρός ή ο μικρότερος
καθαρός
δύσκολο
μεγάλος	Πιο μεγάλος ή μεγαλύτερος	ο πιο μεγάλος ή ο μεγαλύτερος
καλός
βαθύς

μικρός μικρότερος ο πιο μικρός

4. Διαβάζω το παράδειγμα και έπειτα συγκρίνω κι εγώ χρησιμοποιώντας το επίθετο ΚΟΝΤΟΣ.

Θετικός βαθμός —→ Ο Τηλέμαχος είναι μεγάλος σε ηλικία.

Συγκριτικός βαθμός—→ Ο Τηλέμαχος είναι **πιο μεγάλος** σε ηλικία από την αδερφή του, την Ελένη.

ή

Ο Τηλέμαχος είναι **μεγαλύτερος** σε ηλικία από την αδερφή του, την Ελένη.

Υπερθετικός βαθμός—→ Ο Τηλέμαχος είναι **ο πιο μεγάλος** σε ηλικία από όλα τα αδέρφια του.

ή

Ο Τηλέμαχος είναι **ο μεγαλύτερος** σε ηλικία από όλα τα αδέρφια του.

Θετικός βαθμός—→ Ο Τηλέμαχος είναι

Συγκριτικός βαθμός—→ Ο Τηλέμαχος είναι

.....

ή

Ο Τηλέμαχος είναι

.....

Υπερθετικός βαθμός—→ Ο Τηλέμαχος είναι

.....

ή

Ο Τηλέμαχος είναι

.....

5. Μερικοί έλληνες που ζουν στο εξωτερικό συνηθίζουν να αλλάζουν τα βαπτιστικά τους ονόματα. Ν' αντιστοιχήσεις τα παρακάτω ελληνικά βαπτιστικά ονόματα με τα ξένα:

Ελληνικά βαπτιστικά	Ξένα ονόματα
Γιάννης - Ιωάννης	• Τομ
Ελένη - Λένα	• Τζων
Θανάσης - Αθανάσιος	• Πένυ
Αθανασία - Θανασία	• Άλεξ
Αλέξανδρος - Αλέκος	• Νάνου
Μιχάλης - Μιχαήλ	• Κάθριν
Αικατερίνη - Κατερίνα	• Μάικ
Παναγιώτα - Γιώτα	• Χέλεν
Χαρίκλεια - Χαρούλα	• Κλερ

6. Ξαναγράψω τις παρακάτω προτάσεις αλλάζοντας μόνο τις υπογραμμισμένες λέξεις, όπως το παράδειγμα.

- Γνώρισα αυτόν στην Αυστραλία.

Τον γνώρισα στην Αυστραλία.

- Παρακάλεσε αυτήν να πει την λέξη.

.....

- Έτσι φωνάζουν εμένα όλοι.

.....

- Αλλάζουν σε εσένα το όνομα.

.....

- Διηγήθηκε σε αυτούς την περιπέτειά του.

.....

7. τηλε: είναι αρχαία ελληνική λέξη (ομηρική) που σημαίνει **μακριά, από απόσταση**

Στα ελληνικά λέμε:	Γράφω στη γλώσσα της χώρας όπου ζω
Τηλέμαχος
τηλέφωνο
τηλεφωνώ
τηλεόραση
τηλεγράφημα
τηλεγραφώ
τηλεσκόπιο
τηλέμετρο
τηλεχειριστήριο
τηλεπαρουσιαστής
τηλεπικοινωνία

8. Μετατρέπω τις παρακάτω υποθετικές προτάσεις από αρνητικές σε καταφατικές, όπως το παράδειγμα.

Αν δεν του μιλούσες, δεν θα άκουγες τη φωνή του (δεν μίλαγες).

Αν του μιλούσες, θα άκουγες τη φωνή του (μίλαγες).

- Αν δεν τους παρακαλούσαν, δεν θα τους βοηθούσαν.

.....

- Αν δεν την ενοχλούσες, δεν θα φώναζε δυνατά.

.....

9. Σχηματίζω προτάσεις χρησιμοποιώντας τις λέξεις της παρένθεσης και σύμφωνα με τα παραδείγματα.

- Ο Τηλέμαχος είχε νοικιάσει μια καμαρούλα.
- Οι γονείς του είχαν πεθάνει από καιρό.

(αρχίζω - το παιχνίδι)

•

(δίνω - τα χρήματα)

•

(γράφω - την επιστολή)

•

(δοκιμάζω - πολλές φορές)

•

(κοκκινίζω από το θυμό)

•

10. Ξαναγράφω τις παρακάτω προτάσεις χωρίς να αλλάξει το νόημά τους χρησιμοποιώντας στη θέση του ρήματος δοκιμάζω ένα από τα ρήματα της παρένθεσης. (προσπαθεί, προβάρω, εξέτασε, νιώθουμε)

Δοκίμασε το μαχαίρι, αν κόβει.

.....

Δοκιμάζω το παντελόνι για να δω, αν μου κάνει.

.....

Δοκιμάζει να κόψει το πολύ φαγητό.

.....

Δοκιμάζουμε όχι μόνο χαρές αλλά και λύπες.

.....

11. Βρίσκω δέκα ελληνικές λέξεις που τις έχει πάρει η γλώσσα της χώρας όπου ζω και τις γράφω στις δυο στήλες.

Ελληνικές λέξεις

Λέξεις στη γλώσσα της χώρας

Βιολογία

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Η 25η Μαρτίου: Από το ημερολόγιο του Σωκράτη

1. Συμπληρώνω σωστά τον πίνακα.

Ενεστώτας	Αόριστος ενεργητικός	Αόριστος παθητικός
σκλαβώνω	σκλάβωσα	σκλαβώθηκα
.....	καμάρωσα
.....	χειροκροτήθηκα
.....	συγκίνησα
πουλώ

2. Φτιάχνω τρεις προτάσεις χρησιμοποιώντας τις παρακάτω λέξεις.

γονείς / καμαρώνω / παιδιά / παρέλαση

Έλληνες / μένω / σκλαβιά / χρόνια

Έλληνες / πολεμώ / ελευθερία / σκληρά

-
-
-

3. Φτιάχνω τρεις προτάσεις χρησιμοποιώντας τα τρία ζευγάρια ρημάτων:

πουλώ - αγοράζω / χαλώ - χτίζω / δίνω - παίρνω

-
-
-

4. Προσέχω τον πληθυντικό των παρακάτω ουδετέρων και συμπληρώνω τα κενά.

Ενικός	Πληθυντικός	Ενικός	Πληθυντικός
το έθνος	τα έθνη	το άνθος
το κράτος	τα κράτη	τα λάθη
το δάσος	τα δάση	το μέρος
.....	τα όρη		

Σχηματίζω τρεις προτάσεις με τα παραπάνω ουδέτερα.

-
-
-

5. Συμπληρώνω ενικό ή πληθυντικό των ονομάτων:

Ενικός	Πληθυντικός	Ενικός	Πληθυντικός
ο στρατηγός	η εκκλησία
.....	οι κάμποι	η πόλη
ο δάσκαλος	η παρέλαση
.....	οι σβέρκοι	η επανάσταση
η χορωδία	οι απαγγελίες

Σχηματίζω τρεις προτάσεις με τα παραπάνω ουσιαστικά.

-
-
-

Η Πρωταπριλιά

21

1. Συμπληρώνω, όπως το παράδειγμα:

Η πρώτη μέρα του Απρίλη: Πρωταπριλιά

Η πρώτη μέρα του Μάη:

Η πρώτη μέρα του χρόνου:

Η πρώτη μέρα του μήνα:

2. Τι συνηθίζουν οι άνθρωποι την Πρωταπριλιά;

Ένα από τα παρακάτω είναι το πιο συνηθισμένο.

Ποιο είναι; Υπογράμμισέ το.

- α. Να προσφέρουν δώρα στα αγαπημένα τους πρόσωπα.
- β. Να προσφέρουν ένα τριαντάφυλλο στους γονείς τους.
- γ. Τα αγόρια προσφέρουν ένα τριαντάφυλλο στα κορίτσια.
- δ. Να λένε ψέματα και να κάνουν φάρσες.

3. Αντιστοιχίζω την πρώτη με τη δεύτερη στήλη για να δείξω τη σωστή σημασία των φράσεων.

Τον πήρε τηλέφωνο	•	•	ορκίζομαι
Πήρε ένα σπίτι	•	•	του τηλεφώνησε
Παίρνω όρκο	•	•	αγόρασε
Τον πήρε ο ύπνος	•	•	γέλασε
Τον πήραν τα γέλια	•	•	τον είδα
Τον πήρε το μάτι μου	•	•	κοιμήθηκε

4. Διαβάζω τον παρακάτω διάλογο και προσέχω πότε παίρνει τόνο το **που** και το **πως**.

- Πώς και με θυμήθηκες;
- Σκέφτηκα πως σήμερα που δεν έχουμε σχολείο θα μπορούσαμε να πάμε μια βόλτα.
- Πού λες να πάμε;
- Μπορούμε να πάμε στο πάρκο.
- Ωραία! Νομίζω πως εκεί έχει ακόμη παραστάσεις το τσίρκο.
- Εντάξει. Πού θέλεις να συναντηθούμε;
- Θα σε περιμένω στο σπίτι μου.

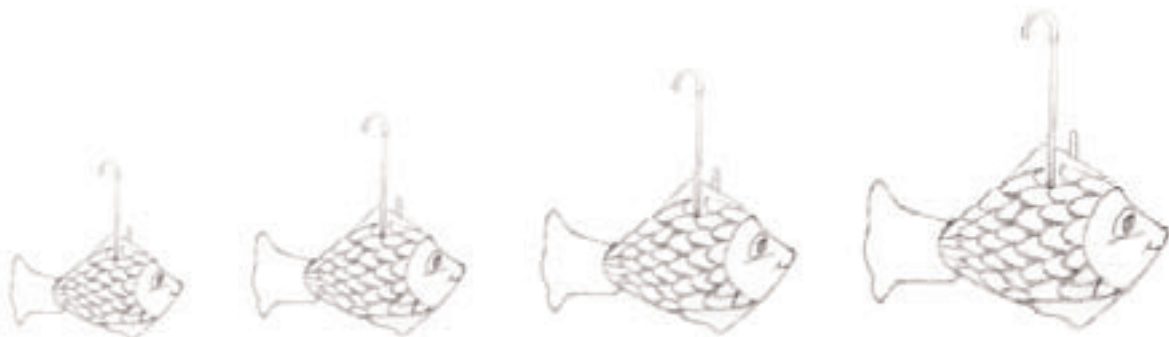
Συμπληρώνω με **που**, **πού**, **πως**, **πώς** τις παρακάτω προτάσεις:

- σου φαίνεται το φαγητό;
- Νομίζω αύριο δεν έχουμε σχολείο.
- είναι τα βιβλία σου;
- Τα χρήματα βρήκες είναι δικά μου.

πού	→	;
που	→	.
πώς	→	;
πως	→	.

5. Αντικαθιστώ το υπογραμμισμένο μέρος των προτάσεων με **που**, **πού**, **πώς**, **πως**:

- Σε ποιο μέρος (.....) έβαλες την τσάντα μου;
- Με ποιον τρόπο (.....) θα βρω το σπίτι σου;
- Η γιαγιά δε θυμόταν ότι (.....) σήμερα είναι Πρωταπριλιά.
- Το γράμμα το οποίο (.....) έστειλα, χάθηκε.

6. Παρατηρώ πως μεγαλώνει μια πρόταση:

Ποιος;

Ο Πέτρος	Τι κάνει;				
Ο Πέτρος	ζωγραφίζει	Τι;			
Ο Πέτρος	ζωγραφίζει	ένα καράβι	Πώς;		
Ο Πέτρος	ζωγραφίζει	ένα καράβι	με νερομπογιές	Πού;	
Ο Πέτρος	ζωγραφίζει	ένα καράβι	με νερομπογιές	στο τετράδιό του	Πότε;
Ο Πέτρος	ζωγραφίζει	ένα καράβι	με νερομπογιές	στο τετράδιό του	την ώρα του μαθήματος

Μεγαλώνω κι εγώ τις παρακάτω προτάσεις.

Ο παπούς φωνάζει

.....

Η γιαγιά φτιάχνει

.....

Η μητέρα τηλεφωνεί

.....

7. Ενεστώτας και Παρατατικός.

Ενεστώτας ⇒	τώρα	}	θυμάμαι		
	αυτή τη στιγμή				
Παρατατικός ⇒	χθες	}	}	συνέχεια	
	πριν			θυμόμουν	πολλές φορές
	κάποτε				

8. Προσέχω τα παρακάτω:

Ενεστώτας

εγώ	θυμ <u>ού</u> μαι
εσύ	θυμ <u>ά</u> σαι
αυτός	} θυμ <u>ά</u> ται
αυτή	
αυτό	
εμείς	θυμ <u>ού</u> μαστε
εσείς	θυμ <u>ά</u> στε
αυτοί	} θυμ <u>ού</u> νται
αυτές	
αυτά	

Παρατατικός

εγώ	θυμ <u>ό</u> μουν
εσύ	θυμ <u>ό</u> σουν
αυτός	} θυμ <u>ό</u> ταν
αυτή	
αυτό	
εμείς	θυμ <u>ό</u> μαστε
εσείς	θυμ <u>ό</u> σαστε
αυτοί	} θυμ <u>ό</u> νταν
αυτές	
αυτά	

Συμπληρώνω τα άδεια κουτάκια στους παρακάτω πίνακες:

Ε
Ν
Ε
Σ
Τ
Ω
Τ
Α
Σ

Π
Α
Ρ
Α
Τ
Ι
Κ
Ο
Σ

εγώ	κοιμ <u>ού</u> μαι				
εσύ					
αυτός					
αυτή					
αυτό					
εμείς		εμείς	λυ <u>π</u> ούμαστε		
εσείς					
αυτοί				αυτοί	φο <u>β</u> ούνται
αυτές					
αυτά					
εγώ					
εσύ					
αυτός	κοιμ <u>ό</u> ταν				
αυτή					
αυτό					
εμείς		εμείς	λυ <u>π</u> όμαστε		
εσείς				εσείς	φο <u>β</u> όσαστε
αυτοί					
αυτές					
αυτά					

ο παρατατικός = δείχνει κάτι που γινόταν στο παρελθόν σε συνέχεια

9. Συμπληρώνω τις παρακάτω προτάσεις με το ρήμα της παρένθεσης στον παρατατικό, έτσι ώστε να μου δείχνει κάτι που γινόταν στο παρελθόν σε συνέχεια.

(φοβούμαι)

Όταν ήμουν πιο μικρός το σκοτάδι.

(κοιμάμαι)

Ο Κώστας χθες όλη μέρα.

(θυμάμαι)

Η γιαγιά ποτέ δε την ημέρα της πρωταπριλιάς.

(σκέφτομαι)

Όλο το βράδυ τον πατέρα μου που ταξίδευε.

ένας τόνος αλλάζει τη σημασία μιας λέξης

10. Προσέχω πως ένας τόνος αλλάζει τη σημασία μιας λέξης:

- Η κυρία Κατερίνα σκούπισε τα χέρια της στην *ποδιά* της και κάθισε να ξεκουραστεί, γιατί την πονούσαν τα *πόδια* της.
- Ο παππούς *ποτέ* δεν μας ειδοποιεί, *πότε* θα έρθει.

Διαβάζω φωναχτά τις παρακάτω λέξεις και μαθαίνω τη σημασία τους:

πότε;- ποτέ

ο θόλος - ο θολός

ώμος - όμως

η θέα - η θεά

ο γέρος - ο γερός

χάλι - χαλί

γέρνω - γερνώ

ο μόνος - ο μονός

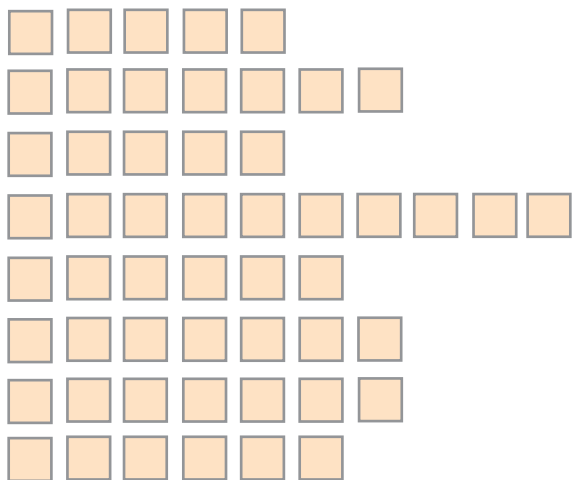
πόσο - ποσό

ζήτω - ζητώ

ο νόμος - ο νομός

πίνω - πεινώ

11. Συμπληρώνω την ακροστιχίδα του μήνα Απρίλη.

Η θεά της σοφίας.

Η μητέρα του Χριστού.

Ένα από τα πιο όμορφα νησιά της Ελλάδας.

Ο πρώτος μήνας του χρόνου.

Είναι κίτρινο και ξινό.

Τη μελετάμε για να γνωρίσουμε τη ζωή των προσώπων και των λαών που ζουν ή έζησαν εδώ ή αλλού.

Το πιο ψηλό βουνό της Ελλάδας.

Τον κάνουμε πιο συχνά μέσα σε εκκλησία.

12. Γράψε εδώ κάτι που έχεις κάνει, για να ξεγελάσεις ένα δικό σου πρόσωπο.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Παιδικό Πάσχα

1. Διαβάζω το κείμενο, βρίσκω τις ευχές που υπάρχουν και τις ξαναγράφω:

.....

.....

.....

.....

2. Ξαναγράφω το κείμενο μεταφέροντας τα υπογραμμισμένα ρήματα από τον Ενεστώτα στον Παρατατικό και τον Αόριστο όπως στο παράδειγμα:

Το Πάσχα αρχίζει απ' την αυγή του Μ. Σαββάτου και με τέτοιο τρόπο που αποτελεί μια από τις ζωηρότερες παιδικές μου αναμνήσεις. Κατά το έθιμο οι καμπάνες σωπαίνουν από την αυγή της Μ. Πέμπτης και δεν ξαναχτυπούν παρά την αυγή του Μ. Σαββάτου. Πέφτουν μαζί και πιστολιές, και τα σκυλιά τρέχουν και ουρλιάζουν.

Το Πάσχα άρχιζε

.....

.....

.....

Το Πάσχα άρχισε

.....

.....

.....

3. Αντιστοιχίζω το κατάλληλο επίθετο με το ουσιαστικό και γράφω σχετικές προτάσεις:

κόκκινα	•	•	ψώνια
παιδικές	•	•	αναμνήσεις
πασχαλινά	•	•	αβγά
χαρμόσυνο	•	•	λειτουργία
αναστάσιμες	•	•	ευαγγέλιο
πασχαλινή	•	•	λαμπάδες
γλυκόφωνες	•	•	καμπάνες

Τη Μ. Εβδομάδα πηγαίνω στα μαγαζιά για τα πασχαλινά ψώνια.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Διαβάζω προσεκτικά τα παρακάτω.

Η πρόθεση **από** και η πρόθεση **με**

από

- Οι καμπάνες σώπαιναν *από* τη Μ. Πέμπτη.
- Οι καμπάνες χτυπούσαν *από* τα καμpanαριά.
- Πήραμε ευχές *από* τους συγγενείς μας στην Ελλάδα.
- Η λαμπάδα μου ήταν πιο μεγάλη *από* τη λαμπάδα της αδελφής μου.

με

- Στην εκκλησία πηγαίνουμε *με* τα πόδια.
- Στην εκκλησία πηγαίνω *με* τους γονείς μου.

Συμπληρώνω τα κενά των προτάσεων με την πρόθεση (με ή από) που ταιριάζει.

- Το Πάσχα αρχίζει το Μ. Σάββατο.
- Τον Επιτάφιο στολίζουν λουλούδια.
- Ο κόσμος ανάβει τη λαμπάδα του τη μεγάλη λαμπάδα του παπά.
- Οι ετοιμασίες του Πάσχα αρχίζουν τη Μ. Πέμπτη.
- Φέτος γιορτάσαμε το Πάσχα τον παππού μου.

5. Συμπληρώνω τον πίνακα και μετά σχηματίζω τρεις προτάσεις.

Ενεστώτας	Παρατατικός	Αόριστος
μεγαλώνω	μεγάλωνα	μεγάλωσα
.....	φούντωνα
.....	ψήλωσα
τελειώνω
απλώνεις
.....	σήκωνα
.....	δάγκωσα
χώνω

-
-
-

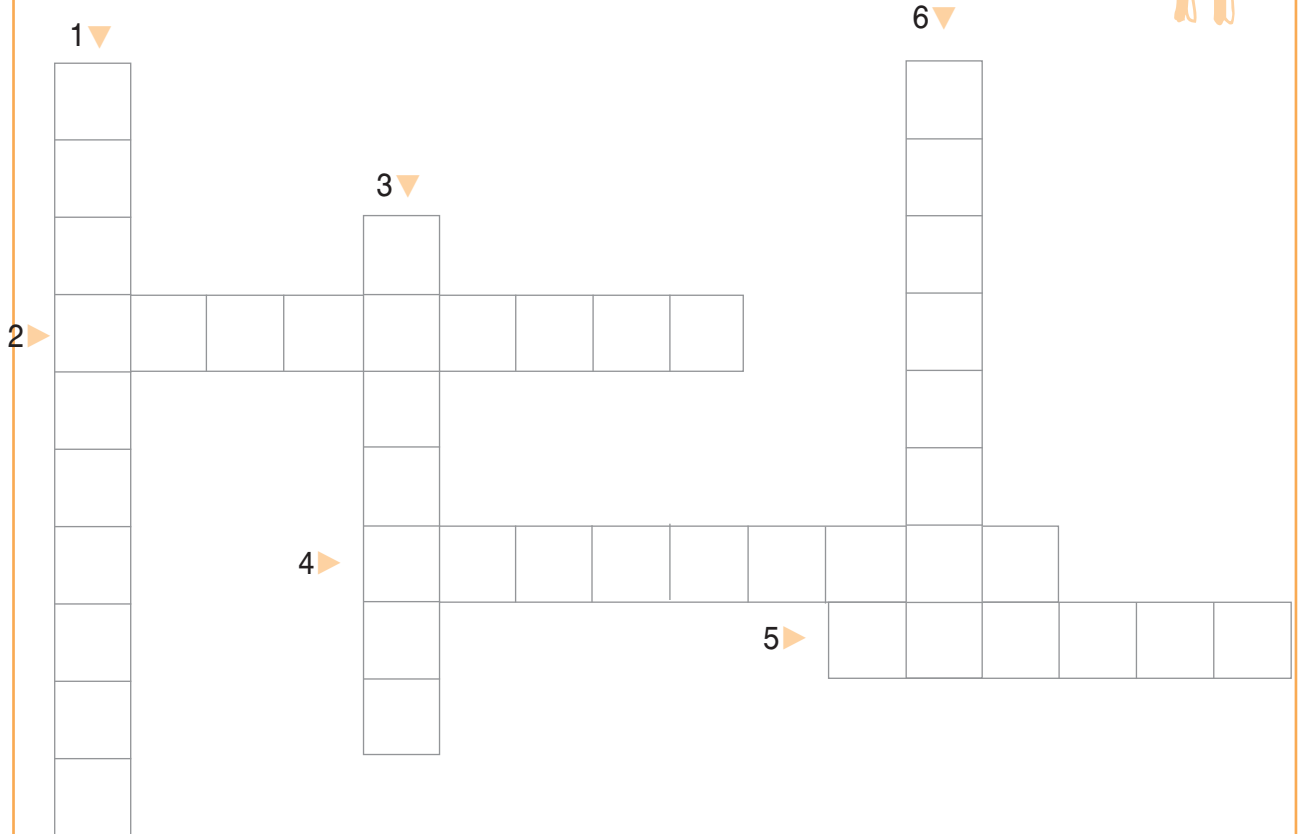
6. Συμπληρώνω ενικό ή πληθυντικό των παρακάτω ουδετέρων.

Ενικός	Πληθυντικός
το βάψιμο	τα βαψίματα
.....	τα καψίματα
το γράψιμο
.....	τα ραψίματα
το ψήσιμο
.....	τα τρεξίματα
το κλείσιμο

Φτιάχνω τρεις προτάσεις που να έχουν από τα ουδέτερα αυτά.

-
-
-

7. Λύνω το παρακάτω σταυρόλεξο:

1. Χαρακτηριστικό φαγητό για τη βραδιά της Ανάστασης.
2. Τον στολίζουμε τη Μεγάλη Παρασκευή.
3. Την ανάβουμε την ώρα της Ανάστασης.
4. Γιορτάζει την Ανάσταση.
5. Λέγεται αλλιώς το Πάσχα.
6. Εκεί πηγαίνουμε για ν' ακούσουμε τη λειτουργία.

Πρωτομαχιά

1. Ενώνω το πρώτο με το δεύτερο μέρος και φτιάχνω προτάσεις με νόημα.

Η Πρωτομαχιά	•	υποδέχονται το Μάη με τραγούδια.
Η Αστυνομία	•	είναι η γιορτή των λουλουδιών και των εργαζομένων.
Οι Έλληνες	•	έπνιξε στο αίμα την απεργία των εργατών.

2. Βρίσκω ποιο επίθετο ταιριάζει σε ποιο ουσιαστικό.

θεατρική	•	απεργία
εξοντωτικό	•	στεφάνι
θρησκευτική	•	ωράριο
πρωτομαγιάτικο	•	γιορτή
μεγάλη	•	παράσταση

3. Γράφω τα επίθετα που παράγονται από ουσιαστικά.

Άνοιξη	→	ανοιξιάτικος -η -ο	εξοχή	→	εξοχικός -ή -ο
Χειμώνας	→		θέατρο	→	
Πρωτομαχιά	→		φύση	→	

4. Συμπληρώνω, όπως το παράδειγμα και γράφω μια φράση με το κάθε όνομα.

το πρόβλημα
του προβλήματος
το όνομα

του

το σύνθημα

του

το παράδειγμα

του

τα προβλήματα
των προβλημάτων
τα ονόματα

των

τα

των

τα

των

-
-
-
-

5. Σχηματίζω φράσεις με δύο ουσιαστικά μεταφέροντας το δεύτερο στη γενική ενικού και πληθυντικού, όπως στο παράδειγμα.

η ώρα - το μάθημα

η ώρα του μαθήματος

οι ώρες του μαθήματος

ο ηγέτης - το κίνημα

.....

.....

ο ήχος - το κύμα

.....

.....

6. Διαβάζω προσεκτικά τα παρακάτω:

- Είμαι **από** την Ελλάδα.
- Έρχομαι **από** το σπίτι.
- Τρέμω **από** το κρύο.
- Σε ψάχνω **από** χθες.
- Αυτό το έπιπλο είναι **από** καρυδιά.

Η πρόθεση **από**

- Ο Νίκος είναι πιο ψηλός **από** εμένα.
- Πηγαίνω **προς** το σχολείο.
- Κάνω αίτηση **προς** το υπουργείο.
- **Προς** το παρόν έχω δουλειά.
- Τα Αδώνια γιορτάζονται **προς** τιμήν του θεού Άδωνη.
- Για να βεβαιωθώ, τα μέτρησα ένα **προς** ένα.
- Ήρθα **με** τα πόδια.

Η πρόθεση **προς**

Η πρόθεση **με**

Η πρόθεση σε, πριν από τα άρθρα “το, τον, του, της” γίνεται “στο, στον, σου, στις” κ.τ.λ.

- Πήγα βόλτα **με** τη μητέρα μου.

7. Συμπληρώνω τα κενά με την πρόθεση που ταιριάζει (από, με, προς, στο, στον, στη, στην).
Σχηματίζω φράσεις με αυτές τις προθέσεις.

- Ο Αλέξης είναι την Κρήτη.
- Σου τηλεφωνώ το σπίτι.
- Πηγαίνω πλατεία.
- Ο Νίκος είναι πιο ψηλός τον Κώστα.
- Η τάξη μας πήγε επίσκεψη μουσείο.
- Ο Γιάννης ζει τους γονείς του Γερμανία.
- Έκαναν μια γιορτή τιμήν του πατέρα μου.

8. Στο παρακάτω κρυπτόλεξο υπάρχουν τα ονόματα 6 οπωροφόρων δένδρων, δηλαδή δένδρων που κάνουν καρπούς. Τα βρίσκω και γράφω δίπλα τους καρπούς που παράγουν.

Ο	Π	Ο	Ρ	Τ	Ο	Κ	Α	Λ	Ι	Α	Ε	Π	Ζ
Α	Β	Δ	Μ	Η	Λ	Ι	Α	Ζ	Κ	Ν	Υ	Λ	Ο
Ο	Ρ	Ο	Δ	Α	Κ	Ι	Ν	Ι	Α	Β	Δ	Ι	Ξ
Β	Γ	Δ	Α	Κ	Ε	Ρ	Α	Σ	Ι	Α	Γ	Α	Ξ
Σ	Α	Μ	Υ	Γ	Δ	Α	Λ	Ι	Α	Υ	Δ	Σ	Μ
Β	Γ	Ι	Δ	Η	Λ	Κ	Α	Ρ	Υ	Δ	Ι	Α	Ο

Δέντρα

Καρποί

Δέντρα

Καρποί

- •
- •
- •

9. Συνδύασε τις ερωτήσεις με τις απαντήσεις τους.

Ερωτήσεις	Απαντήσεις
<p>α. Τι κάνεις, όταν σε φωνάζει ο δάσκαλος ή η δασκάλα σου;</p> <p>β. Τι κάνεις, όταν έρχεται στο σπίτι σου ένας φίλος (μια φίλη) σου για να σε δει;</p> <p>γ. Τι κάνεις, όταν ο μικρός (η μικρή) σου αδελφός (αδελφή) σ' ενοχλεί;</p> <p>δ. Ένας θείος (μια θεία) σου προσφέρει ένα δώρο. Εσύ τότε τι κάνεις;</p> <p>ε. Αν ένας (μια) συμμαθητής (συμμαθήτριά) σου δεν καταλαβαίνουν τις ασκήσεις των Ελληνικών, εσύ τι κάνεις;</p>	<p>A. Τον (την) υποδέχομαι με χαρά.</p> <p>B. Τον (την) συμβουλεύω να καθίσει ήσυχα και να σταματήσει να ενοχλεί.</p> <p>Γ. Του (της) απαντώ αμέσως.</p> <p>Δ. Τον (την) βοηθώ, εξηγώντας του (της) ασκήσεις.</p> <p>E. Του (της) λέω "ευχαριστώ πολύ".</p>

Απάντηση:

Ερωτήσεις	α	β	γ	δ	ε
Απαντήσεις	Γ				

Αθλήματα και Αγωνίσματα

1. Παίρνω συνέντευξη από ένα συμμαθητή ή συμμαθήτριά μου. Θέμα της συνέντευξης: “Ο αθλητισμός”. Ρωτώ:

- Ασχολείσαι με τον αθλητισμό. Αν ναι, με ποιο άθλημα;
- Πόσες ώρες την ημέρα ή την εβδομάδα αθλείσαι;
- Γιατί σου αρέσει αυτό το άθλημα;

- Έλληνες πρωταθλητές; Ποιους; Σε ποια αθλήματα αγωνίζονται;
- Ποιες ελληνικές ποδοσφαιρικές ομάδες γνωρίζεις;
- Παρακολουθείς αγώνες μπάσκετ; Γνωρίζεις κάποιες ελληνικές ομάδες μπάσκετ;

Αν έπαιρνες εσύ μια τέτοια συνέντευξη, ποιες ερωτήσεις θα έκανες;

- α.
- β.
- γ.
- δ.
- ε.

2. Διαβάζω το παρακάτω κείμενο και υπογραμμίζω τη λέξη που δείχνει τη σειρά επιτυχίας των Ελλήνων αθλητών.

Στο παγκόσμιο πρωτάθλημα στίβου, στη Σεβίλλη (1999), οι Έλληνες αθλητές διακρίθηκαν παίρνοντας πολλές πρώτες θέσεις. Η Βούλα Τσιαμίτα ήταν πρώτη στο “τριπλούν”, ενώ πολύ καλά πήγε και η Όλγα Βασδέκη παίρνοντας την τρίτη θέση στο ίδιο αγώνισμα. Η Κατερίνα Θάνου πήρε τη τρίτη θέση στα 100μ. Ο Κώστας Γκατσιούδης ήρθε δεύτερος στον ακοντισμό των ανδρών, ενώ η Μιρέλα Τζελίλη ήταν πρώτη στον ακοντισμό γυναικών. Η Αναστασία Κελεσίδου πήρε τη δεύτερη θέση στη δισκοβολία γυναικών. Πολλοί αθλητές πήραν την τέταρτη, πέμπτη ή έκτη θέση. Όλοι προσπάθησαν πολύ.

3. Συμπληρώνω σωστά τα κενά:

Απόλυτα αριθμητικά

ένας

.....

τρεις

τέσσερις

.....

.....

.....

οκτώ

εννέα

δέκα

.....

δώδεκα

δεκατρείς

.....

εκατό

.....

Τακτικά αριθμητικά

πρώτος

δεύτερος

.....

.....

πέμπτος

έκτος

έβδομος

.....

.....

.....

ενδέκατος

.....

δέκατος τρίτος

εικοστός

.....

χιλιοστός

4. Συμπληρώνω τα κενά των προτάσεων με απόλυτα ή τακτικά αριθμητικά:

Στο Μαραθώνιο δρόμο πήραν μέρος (100) αθλητές. Δεν τερμάτισαν όλοι (1)....., ήταν ο Κώστας, ενώ τη (2) θέση πήρε ο Θεμιστοκλής. Η Ελένη με τη Μαρία πήραν την (4) θέση. Ο Μάνος τερμάτισε (20) (40) αθλητές πήραν αναμνηστικό δίπλωμα. Οι (6) πρώτοι πήραν μετάλλιο. Ο φίλος του Θεμιστοκλή που έτρεχε για (1) φορά πήρε την (39) θέση. Ο Κοσμάς έτρεξε καλύτερα και πήρε την (30) θέση. Ο Λευτέρης ήρθε (19) για (5) φορά. Ο Λεωνίδας ήταν (9) και χάρηκε πολύ.

5. Συμπληρώνω τα κενά των προτάσεων. Διαλέγω την κατάλληλη λέξη από την παρένθεση, όπως στο παράδειγμα:

(τετράδα, δυάδες, πεντάδα, ενδεκάδα, τριάδες, δωδεκάδες)

- Για το αγώνισμα της σκυταλοδρομίας χρειάζεται μια (4) τετράδα αθλητών.
- Στο μπάσκετ κάθε ομάδα χρειάζεται μια (5) βασικών παικτών.
- Στο ποδόσφαιρο κάθε ομάδα πρέπει να έχει μια (11)
- Στη χθεσινή προπόνηση οι αθλητές χωρίστηκαν σε (2) και έκαναν ασκήσεις.
- Οι μαθητές έκαναν (3) για να παίξουν ένα ομαδικό παιχνίδι.
- Ο δάσκαλος της γυμναστικής χρειάστηκε μια (12) κοριτσιών για τους χορούς.

6. Συμπληρώνω τον ενικό ή πληθυντικό των ονομάτων.

Ενικός	Πληθυντικός
το κατόρθωμα
το αγώνισμα
το πρωτάθλημα
.....	τα παραδείγματα
η πράξη	οι πράξεις
η σκέψη	οι σκέψεις
.....	οι εμφανίσεις
.....	οι διακρίσεις

7. Σχηματίζω το αρσενικό ή θηλυκό των ονομάτων.

Αρσενικό	Θηλυκό
ο αθλητής	η αθλήτρια
.....	η γυμνάστρια
ο μαθητής
ο ακοντιστής
.....	η πρωταθλήτρια
ο καθηγητής
.....	η εργάτρια
.....	η ποιήτρια

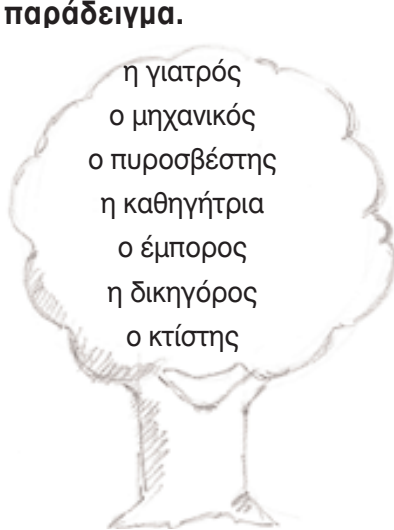
Στάχτη ξανά χιλιάδες στρέμματα

Κορινθία και Χανιά στον πύρινο χορό

3. Γράφω πέντε προτάσεις με τα ρήματα που είναι μέσα σε παρένθεση.

-(καίγομαι)
-(σβήνω)
-(κινδυνεύω)
-(σώζω)
-(καταστρέφω)

4. Χρησιμοποιώ μια λέξη ή φράση από κάθε δέντρο και φτιάχνω προτάσεις, όπως το παράδειγμα.

Η γιατρός θεραπεύει αρρώστους.

.....
.....
.....

5. Γράφω τα αντίθετα:

σβήνω	δυνατός
ευτυχώ	πρώτη
όμορφος	θυμούμαι
αργά	ζέστη

6. Συμπληρώνω τις προτάσεις με τις παρακάτω λέξεις βάζοντάς τις στον σωστό τύπο.

πυρ
=
φωτιά

- πυροσβέστης
- πυροσβεστήρες
- Πυροσβεστική
- πυρομαχικά
- πυρκαγιά
- πυροβολώ
- πύραυλος
- πυροτέχνημα
- πυροβολισμός
- πύρινος

- Στο τέλος της γιορτής έριξαν πολλά
- Οι γλώσσες της φωτιάς είχαν φτάσει ως το πρωί στην αυλή του σπιτιού.
- Ξαφνικά βγάζει το πιστόλι του και στον αέρα. Ακούσαμε τότε τρεις
- Μία στις δύο οφείλεται σε απροσεξία.
- Οι κάτοικοι της περιοχής ειδοποίησαν την Υπηρεσία να έρθει αμέσως. Ευτυχώς με τους τους η φωτιά έσβησε γρήγορα.
- Ο ξέφυγε από την πορεία του και έπεσε με μεγάλη ταχύτητα σε μια αποθήκη με του στρατού.

7. Οι αιτίες των πυρκαγιών είναι πολλές. Βάζω αριθμούς από το 1 ως το 7 για να δείξω πόσο σημαντικές νομίζω ότι είναι. Ξεκινώ βάζοντας 1 στην πιο σημαντική.

Μια δασική πυρκαγιά μπορεί να συμβεί όταν:

- καίμε ξερόχορτα για να καθαρίσουμε τους αγρούς.
- γίνει κάποιο βραχυκύκλωμα στα καλώδια της ΔΕΗ.
- καίμε τα σκουπίδια στις χωματερές.
- πετάμε αναμμένα σπύρτα και τσιγάρα ή αφήνουμε μισοσβησμένη την φωτιά που ανάψαμε για να ψήσουμε το φαγητό μας.
- οι στρατιώτες ρίχνουν πυροβολισμούς για να εκπαιδευτούν.
- πέσει κάποιος κεραυνός.
- καίμε επίτηδες το δάσος για να κάνουμε οικόπεδα ή να κάνουμε βοσκότοπους.

8. Γράψε εδώ δύο σκέψεις σου για τις πυρκαγιές των δασών.

.....

.....

.....

.....

.....

1. Υπογραμμίζω το σωστό:

Οι Γ.Χ.Σ. είναι

- ένας διεθνής ανθρωπιστικός οργανισμός.
- μια ομάδα Γάλλων γιατρών.
- γιατροί από την Αμερική.

Οι Γ.Χ.Σ. βοηθούν

- μόνο τα παιδιά.
- μόνο τα θύματα πολέμου.
- όπου κινδυνεύουν άνθρωποι.

Τους Γ.Χ.Σ. οικονομικά στηρίζουν

- οι κυβερνήσεις των κρατών.
- οι δωρεές των απλών πολιτών.
- οι θρησκευτικές οργανώσεις.

2. Συμπληρώνω τα κενά:

Κάθε (χρόνος) 3.000 εθελοντές (γιατρός), νοσηλευτές, τεχνικοί και διοικητικοί, ταξιδεύουν σε οποιοδήποτε σημείο του πλανήτη με (σκοπός) να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στους (πληθυσμός) που βρίσκονται σε (κίνδυνος). Πάνω από τρία εκατομμύρια (άνθρωπος) που βρίσκονται σε όλο τον (κόσμος) στηρίζουν οικονομικά τις δραστηριότητές τους.

3. Διαβάζω τις προτάσεις. Γράφω τα υπογραμμισμένα ουσιαστικά στη Γενική και Αιτιατική, όπως στο παράδειγμα:

Οι Γ.Χ.Σ. είναι ένας ανθρωπιστικός οργανισμός που παρέχει βοήθεια σε πληθυσμούς που βρίσκονται σε κίνδυνο.

Οι Γ.Χ.Σ. προσφέρουν τις υπηρεσίες τους όπου υπάρχουν φυσικές καταστροφές (σεισμοί, πλημμύρες κ.τ.λ.), πόλεμοι και προσφυγικοί καταυλισμοί.

Ενικός Αριθμός		
Ονομαστική	Αιτιατική	Γενική
ο γιατρός	το γιατρό	του γιατρού
ο οργανισμός
ο πληθυσμός
ο σεισμός
ο καταυλισμός
ο κίνδυνος
ο πόλεμος
Πληθυντικός Αριθμός		
Ονομαστική	Αιτιατική	Γενική
οι γιατροί	τους γιατρούς	των γιατρών
οι οργανισμοί
οι πληθυσμοί
οι σεισμοί
οι καταυλισμοί
οι κίνδυνοι
οι πόλεμοι

4. Διαβάζω τα παρακάτω ουσιαστικά και σχηματίζω επίθετα σε -ικός, -ική, -ικό όπως στο παράδειγμα:

καταστροφή	ο καταστροφικός,	η καταστροφική,	το καταστροφικό
αποτέλεσμα
πολίτης
ιδιώτης
οικονομία
τέχνη

5. Γράφω τα αντίθετα:

α. φυσικός	ε. εξαρτημένος
β. κατάλληλος	ζ. εξαντλημένος
γ. νικημένος	η. ικανός
δ. οργανωμένος	θ. ένοπλος

6. Γράφω τον πληθυντικό των παρακάτω ουσιαστικών σύμφωνα με το παράδειγμα.

Ενικός	Πληθυντικός
η γέννηση	οι γεννήσεις
η έκταση
η κυβέρνηση
η εμφάνιση
η εξήγηση
η οργάνωση

7. Λέω και γράφω μια φράση με τις λέξεις:

(η γέννηση, η κυβέρνηση, η οργάνωση.)

.....

.....

.....

.....

8. Γράψε εδώ ό,τι ξέρεις για μια οργάνωση η οποία φροντίζει άτομα που κινδυνεύουν, ή γράψε τι και πώς μπορούν να κάνουν παιδιά σαν και σένα για να βοηθήσουν άλλα παιδιά που υποφέρουν.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΕΝΟΤΗΤΑ 1η:	ΑΞΕΧΑΣΤΕΣ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ	6
ΕΝΟΤΗΤΑ 2η:	ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	12
ΕΝΟΤΗΤΑ 3η:	ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	14
	Το κείμενο “Μέγας Αλέξανδρος” είναι διασκευή από το βιβλίο Μέγας Αλέξανδρος του Πότη Στρατίκη, έκδ. Στρατίκη, Αθήνα, 1984.	
ΕΝΟΤΗΤΑ 4η:	ΨΗΤΟΠΩΛΕΙΟ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ “ΤΟ ΜΠΑΛΚΟΝΑΚΙ”	19
ΕΝΟΤΗΤΑ 5η:	ΜΕ Τ’ ΑΥΓΟΥΣΤΙΑΤΙΚΟ ΦΕΓΓΑΡΙ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ	24
ΕΝΟΤΗΤΑ 6η:	ΕΝΑ ΑΛΛΙΩΤΙΚΟ ΤΣΑΝΤΙΡΙ ΣΤΟΝ ΚΑΝΑΔΑ	27
ΕΝΟΤΗΤΑ 7η:	ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ	30
ΕΝΟΤΗΤΑ 8η:	ΔΥΟ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ	34
	Ο διάλογος “Αίσωπος και οδοιπόρος” είναι παρμένο από το Ανθολόγιο “Τα Χελιδόνια”, 3ο μέρος, σσ. 70-71, ΟΕΔΒ, 1997 και ο διάλογος “Ένας καλός πελάτης” είναι παρμένο από το βιβλίο “Ελληνική Γλώσσα”, Τμήμα Στ’, παραγωγής Π.Τ.Δ.Ε, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, ΟΕΔΒ, 1997.	
ΕΝΟΤΗΤΑ 9η:	ΤΟ ΜΟΙΡΑΣΜΕΝΟ ΦΛΟΥΡΙ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑΣ	39
	Το κείμενο “Το μοιρασμένο φλουρί της βασιλόπιτας” είναι διασκευή από το βιβλίο “Μικρές Ιστορίες”, άπαντα τόμ. β’, επιμέλεια Γ. Βαλέτας, έκδ. Χρ. Γιοβάνης.	
ΕΝΟΤΗΤΑ 10η:	ΤΙ ΖΩΔΙΟ ΕΙΣΑΙ;	46
ΕΝΟΤΗΤΑ 11η:	Ο ΜΑΥΡΟΥΚΟΣ	51
ΕΝΟΤΗΤΑ 12η:	Η ΠΕΙΝΑ ΚΑΙ Ο ΦΟΒΟΣ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ	57
ΕΝΟΤΗΤΑ 13η:	ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΑΦΡΟΛΟΥΤΡΟ “ΜΠΛΟΥΜ, ΜΠΛΟΥΜ”.	62

ΕΝΟΤΗΤΑ 14η:	ΣΤΑ ΔΙΧΤΥΑ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ (INTERNET)	66
ΕΝΟΤΗΤΑ 15η:	ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΟΥΝ	70
ΕΝΟΤΗΤΑ 16η:	Η ΦΤΩΧΗ ΚΑΙ ΤΟ ΑΛΑΤΙ	76
	Το κείμενο “Η φτωχή και το αλάτι” είναι παρμένο από το βιβλίο του Αριστοφάνη Χουρδάκη, “Τα παραμύθια των Μαλών Ιεράπετρας”, Ηράκλειο, 1998.	
ΕΝΟΤΗΤΑ 17η:	Ο ΚΥΡ ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΣΙΑΛΟΣ	82
ΕΝΟΤΗΤΑ 18η:	ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ	85
ΕΝΟΤΗΤΑ 19η:	ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ	89
	Το κείμενο είναι παρμένο από το βιβλίο “Τα χελιδόνια”, μέρος γ΄, Ανθολόγιο Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεων, ΟΕΔΒ - Παν. Ιωαννίνων, 1997.	
ΕΝΟΤΗΤΑ 20η:	25η ΜΑΡΤΙΟΥ: ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΗ	96
ΕΝΟΤΗΤΑ 21η:	ΠΡΩΤΑΠΡΙΛΙΑ	98
	Το κείμενο είναι παρμένο από το βιβλίο “Όταν οι Έλληνες γιορτάζουν”, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, 1995.	
ΕΝΟΤΗΤΑ 22η:	ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΑΣΧΑ	104
	Το κείμενο “Παιδικό Πάσχα” είναι παρμένο από τη Νέα Εστία, τ.592/15-4-52.	
ΕΝΟΤΗΤΑ 23η:	ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ	109
ΕΝΟΤΗΤΑ 24η:	ΑΘΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ	113
ΕΝΟΤΗΤΑ 25η:	ΤΑ ΔΑΣΗ ΜΑΣ ΚΑΙΓΟΝΤΑΙ	116
ΕΝΟΤΗΤΑ 26η:	ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ	120

